

Korhonen, Leena

2010 Hyvinkää

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Hyvinkää

OLIPA KERRAN -LASTEN KULTTUURITAPAHTUMA LAP- SIPERHEIDEN INNOSTAJANA

Korhonen Leena
Sosiaalialan koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Toukokuu, 2010

Korhonen Leena

Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtuma lapsiperheiden innostajana

Vuosi 2010 Sivumäärä 77

Organisoin opinnäytetyönäni matalan kynnyksen kulttuuritapahtuman lapsiperheille. Tapahtuma järjestettiin Järvenpäässä. Projekti toteutettiin pääasiallisesti Lapsen ja nuoren hyvä arki -hankkeen, Järvenpään kaupungin ja ltu Inkilän muistorahaston voimin. Tapahtumassa oli mukana järvenpääläisiä kulttuurintuottajia, taiteilijoita ja organisaatioita lastenkulttuurin eri osa-alueilta. Tapahtuma oli maksuton ja suunnattu kaikille järvenpääläisille alle kouluikäisille lapsille ja heidän perheilleen.

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli lisätä Järvenpäässä tarjottavaa lastenkulttuuria ja innostaa perheitä yhdessä tekemiseen. Tavoitteena oli antaa perheille ideoita helppoon ja mukavaan yhteistoimintaan. Laajemmassa merkityksessä tavoitteena oli lisätä lapsiperheiden hyvinvointia tarjoamalla elämyksiä lastenkulttuurin keinoin.

Tapahtuman ohjelma koostui lastenkulttuurin eri osista. Mukana oli kädentaitoja, kuvailmaisua, draamaleikkiä, tanssia, satuja ja kirjallisuutta, saduttamista ja musiikkia eri muodoissa. Lastenkulttuurilla voidaan edistää lapsen kokonaisvaltaista kehitystä. Lastenkulttuurilla voidaan tukea lapsiperheitä, sukupolvien välistä vuorovaikutusta, lapsille tärkeitä yhteisöjä ja vahvistaa perheiden osallisuutta.

Opinnäytetyöni teoreettisena viitekehyksenä on sosiokulttuurinen innostaminen. Tavoitteena oli innostaa opiskelijoita ja yhteistyökumppaneita, jotka sitten välillisesti innostivat tapahtuman kävijöitä. Innostamisella tuetaan yksilön ja yhteisön luovuutta, saadaan ihmiset liikkeelle ja edistetään heidän välistä sosiaalista kommunikaatiota ja tasavertaisuutta.

Laurea-ammattikorkeakoulun sosiaalialan opiskelijat arvioivat projektin onnistumista ja merkitystä tekemällä kyselytutkimuksen tapahtuman kävijöille, mukana olleille opiskelijoille ja yhteistyökumppaneille. Kävijät toivoivat, että kulttuuritapahtuma saisi jatkoa ja että vastaavanlaisia tapahtumia järjestettäisiin enemmän. Tapahtumalla onnistuttiin lisäämään Järvenpäässä tarjottavaa lastenkulttuuria. Perheet saivat uusia ideoita mukavaan yhteistoimintaan lastensa kanssa.

Asiasanat: Sosiokulttuurinen innostaminen, yhteisötyö, lastenkulttuuri, lapsiperhe

Korhonen Leena

Once upon a time -children's cultural event as inspirer of families with children

Year	2010	Pages	77
------	------	-------	----

The thesis is about organizing a cultural event for families with children in Järvenpää. The project was organized with Good life for children and adolescents -project, municipality of Järvenpää and foundation of Iitu Inkilä. There were culture producers, artists and organizations in various sectors of children's culture from Järvenpää. The event was free of charge and it was meant for children under school age and their families.

The purpose of this thesis was to increase children's culture in Järvenpää by inspiring families to do children culture together. The aim was also to give ideas for easy and pleasant cooperation for families. More broadly speaking, the purpose of my thesis was to increase welfare of families with children by offering experiences.

The event programme consisted of various areas of children's culture. There were manual skills, visual arts, dance, fairytales and literature, storytelling and music in different forms. It is possible to improve child's holistic growth by children's culture. Children's culture can support families with children, generational interaction, important communities for children and to boost participation of families.

The theoretical frame of reference of the thesis is sociocultural animation. The aim was to inspire students and partners in cooperation who vicariously inspired attendees of the event. Sociocultural animation is a means to support creativity of citizens and society. It gets people off the ground and improves social intercourse and equality of them.

The social services students in Laurea evaluated the success and significance of the project by performing surveys to participants of the event, students and partners in cooperation. The participants hoped that this cultural event would be organized again next year and similar events would be arranged more often. With this event we managed to increase children's culture in Järvenpää. Families got new ideas to do things together with their children.

Key words: Sociocultural animation, community work, children's culture, families with children

Sisällys

1	JOHDANTO.....	6
2	TYÖN TAUSTA JA TARKOITUS	7
2.1	Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtuma	7
2.2	Toiminnallisen opinnäytetyön ja tapahtuman tavoitteet	9
2.3	Omat tavoitteeni	10
3	LASTENKULTTUURI JA SEN MERKITYS LAPSEN KEHITYKSEEN	11
3.1	Kuvataiteellinen kokeminen.....	14
3.2	Käsillä tekeminen kokemusten tuottajana	15
3.3	Musiikillinen kokeminen.....	15
3.4	Kirjallisuus ja satu lapsen kehityksen tukena	17
3.5	Sadutus-menetelmä lapsen osallisuuden vahvistajana	18
3.6	Teatterin ja nukketeatterin merkitys	19
3.7	Tanssi kokemusten tuojana.....	20
4	YHTEISÖTYÖ.....	21
4.1	Sosio-kulttuurinen innostaminen	23
4.2	Innostajan rooli ja tehtävät	26
5	YHTEISTYÖKUMPPANIT	27
5.1	Lapsen ja nuoren hyvä arki -hanke.....	27
5.2	Järvenpään kaupunki	28
5.3	Tapahtuman esiintyjät ja työpajojen vetäjät.....	29
6	PROJEKTIN TOTEUTUS.....	31
6.1	Adagio – Tapahtuman suunnittelun aloitus.....	32
6.2	Prestissimo – Suunnitelmista toteutukseen	34
6.3	Andante – Loppusuunnitteluvaihe	38
6.4	Tapahtumapäivä.....	41
6.5	Projektin päätös.....	47
6.6	Projektin riskit ja uhkatekijät	48
7	TOIMINNALLISEN OPINNÄYTETYÖN ARVIOINTIA	49
7.1	Tapahtuman onnistumisen arviointi	52
7.2	Oma oppiminen ja ammatillinen kasvu.....	58
8	POHDINTA	59
	Lähteet	62
	Kuvat	65
	Kaaviot.....	66
	Taulukot	67
	Liitteet.....	68

1 JOHDANTO

Olen toiminut Laurea-ammattikorkeakoulun toteuttamassa ja Euroopan sosiaalirahaston rahoittamassa Lapsen ja nuoren hyvä arki -hankkeessa projektikoordinaattorina. Opinnäytetyöprosessini käynnistyi, kun Järvenpään alueellinen erityislastentarhan opettaja Merja Partti esitteli hankkeen kehittämistiimikokouksessa 20.1.2009 mahdollisuuden tehdä opinnäytetyö yhteistyössä Järvenpään kaupungin ja litu Inkilän muistorahaston kanssa. Opinnäytetyön tekijä toteuttaisi projektin organisoimalla alle kouluikäisille lapsille ja heidän perheilleen kulttuuritapahtuman. Tavoitteena oli edistää lapsiperheiden hyvinvointia lisäämällä Järvenpäässä tarjottavaa lastenkulttuuria.

Useat perheet elävät kiireen keskellä. Syitä tähän on työelämässä menestymisen ihannointi sekä työelämän paineet. Työelämä vaatii vahvaa sitoutumista. Ei ole ihme, jos vanhempien voimat eivät enää riitä perheelle. Lapsuuttakin on alettu arvottaa tehokkuusajattelun mukaisesti ja lapsuudesta on tullut suorittamista. Kuitenkin lasten mielestä lapsien ja vanhempien suhteessa parasta on juuri läheisyys ja yhdessä tekeminen ja oleminen, ei tuotettu huvi. (Innanen 2001, 149 – 151.) Opinnäytetyöni päätarkoitus on tarjota lapsille ja heidän perheilleen kulttuurielämyksiä ja yhdessä oloa ja innostaa lapsiperheitä kulttuurin keinoin. Koen, että opinnäytetyöni on tarpeellinen ja hyödyllinen, koska esimerkiksi taloudellisen taantuman vuoksi useat kunnat säästävät matalankynnyksen palveluissaan. Lisäksi varsinkin kouluissa on 1990-luvun jälkeen vähennetty taide- ja ilmaisuaineita. Myös lastenkulttuurille suunnattuja määrärahoja on supistettu, mikä on aiheuttanut lastenkulttuurin toteuttamiselle vaikeuksia (Ehdotus lasten kulttuuripoliittiseksi ohjelmaksi 2002). Pidänkin tärkeänä innostaa lapsiperheitä kulttuurilliseen yhdessä tekemiseen ja kokemiseen vapaa-ajallaan.

Toiminnalliseen opinnäytetyöhöni kuuluu kaksi osaa, joista toiminnalliseen osuuteen kuuluu kulttuuritapahtuman järjestäminen lapsiperheille. Opinnäytetyöni toinen osuus muodostuu projektin raportoinnista. Tässä osuudessa pohdin lastenkulttuuria ja sen merkitystä lapsen kokonaisvaltaiseen kehitykseen, yhteistyötä ja sosiokulttuurista innostamista. Esittelen opinnäytetyöni raportissa tapahtuman, sen yhteistyökumppanit sekä taustan ja tarkoituksen. Tarkastelen myös projektin etenemistä, arviointia ja tapahtuman uhkatekijöitä ja riskejä.

Järvenpäässä on järjestetty lapsille erilaisia kulttuuritapahtumia, kuten Järveltä tuulee -tapahtuma. Näistä ei kuitenkaan ole kerätty tietoa. Keravalla on järjestetty lastenkulttuuria tukeva ilmainen KIMPPA-kulttuuriviikko lapsille lokakuussa 2008. Tapahtumassa oli toimintana esimerkiksi kauhukammari, vauvojen värikylpy, teatteritorstai ja satutunti. Lisäksi tapahtumassa oli erilaista pajatoimintaa, kuten taikuripaja ja rummutuspaja. Tapahtuman tavoitteena oli, että lapset pääsevät kokemaan erilaisia kulttuuritapahtumia ja tekemään yhdessä toisten lasten, perheiden, vauvojen sekä odottavien äitien kanssa. KIMPPA!-kulttuuriviikolla pyrit-

tiin tarjoamaan kokemista, yhdessä tekemistä sekä luovaa kulttuuria. (KIMPPA! Lasten kulttuuritapahtuma 12.-24.10.2008 eri puolilla Keravaa 2008.) Edellä mainittu tapahtuma oli hyvin samantapainen kuin Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtuma. Kuitenkin Järvenpään tapahtuma oli tarkoitettu koko perheelle, ei vain tietyn ikäiselle lapselle. Lisäksi Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtumassa pyrittiin perheen yhteiseen tekemiseen, kokemiseen ja näkemiseen. Näkökulma kulttuuritapahtumassa oli sosiaalinen, perhelähtöinen ja kulttuurisesti inostava.

2 TYÖN TAUSTA JA TARKOITUS

Lapsiperheiden toimeentulo heikkeni ja pienten lasten vanhempien työajat pitenivät 1990-luvulla. Lisäksi pienten lasten isät tekevät jopa useammin ylitöitä kuin muut miehet. Työelämän tahti on kiristynyt ja työntekijöiltä vaaditaan vahvaa sitoutumista työhönsä. (Karikoski & Rantanen 2002, 13.) Samaan aikaan kunnat säästävät matalan kynnyksen palveluissaan ja painetta julkisen sektorin tuottamista matalan kynnyksenpalveluista on siirretty yksityiselle ja kolmannelle sektorille. (Helander 2002, 11 – 12.) Kunnat säästävät myös peruspalveluissaan; neuvoloita vähennetään ja päiväkotien ja koulujen ryhmäkokoja kasvatetaan. Perusterveydenhuollon resurssit eivät vastaa lasten pahoinvoinnin lisääntymiseen ja lasten vapaa-ajan palvelujen hintataso on noussut suhteessa perheiden toimeentuloon. (Karikoski & Rantanen 2002, 13.)

Järvenpään entinen päivähoidon osastopäällikkö litu Inkilä oli ahkera perheiden hyvän arjen ja lastenkulttuurin puolestapuhuja. Inkilän edesmentyä hänen perheensä päätti vaalia äitinsä muistoa ja tekemää työtä lastenkulttuurin puolestapuhujana perustamalla litu Inkilän muistorahaston. Sain idean lasten kulttuuritapahtuman järjestämiseen rahastolta, koska he halusivat jatkaa Inkilän tekemää työtä ja tukea järvenpääläisten perheiden kulttuuritoimintaa.

2.1 Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtuma

Tapahtuma järjestettiin lisäämään Järvenpäässä tarjottavaa lastenkulttuuria. Sen ideana oli tapahtuman maksuttomuus ja monipuolisuus. Tapahtuma järjestettiin Järvenpää-talossa 24.10.2009 klo 11.30-16. Koska tapahtuma pidettiin YK:n päivänä ja koska vuonna 2009 juhli-taan YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen 20. juhlavuotta, tapahtuman teemaksi valittiin Lapsen oikeudet. Teema näkyi tapahtumassa muun muassa siten, että muutaman järvenpääläisen päiväkodin lapset tekivät taideteoksia aiheenaan Lapsen oikeudet. Näistä teoksista pystytettiin tapahtumaan taidenäyttely. Lisäksi kirjastossa oli satunäyttely, joka tehtiin saduttamalla lapsia aiheena Lapsen oikeudet.

Tapahtuman pääasiallisena kohderyhmänä olivat järvenpääläiset alle kouluikäiset lapset ja heidän perheensä. Kuitenkin tapahtuman kohderyhmänä olivat mielestäni myös tapahtumassa mukana olleet opiskelijat, Järvenpään kaupunki ja tapahtuman yhteistyökumppanit, jotka pääsivät esittelemään toimintaansa. Tapahtuma toteutettiin työpajamallilla, mutta tapahtumassa oli myös erilaisia esityksiä ja näyttelyitä. Työpajoina tapahtumassa oli:

- soittimen rakennustyöpaja järvenpääläisen laulaja-lauluntekijä Mikko Perkoilan ja muutaman opiskelijan vetämänä.
  - o Lapset perheineen pääsivät yhdessä rakentamaan erilaisia soittimia.
- äänimaisema
  - o Osallistujat pääsivät kokeilemaan rakentamansa soittimen soittamista.
- kankaanmaalaustyöpaja, jota veti taiteilija Taina Jansson.
  - o Lapset pääsivät maalaamaan kankaaseen kukkia. Saatu kangas muotoiltiin myöhemmin seinävaatteeksi. Työ oli esillä syksyllä 2009 Järvenpään kirjastossa ja sitä käytetään jatkossa tulevien tapahtumien mainontaan.
- tanssityöpaja Keski-Uudenmaan tanssiopiston eli KETOn opiskelijoiden vetämänä.
  - o Lapset perheineen pääsivät kokeilemaan show-tanssia ja Bollywood-henkistä tanssia.
- osallistava teatterityöpaja Järvenpään teatterilaisten ohjaamana.
  - o Lapset perheineen pääsivät kaksi kertaa tunnin ajaksi kokeilemaan teatteria.
- satumaalaustyöpaja
  - o Ryhmä ensimmäisen vuoden sosiaalialan opiskelijoita ohjasi satumaalausta eri-ikäisille lapsille ja heidän perheilleen non-stop-periaatteella.

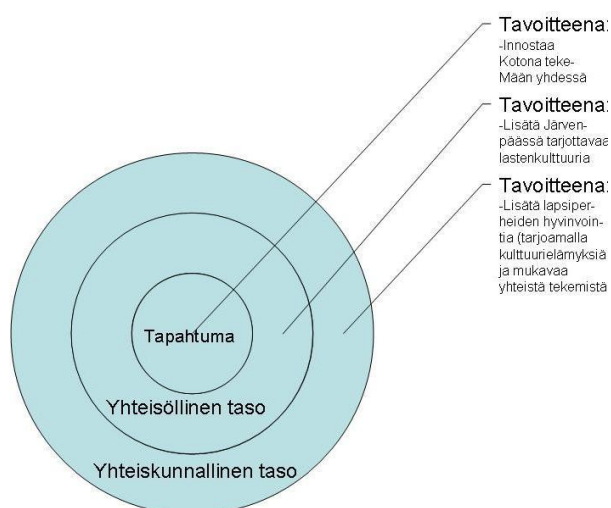
Tapahtumassa oli myös erilaisia esityksiä:

- Laulaja Tuia Palonen sekä pianisti Heidi Pisilä vetivät tapahtumassa kaksi musiikkiesitystä.
  - o Palonen ja Pisilä kertoivat musiikin ja laulun keinoin tarinoita lapsuudesta ja vanhemmuudesta. Konsertit soveltuivat niin lapsille kuin aikuisille. Kaikilla on oikeus kulttuurielämyksiin.
- Laulaja Mikko Perkoilan musiikkiesitys
  - o Perkoila veti tapahtumassa yhden musiikkiesityksen kohdeyleisönään erityisesti lapset.
- Nukketeatteriesitys
  - o Ryhmä ensimmäisen vuoden sosiaalialan opiskelijoita esitti nukketeatteriesityksen.
- Tanssiesitys
  - o Ryhmä KETOn opiskelijoita esitti tapahtumassa kolme tanssiesitystä.

2.2 Toiminnallisen opinnäytetyön ja tapahtuman tavoitteet

Taide ja kulttuuri ovat tärkeä osa lapsen maailmaa. Taidetta tehden, kokien ja näkien lapsi oppii ja kokee taiteellista draamaa. Taidetta tehdessään lapsi pääsee mukaan esteettiseen maailmaan, jossa on värejä, muotoja ääniä ja tuntemuksia aistien eri osa-alueilta. Taide tarjoaa lapselle mahdollisuuden saada tunne kaiken mahdollisuudesta. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 23.) Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtumalla haluttiinkin tuoda elämyksiä lapsen maailmaan. Tavoitteena oli lisätä lapsiperheiden hyvinvointia tarjoamalla kulttuurielämyksiä ja mukavaa yhteistä aikaa sekä aktivoida lapsiperheitä ja innostaa heitä yhdessä tekemiseen (ks. kuva 1). Tapahtumassa lapsiperheet pääsivät yhdessä tutustumaan erilaisiin lasten kulttuurimuotoihin sekä tekemään sitä yhdessä. Kaikki esitykset olivat sellaisia, että perheet pystyivät osallistumaan niihin.

Kuva 1: Tavoitteet

Suomessa useimmat lapset voivat hyvin ja ovat onnellisia ja heillä on hyvät mahdollisuudet kasvaa turvallisesti, terveellisesti ja virikkeellisesti. Kuitenkin noin 5 - 10 % suomalaisista perheistä kärsii monimuotoisesta pahoinvoinnista, joiden taustalla on usein vanhempien erilaiset ongelmat kuten päihteidenkäyttö, uupumus ja jaksamattomuus. Osa lapsista ja nuorista kärsii vähäisestä yhteisöllisyydestä ja kokee sen vuoksi yksinäisyyttä. Tämä johtuu osittain vanhempien työkiireistä, joka johtaa vähäiseen yhteiseen aikaan ja tekemiseen. (Hautamäki 2008, 15 - 16.) Asetin tapahtumalle tavoitteeksi, että lapsiperheet saavat tapahtumassa ideoita helposti toteutettavaan ja mukavaan yhteistoimintaan kulttuuritapahtumassa mutta myös kotona. Olisi hienoa, jos perheet saisivat ideoita helposti ja pienellä budjetilla toimivaan yhdessä tekemiseen ja ottaisivat käyttöönsä saamansa ideat. Näin kierrättämisestä ja kierrätysmateriaalista tekemisestä voisi tulla mukava, perheen yhteinen hetki.

Järvenpään kaupungissa on tehty Lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma vuonna 2004. Sen teossa kuunneltiin asiaa koskevia kuntalaisia eli vanhempia, lapsia ja nuoria. Työn tarkoituksena on taata turvallinen lapsuus, huolehtia lapsuuden voimavaroista ja mahdollistaa lapsen toimiminen aktiivisena kansalaisena. 0-6 -vuotiaita lapsia koskevissa asioissa vanhemmat toivoivat muun muassa, että aluetoimintaa kehitettäisiin, jotta perheet ja eri sukupolvet pääsisivät tutustumaan toisiinsa. Harrastusten osalta toivottiin lisättäväksi koko perheelle sopivaa kulttuuri- ja liikuntatarjontaa. (LASTU – Lasten tulevaisuus Järvenpäässä 2004, 8 – 16.) Yhteisöllisellä tasolla tavoitteena olikin luoda monipuolinen kulttuuritapahtuma lapsiperheille ja lisätä sitä kautta Järvenpäässä tarjottavaa lastenkulttuuria ja antaa perheille mahdollisuus sekä mukavaan yhteistoimintaan että toisten perheiden tapaamiseen.

Toiminnallisen opinnäytetyöni tarkoituksena oli luoda tapahtuma tukemaan kulttuurillisesti lapsiperheiden hyvinvointia. Kulttuuri vaikuttaa lapsen kokonaisvaltaiseen kehitykseen ja lisää lapsiperheiden hyvinvointia. Opinnäytetyöni toiminnallisen luonteen vuoksi pohdin tätä raporttissani lähdekirjallisuuden pohjalta. Lastenkulttuurin keinoin voidaan tukea ja vahvistaa lapsuutta, koska tällä on suuri merkitys lapsen identiteetin muodostumiseen. Lastenkulttuuri muodostaa myös tärkeän kanavan sukupolvien väliselle kanssakäymiselle, vahvistaa lasten osallisuutta, ehkäisee syrjäytymistä sekä lisää tasa-arvoa ja hyvinvointia. Lastenkulttuuri kasvattaa inhimillistä ja sosiaalista pääomaa. Myös vanhempien ja perheiden asema kuuluu osaksi lastenkulttuuria. Sen avulla voidaan huomattavasti tukea perheitä ja vanhemmuutta, koska lastenkulttuurin keinoin voidaan lisätä perheen yhteistä tekemistä ja yhdessäoloa. (Ehdotus lasten kulttuuripoliittiseksi ohjelmaksi 2002.)

2.3 Omat tavoitteeni

Omina henkilökohtaisina tavoitteinani oli kehittyä projektin suunnittelussa, toteuttamisessa ja hallinnassa. Minulla oli jo ennestään projektitaitoja, koska olin toiminut Lapsen ja nuoren hyvä arki -hankkeessa projektikoordinaattorina. Tapahtuman organisointi vaati kuitenkin enemmän kuin projektissa koordinaattorina toimiminen, koska toimin tapahtuman projektin vetäjänä. Asetinkin itselleni tavoitteeksi kehittyä projektin vetämisessä. Hyvä projektin vetäjä on muun muassa rohkea, innostunut asiasta, avoin, jämäkkä, pitkäjänteinen, stressiä sietävä, organisointitaitoinen, innostava ja sosiaalisesti lahjakas. Projektipäällikkö vastaa projektikokonaisuudesta, pitää huolta työnjaosta ja suunniteltujen toimintojen toteutumisesta asianmukaisella tavalla. Lisäksi projektin vetäjä tiedottaa, hoitaa sopimusten laatimisen yhteistyökumppaneiden kanssa, huolehtii dokumentoinnista ja johtaa toimeenpanoa. (Projektiaapula 2008, 13 – 14.) Toiveenani olikin oppia tapahtuman järjestämiseen liittyviä asioita, kuten budjetin laatimista ja hallintaa, yhteistyökumppaneiden hankintaa ja yhteistyön tekemistä sekä resurssien laatimista ja hallintaa. Otin itselleni tavoitteeksi kehittää verkoston hallintataitojani. Tavoitteenani oli myös lisätä tietämystäni lastenkulttuurista ja sosiokulttuu-

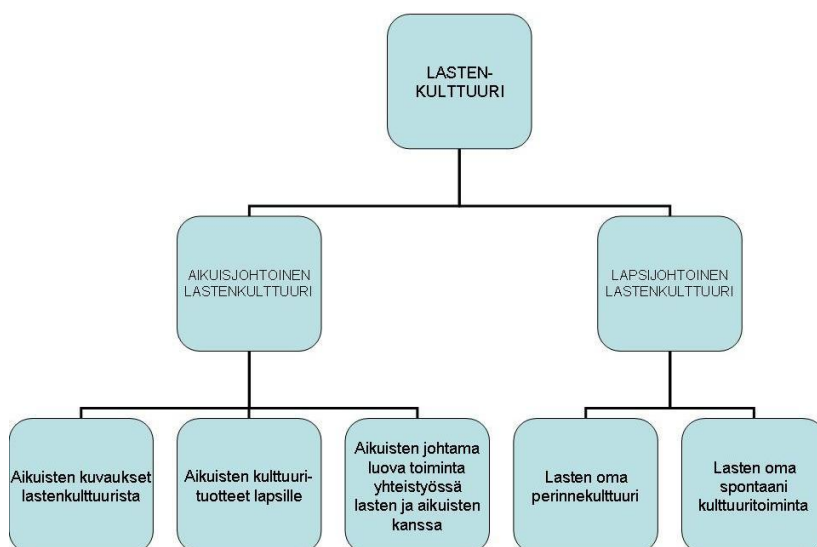
risesta innostamisesta. Halusin kehittyä innostajana ja oppia käyttämään sitä tulevaisuudessa työskennellessäni lastentarhanopettajana.

Projektipäällikkönä mietin tavoitteita myös mukana olleille opiskelijoille. Asetin ensimmäisen vuoden sosiaalialan opiskelijoiden päätavoitteeksi oppia suunnittelemaan, toteuttamaan sekä arvioimaan toimintaansa ja oppia projektityöskentelyä. Tämä näkyy esimerkiksi kokoustekniikan ja hankkeen kulun etenemisen oppimisena sekä ymmärtämyksen saamisena siitä, miten eri toiminnoista muodostuu yhtenäinen kokonaisuus. Satumaalausta ohjanneen ryhmän tavoitteena oli myös kehittää ryhmänohjaustaitojaan. Laadin tavoitteeksi kyselyistä vastanneille opiskelijoille eettisen näkökulman huomioon ottamisen ja soveltamisen kyselyyn sekä asianmukaisen kyselylomakkeen laatimisen. Tavoitteena opiskelijoilla oli myös oppia kvantitatiivisen tutkimuksen perusteet, oppia tutkimusprosessi ja oppia valitsemaan tarkoituksenmukainen menetelmä. Liiketalouden opiskelijoiden tavoitteena oli oppia tapahtuman markkinointia, aikatauluttamista sekä tapahtuman toteuttamista. Soittimenrakennustyöpajoista vastanneille opiskelijoille asetin tavoitteiksi ryhmänohjaustaitojen kehittymisen ja uusiosoitinten rakentamisen opetteluun.

3 LASTENKULTTUURI JA SEN MERKITYS LAPSEN KEHITYKSEEN

Lapset määritellään alle 18-vuotiaiksi, mutta raportissani keskityn alle kouluikäisiin lapsiin, koska he olivat Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtuman pääkohderyhmä. Lastenkulttuuria ei voi tarkastella vain taiteiden näkökulmasta, koska siihen kuuluu niin paljon muutakin ja se on aina sidoksissa aikaan ja paikkaan (Karikoski & Rantanen 2002, 15). Lastenkulttuurilla tarkoitetaan yleensä aikuisten lapsille tekemää kulttuuria, mutta käsitteellä lastenkulttuuri voidaan tarkoittaa myös aikuisten ja lasten yhdessä tekemää sekä lasten itse tekemää kulttuuria. Lasten omaa kulttuuria ovat esimerkiksi leikit, pelit, rallatukset ja kertomukset. Lapset tuottavat usein omaa kulttuuriaan. Tämä on sellainen kulttuurimuoto, jota dokumentoidaan vain harvoin. (Karlsson 2006.)

Lastenkulttuuri jaetaan yleensä viiteen osa-alueeseen. Näistä aikuisjohtoiseen lastenkulttuuriin kuuluu aikuisten kuvaukset lastenkulttuurista, aikuisten kulttuurituotteet lapsille ja aikuisten johtama luova toiminta, joka syntyy aikuisten ja lasten yhteistoiminnasta (ks. kuva 2). Lapsijohtoiseen lastenkulttuuriin kuuluu lasten oma perinnekulttuuri ja lasten oma, spontaani kulttuuritoiminta. (Karlsson 2006, Selmer-Olsenin 1989, 14 – 32 mukaan.) Tällaista lasten omaa kulttuuria on suullinen kulttuuri, joka pohjautuu leikkiin ja kerrontaan ja on lasten itse luomaa lasten maailmaa. Tämä ottaa usein vaikutteita aikuisten lapsille tekemästä kulttuurista, mutta noudattaa siltikin pitkälle omia lakejaan. (Lastenkulttuuripoliittinen ohjelma 2003, 9.)

Kuva 2: Lastenkulttuurin määrittely Selmer-Olsenin (1989, 14) mukaan

Edellä mainitut osa-alueet eivät kuitenkaan sulje toisiaan pois, vaan aikuisjohtoisessa, lapsille suunnatussa kulttuuritoiminnassa lapsen oma luova toiminta voi päästä valloilleen, kunhan toiminnassa annetaan lapselle mahdollisuus omaehtoiselle toiminnalle. Aikuisjohtoinen lastenkulttuuri muodostuu aikuisten tekemästä määritelmästä lapsuudesta ja lapsesta. Lapsi puolestaan alkaa rakentaa omaa kulttuuriaan ja maailman kuvaansa aikuisjohtoisesta lastenkulttuurista. (Karikoski & Rantanen 2002, 16.) Tapahtumassa oli aikuisten tuottamia kulttuurituotteita lapsille, joita olivat esimerkiksi nukketeatteriesitys ja musiikkiesitykset. Aikuisjohtoista aikuisten ja lasten yhteistoimintaa olivat esimerkiksi satumaalaus, soittimenrakennus ja teatterityöpaja. Lasten omaa perinnekulttuuria tapahtumassa olivat saduttamalla tehty satu- ja taidenäyttely.

Lastenkulttuuri on laaja-alainen käsite. Yleisesti voidaan kuitenkin sanoa, että siinä on kyse lapsen suhteesta koko hänen ympärillä olevaan kulttuuripiiriin. Tähän voidaan lukea kuuluvaksi yhteisön arvot, asenteet, kieli ja kulttuuriperintö. Lapsi kasvaakin tiettyyn kulttuuriin. Kulttuurinen monimuotoisuus rikastuttaa luovuutta ja innovatiivisuutta. Nämä perusvalmiudet luodaan taidekasvatuksella ja virikkeellisellä kulttuuriympäristöllä jo lapsuudessa. Lastenkulttuuriin voidaan lukea kuuluvaksi kaikki lapsille kohdennetut kulttuuri-ilmentymät, kuten pedagogiset instituutiot, kulttuuri-instituutiot, järjestötoiminta ja kaupallinen kulttuuritarjonta. (Lastenkulttuuripoliittinen ohjelma 2003, 8 – 9.) Lapsi siis kasvaa tietyn kulttuuripiirin vaikutuksessa ja tämän vuoksi hän on osallinen tästä kulttuurista. Lapsen suhde kulttuuriin muodostuu hänen osallisuudestaan ympäröivään kulttuuriin riippumatta siitä, onko ne tehty lapsille vai ei. Lastenkulttuuri voidaankin ymmärtää myös kolmijakoisesti siten, että se on yleistä lasten suhdetta kulttuuriin, erityistä lapsille rajattua kulttuuria ja lasten omaa kulttuuria ja ne ottavat vaikutteita toisistaan. (Karikoski & Rantanen 2002, 16 – 17.)

Usein, varsinkin pienille lapsille suunnatun lastenkulttuurin vaikutukseen kuuluu koko lapsen perhe. Suomen väestöstä lähes puolet (45 %) kuuluu lapsiperheeseen. Tämän vuoksi lastenkulttuuri käsite voitaisiin määrittellä myös perhekulttuuriksi. Tämä määrittely saattaisi auttaa suuntaamaan lastenkulttuuria lapsiperheiden tukemiseen; tukemaan sukupolvien välistä vuorovaikutusta, eheyttämään ja tukemaan lapsille tärkeitä yhteisöjä ja kiinnittämään huomiota sosiaalisiin rakenteisiin. (Karikoski & Rantanen 2002, 17.)

Lapsella on oikeus kulttuuriin. YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen (1989) mukaan *”sopimusvaltiot tunnustavat lapsen oikeuden lepoon ja vapaa-aikaan, hänen ikänsä mukaiseen leikkimiseen ja virkistystoimintaan sekä vapaaseen osallistumiseen kulttuurielämään ja taiteisiin. Sopimusvaltiot kunnioittavat ja edistävät lapsen oikeutta osallistua kaikkeen kulttuuri- ja taide-elämään ja kannustavat sopivien ja yhtäläisten mahdollisuuksien tarjoamista kulttuuri-, taide-, virkistys- ja vapaa-ajantoimintoihin.”* Myös Suomen perustuslain (11.6.1999/731) mukaan *”Julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle yhtäläinen mahdollisuus saada kykijensä ja erityisten tarpeidensa mukaisesti myös muuta kuin perusopetusta sekä kehittää itseään varattomuuden sitä estämättä. Tieteen, taiteen ja ylimmän opetuksen vapaus on turvattu.”*

Karikosken ja Rantasen (2002, 116) mukaan taidekasvatus on käsitteenä laaja ja riippuvainen asiayhteydestään. Taide- ja kulttuuripolitiikan näkökulmasta taidekasvatus on osa lastenkulttuuria. Se on yleissivistävää ja se koostuu kulttuurisesta ympäristöstä, ja siksi siitä toisinaan käytetään nimitystä kulttuurikasvatus. Taidekasvatuksella pyritään persoonallisuuden monipuoliseen kasvatukseen, ja sillä annetaan lapsella keinoja ilmaista itseään. Taidekasvatuksella nähdään myös tärkeä merkitys kulttuuriperinteen siirtämisessä. Pohdin lastenkulttuurin merkitystä lapsen kokonaisvaltaiseen kehitykseen taidekasvatuksen avulla.

Taito- ja taideaineet kuuluvat olennaisesti tunne-elämän rikastumiseen ja syvenemiseen. Ne tukevat lapsen kasvua ihmisyyteen, oman identiteetin vahvistamiseen sekä eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen. Taito- ja taideaineet kehittävät suhteellisuuden tajua, vahvistavat ymmärrystä erilaisista ratkaisumalleista, opettavat suuntaamaan tavoitteita, lisäävät arviointitaitoja ja tietysti kehittävät mielikuvitusta. Taidekokemuksilla ja -nautinnoilla on myös merkittävä rooli lapsen emotionaalisessa, taidollisessa ja kognitiivisessa kehityksessä. (Lastenkulttuuripoliittinen ohjelma 2003, 10 – 11.) Taiteeseen kuuluu säännönmukaisuutta, jota lapsi tarvitsee oppimiseen ja harjoitteluun. Taiteellisella toiminnalla on yhteys lapsen yksilö- ja sosiaalisten taitojen kehittymiseen. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 23.) Taiteella on hyvin suuri merkitys lapsen kasvamisessa ja kehityksessä. Taide on yksi osa-alue tuettaessa henkistä kasvua ja oppimista. Taide on väline, jolla lapsi ilmaisee itseään ja itseensä liittyviä tunteitaan. Itsetuntemuksen kehittymisessä taiteella onkin suuri merkitys, ja sillä voidaan parantaa identiteettiä, ottaa käyttöön henkisiä voimavaroja ja kehittää koko-

naispersoonallisuutta. Luovalla toiminnalla ja kulttuurilla on merkitystä lapsen elämän laatuun ja hallintaan. (Karikoski & Rantanen 2002, 24.)

Tarkastelen seuraavaksi niitä lastenkulttuurimuotoja, joita oli mukana Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtumassa. En siis esittele leikkiä, loruamista tai muita tällaisia lastenkulttuurimuotoja. Lisäksi tarkastelen lastenkulttuurin ja taiteen merkitystä lapsen kokonaisvaltaiseen kehitykseen. Tapahtumassa oli mukana monipuolisesti tarjontaa lastenkulttuurin osa-alueilta. Näitä aloja olivat tanssitaide, teatteri- ja ilmaisutaide, nukketeatteri, musiikki, kuvataide, kädentaidot, kirjallisuus ja satu.

3.1 Kuvataiteellinen kokeminen

Lapsi alkaa nauttia esteettisyydestä ja visuaalisuudesta heti synnyttyään. Ensimmäisen ikävuotensa aikana lapsi kerää taiteeseen liittyviä kokemuksia, hän voi alkaa tuottaa taidetta itse, esimerkiksi riimustelemalla paperille. Alle kolmevuotias lapsi on hyvin kokonaisvaltainen, koska kaikki aistit ovat vahvasti mukana kaikessa hänen toiminnassaan. Lapsi tekee havaintoja kuitenkin pääasiassa näkö- ja tuntoaistillaan. Kun lapsi kuvataiteilee, hän oppii hahmottamaan elinympäristöään, kommunikoimaan ja olemaan vuorovaikutuksessa ympäristöönsä. Alle kolmevuotiaan lapsen taiteessa tärkeää on kokemusten muuntaminen, ei jäljittely. Lapsi pyrkii muuntamaan kokemansa aisteilla havaittavaksi. Alle kolmevuotiaan lapsen silmän ja käden koordinaatio on puutteellinen, eikä hän pysty vielä hallitsemaan hienomotoriikkaansa. Hänen työnsä keskittyvät hetkeen ja toiminnallisuuteen ja tässä vaiheessa koko kehon käyttö on tärkeää. (Rusanen & Torkki 2001, 43 – 45.)

Lapsi alkaa riimustella, eli piirtää viivoja ja erilaisia kuvioita ensimmäisen ikävuotensa loppuun mennessä. Toisen ikävuoden aikana lapsi alkaa kiinnittää huomiota siihen, mihin hän kuvionsa asettelee. Kolmannen ikävuoden aikana jäljet alkavat saada erilaisia tunnistettavia muotoja. Ympyräkuvion synnyllä on yhteys minäkuvan kehittymiseen, koska se mahdollistaa ihmisen kuvaamisen. Tällä vaiheella voidaan nähdä yhteys myös sosiaaliseen kehitykseen, kun lapsi kommunikoi piirroksiensa kautta ympäristönsä kanssa. Lapsen toiminta onkin hyvin kokonaisvaltaista ja moni-ilmaisullista. Kuvallisesti työskennellessään alle kolmevuotias lapsi kokee tekemisen riemua ja saa onnistumisen kokemuksia. Työskentely mahdollistaa tämän ikäiselle lapselle käsitellä tunteitaan työskentelyn ohessa. (Rusanen & Torkki 2001, 46 – 49.)

Kuvataiteella on suuri merkitys lapsen minuuden rakentumiseen ja itsetuntoon. Kun aikuinen asettaa lapsen töitä esille ja osoittaa arvostavansa lapsen teoksia, se vaikuttaa lapsen itsetuntoon ja minuuden rakentumiseen eheyttävästi. (Rusanen & Torkki 2001, 52.) Kuvataiteella tuetaan myös lapsen visuaalisen havainto- ja ajattelukyvyn kehitystä (Karikoski & Rantanen

2002, 71). Tapahtumassa kuvataiteet olivat mukana toiminnallisesti kankaan- ja satumaalaus-pajoissa ja visuaalisesti taidenäyttelyssä.

3.2 Käsillä tekeminen kokemusten tuottajana

Pieni lapsi tutustuu ympäristöönsä kehonsa kautta, hän maistelee ja tunnustelee tavaroita ja pintoja. Tämä alkaa rikastaa lapsen kokemusmaailmaa ja aistiherkkyyttä. Kun lapsi saa käyttää luomisessa omaa kehoaan, hänen kehotuntemuksensa kehittyy. Toiminta alkaa ensin koko keholla, jonka jälkeen toiminta eriytyy ääreisosien toimintaan. Käsillä tehdessään alle kolmevuotias lapsi ilmaisee itseään kokonaisvaltaisesti; hän puhuu, tanssii ja leikkii samalla. Pieni lapsi oppii toiston kautta ja asioiden toistaminen tuottaa hänelle riemua ja onnistumisen kokemuksia. (Karppinen 2001, 54 – 56.)

Kädentaitoja harjoittamalla lapsen sosiaaliset taidot kehittyvät. Kun lapset alkavat tehdä yhdessä aikuisen kanssa, se vahvistaa yhteisöllisyyden tuntua lapsessa. Kädentaidot antavat lapselle elämyksiä ja kokemuksia. Kädentaidot liittyvät vahvasti kehon ja mielen taitoihin, joten niiden harjoittamisella on myönteinen vaikutus lapsen kokonaisvaltaiseen kehitykseen. (Karppinen. 2001, 56 – 57.)

Kädentaidot olivat tapahtumassa mukana toiminnallisissa soittimenrakennuspajoissa. Niissä rakennettiin erilaisia soittimia, joiden tekemisessä käytettiin työkaluja. Pajat sopivat kuitenkin kaikenikäisille lapsille, mutta perheen pienimmät tarvitsivat toki enemmän apua vanhemmiltaan. Hautakankaan mukaan (1992, 4 – 12) lapsen tulee päästä kokeilemaan oikeita työkaluja, koska omakohtainen osallistuminen on lapselle ja hänen kehitykselleen hyvin tärkeää. Pieni lapsi tarvitsee kuitenkin asianmukaista ohjausta, mutta hänen tulee antaa tehdä ja kokeilla itse. Jo alle kolmevuotias lapsi osaa käyttää erilaisia työkaluja, kuten poraa ja höylää yhdessä aikuisen kanssa. Työkalujen käytön mahdollistaminen tukee lapsen aloitteisuutta ja vahvistaa hänen osallisuuttaan.

3.3 Musiikillinen kokeminen

Sen lisäksi, että musiikki ja musiikilliset kokemukset tuottavat lapselle iloa ja mielihyvää, sillä on suuri rooli lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen edistäjänä. Musisoiminen kehittää lapsen kognitiivisia, sosioemotionaalisia ja motorisia, kuten karkea-, hieno- ja psykomotorisia taitoja. (Ruokonen 2001a, 81.) Musiikkikasvatuksella voidaan vaikuttaa lapsen kokonaispersoonallisuuden kasvuun ja kehitykseen, koska tällä on yhteys lapsen kouluvalmiuksien kehittymiseen. Musiikilla voidaan esimerkiksi vahvistaa lapsen keskittymiskykyä sekä kielellisiä, fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia valmiuksia. Lapsen kielitaito kehittyy loruamalla, riimittelemällä, runoilemalla, laulamalla ja musiikkisaduilla. (Ruokonen 2001b, 122.)

Vauva reagoi vahvasti ulkoisiin sosiaalisiin ärsykkeisiin ja etsii niistä toistoa. Ympäröivällä äänimaailmalla on suuri merkitys lapsen minuuden heräämiseen. Esimerkiksi iltaisin toistuva tuutulaulu tuo turvallisuuden tunnetta. Tällä on suuri merkitys lapsen perusturvallisuuden tunteeseen. Musiikilla on merkitystä myös pienen lapsen kielenkehitykseen ja sosiaalisten suhteiden vahvistamiseen. Kun vanhempi leikkii laululeikkejä lapsen kanssa, se luo luontevaa pohjaa vuorovaikutussuhteelle. Lapsen tunne omasta minästä suhteessa toiseen kehittyy. Tätä voidaan edesauttaa erilaisten leikkien, kuten kurkistus- ja kukkuu-laululeikkien avulla. Vanhemman ollessa musiikillisesti vuorovaikutussuhteessa lapsen kanssa, lapselle alkaa muodostua me-tunne, ja tämä tuottaa hänelle mielihyvää. Tämän vuoksi vanhemman ja lapsen välillä vuorovaikutussuhteen laatua voidaan parantaa ja lapsen mielihyvän kokemusta lisätä musiikin keinoin. Lisäksi musiikki vahvistaa lapsen tunnetta omasta aktiivisuudestaan. (Ruokonen 2001a, 73 – 81.)

Musiikin yhdistäminen varhaisiin vuorovaikutussuhteisiin on merkittävää, koska tällä voidaan auttaa hermoston tasapainoista kehitystä ja ennaltaehkäistä kehityksessä esiintyviä vaihteluja. Musiikilla voidaan vahvistaa yli kolmevuotiaan lapsen vuorovaikutustaitoja ja sosiaalisia suhteita, koska tämänikäisen lapsen musiikkitoiminta on usein luonteeltaan juuri sosiaalista. Yhdessä musisoiminen rakentaakin hyvää ryhmähenkeä ja kartuttaa sitä kautta lapsen sosiaalisia valmiuksia. (Ruokonen 2001b, 120 – 135.) Yhteisillä musiikkikokemuksilla ja sitä kautta osallistumisen tunteella voidaan parantaa ryhmän sisäistä vuorovaikutusta (Bojner-Horwitz & Bojner 2007, 44 – 45).

Musiikilla voidaan vahvistaa myös pienen lapsen empatiakykyä ja herätellä sitä. Kun lapsi tekee jotakin, esimerkiksi taputtaa pöytää ja äiti vastaa siihen, äidin toiminta ilmentää lapsen olotilaa ja suuntaa vauvan toimintaa uusille alueille. Tämä edesauttaa lasta ymmärtämään, että sekä äidillä että lapsella on omat mielet ja niitä voi jakaa toisen kanssa. Tällaiset kokemukset toisen kanssa ovat tärkeitä empatiakyvyn kehittymisen kannalta. (Ruokonen 2001a, 77.)

Laululeikit ja musiikin kanssa tehty vauvahieronta kehittävät pienen lapsen kehonhahmotusta. Lapselle tärkeää on musiikin syke. Tämän vuoksi erilaiset sylilorut, köröttelyt, sormilorut jne. ovat hyviä leikkejä vauvan kanssa puuhasteluun. Sylissä tapahtuva toiminta auttaa lasta tunnistamaan kehonsa rajoja ja sitä kautta edesauttaa kehonhallinnassa. Musiikki, laulaminen ja loruaminen ovat yhteydessä myös lapsen kielenkehittymiseen ja toimivat siinä keskeisinä välineinä. (Ruokonen 2001a, 73 – 78.) Musiikilla voidaan vahvistaa yli kolmevuotiaan lapsen kehonhahmotusta ja -hallintaa sekä koordinaatiokykyä erilaisten karkea- ja hienomotorisia taitoja kartuttavien harjoitusten avulla. Lisäksi erilaisilla rytmileikeillä voidaan vahvistaa lapsen psykomotorisia valmiuksia. Näillä harjoituksilla on yhteys lapsen kuuntelutaidon kehittymiseen ja rytmitajun syntymiseen. (Ruokonen 2001b, 133.)

Musiikilla on yhteys lapsen identiteetin vahvistumiseen ja suvaitsevaisuuteen. Musiikin avulla voidaan vahvistaa lapsen oman kulttuuriin tuntemusta erilaisten perinnelaulujen ja -leikkien avulla. Musiikin avulla voidaan tutustua myös muihin kulttuureihin ja sitä kautta lapsen musikiillinen ymmärrys kasvaa. Tämä liittyy vahvasti lapsen suvaitsevuuden lisääntymiseen. Tällöin lapsi kokee muut kulttuurit rikkautena. (Ruokonen 2001b, 122.)

Tapahtumassa lapset ja vanhemmat pääsivät nauttimaan musiikista toiminnallisessa äänimaisemapajassa, jossa lapset pääsivät soittamaan rakentamiaan soittimia. Tämän pajan toiminnalla vahvistettiin lapsen itsetuntoa ja sosiaalisia taitoja, kun lapset saivat onnistumisen kokemuksia itse rakentamansa soittimen/soittimien soitosta yhdessä toisten lasten kanssa. Lapset pääsivät tapahtumassa nauttimaan musiikillisesta annista Mikko Perkoilan ja Tuia Palosen konserteissa. Näissä lapsilla oli mahdollisuus myös tanssin keinoin eläytyä musiikin maailmaan.

3.4 Kirjallisuus ja satu lapsen kehityksen tukena

Pienen lapsen tutustuminen kirjaan vaatii aikuisen läsnäoloa ja tukea, koska niiden sisältämä maailma avautuu vain vuorovaikutussuhteessa. Tämän vuoksi tälle yhdessäolotilanteelle on ominaista vastavuoroisuus, joka mahdollistaa lapselle osallistumisen uuteen maailmaan ja toimii siten vuorovaikutussuhteen kehittäjänä. On sanomattakin selvää, että lukeminen vahvistaa pienen lapsen kielellistä kehitystä. Tämä vaatii kuitenkin sitä, että nimeämisessä aikuinen ja lapsi jakavat saman huomion kohteen. Tällöin lukutilanne rikastaa lapsen sanavarastoa. Lukutilanteessa vanhemman käyttämät sanat ovat huomattavasti monimutkaisempia kuin perushoitotilanteessa tai leikissä lapsen kanssa. Lukutilanne parantaakin lapsen kielentunteusta arkikielen ulkopuolelle. (Suoja 2001, 64 – 65.) Satua kuunnellessaan yli 3-vuotias lapsi tutustuu myös vertauskuvalliseen kieleen, mikä toimii abstraktin ajattelun kehittymisen pohjana ja lisää hänen sanavarastoaan (Ylönen 2000, 28). Sanataiteella on vahva yhteys lapsen monipuoliseen kielen oppimiseen. Tätä kautta sanataide vaikuttaa myös lapsen emotionaaliseen, esteettiseen ja älylliseen kasvamiseen ja kehittymiseen. Lisäksi sanataiteella voidaan tukea kielellisen ilmaisun kautta lapsen identiteettiä ja itsetuntoa sekä kokemusten, elämyksien ja ajatuksien jäsentämistä. (Karikoski & Rantanen 2002, 69.)

Satuja luetaan pääasiassa viihdyttämiseksi. Ilon tuottamisen lisäksi saduilla on vahva yhteys tunnetaitojen karttumiseen. Tunteet kuuluvat hyvin vahvasti lapsen elämään ja satujen avulla voidaan oppia tunteiden hallintaa ja tunnetaitoja. (Ylönen 2000, 33.) Satu mahdollistaa lapselle hänen kehityksensä kuuluvien ongelmien ja tunteiden käsittelyn. Saduissa tunteet tulevat esiin henkilöiden toiminnassa ja kun lapsi samastuu henkilöihin, hän luonnollisesti oppii tunnetaitoja. Samastumalla lapsi voi turvallisesti käsitellä erilaisia tunteita, kuten pelkoa, aggressiota, jännitystä ja kohdata ristiriitoja ja etsiä niihin ratkaisuja. (Heinonen & Suoja

2001, 147.) Lukemisella on vahva yhteys lapsen empaattisuuden kehittymiseen. Kun aikuinen lukee lapselle ja eläytyy äänensävyillään ja ilmeillään tarinan henkilöihin, se tuo esille kirjan tunnemaailman ja vahvistaa lapsen myötäelämisen hahmottamista. Tämän avulla lapsi pystyy eläytymään tarinaan ja samastumaan kirjan henkilöihin. (Suoja 2001, 68.) Myös isomman lapsen empaattisuutta voidaan kehittää saduilla. Satujen avulla lapselle alkaa herätä tuntemus siitä, miltä tuntuu, kun esimerkiksi syrjitään ja kiusataan ja sitä kautta lapsi alkaa ajatella ja toimia aikaisempaa empaattisemmin. (Ylönen 2000, 63.)

Saduilla, erityisesti vanhoilla perinnesaduilla on suuri merkitys lapsen moraalien ja käyttäytymistapojen kehittymiseen. Näissä saduissa on usein joku opetus, ja sadun henkilöön samastuessaan lapsi huomaa, kuinka ystävällisyys ja toiset huomioon ottava käytös palkitaan ja ylimielisyyttä ja töykeyttä paheksutaan ja niistä usein seuraa rangaistus. (Ylönen 2000, 28.) Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtumassa sadut olivat läsnä saduttamalla tehdyssä satunäytelyssä, osana nukketeatteria ja toiminnallisessa satumaalauspaikassa. Nukketeatterissa satuna oli Punahilkka. Vaikka satu oli nykyaikaan muunnettu, silti siinä on vahvasti esillä paha saa palkkansa -opetus. Myös satumaalauspaikassa sadussa Kisu ja Misu oli moraalinen opetus, kun näyttelyn kaunein kissa hylkää ystävänsä tämän sekarotuisuuden vuoksi. Ylpeillessään Misu on jäädä auton alle ja Kisun pelastettua tämän hengen, tämä muistaakin, ettei ole kissaa karvoihin katsominen. Tämä satu opettaa lapsille erilaisuuden hyväksymistä ja ylimielisen käytöksen rumuutta.

3.5 Sadutus-menetelmä lapsen osallisuuden vahvistajana

Sadutus-menetelmä tarkoittaa yksinkertaisuudessaan sitä, että saduttava henkilö pyytää toista kertomaan sadun. Satu saa olla juuri sellainen, kuin kertoja itse haluaa. Saduttaja kertoo kirjaavansa sadun ylös, jonka jälkeen se luetaan yhdessä. Tämän jälkeen kertoja voi halutessaan muuttaa satua. Satua ei tulkita, eikä siihen tehdä lisäkysymyksiä. Se on juuri sellainen kuin kertoja sen kertoo. Saduttaa voi joko yhtä tai ryhmää. Sadutus-menetelmällä on suuri merkitys osallistavan toimintakulttuurin kehittämisessä. Siinä oikeasti kuullaan, mitä lapsi on mieltä ja päästään tutustumaan lapsen maailmaan ja lastenkulttuuriin. Lapsi haluaa luonnostaan kertoa oman mielipiteensä ja jakaa ajatuksensa ja sitä kautta kokea itsensä tärkeäksi. Se innostaa ja vahvistaa lapsen luottamusta itseensä ja ajatuksiinsa. (Karlsson 2003, 41 – 42, 44.)

Karlssonin mukaan (2003, 42) sadutetut lapset ilmaisevat itseään rohkeammin kuin ennen saduttamista ja tuovat oma-aloitteisesti ajatuksiaan ja toiveitaan esille. Sadutus edesauttaa lapsen itsetunnon vahvistumista. Kun lasta kuunnellaan aidosti ja hänen mielipiteensä huomioidaan, se luo pohjaa lapsen kokonaisvaltaiselle kasvulle, luovuudelle, kehittymiselle ja oppimiselle. Sadutus innostaa lapsia monipuoliseen ilmaisuun ja sanojen rikkaaseen käyttöön.

Tämän vuoksi sadutuksella on yhteys lapsen kielelliseen kehitykseen ja sanavaraston laajenemiseen. Sadutuksella on yhteys myös ryhmäntymiseen ja yhteisöllisyyden tunteen lisääntymiseen, koska siinä yhdistyy toisten aito kuuntelu ja arvostaminen, yhdessä tekeminen ja kokeminen ja asioiden työstäminen.

Tapahtumassa saduttaminen oli mukana satunäyttelyssä. Tässä ryhmä ensimmäisen vuoden sosiaalialan opiskelijoita kävi saduttamassa lapsia Satusaunan päiväkodissa. Sadutus oli aihe sadutusta ja aiheena oli lapsen oikeudet. Lapsia sadutettiin sekä yksittäin että pienryhmissä. Opiskelijat pyysivät lapsia myös kuvittamaan kertomansa sadut. Saaduista saduista ja kuvista pystytettiin satunäyttely kirjaston lastenosastolle. Toivon, että vanhemmat saivat satunäyttelystä idean saduttaa lapsiaan. Tämä toisi tilaisuuden yhdessä tekemiselle, osoittaisi lapselle, että vanhempi arvostaa hänen mielipiteitään ja lisäisi sitä kautta lapsen osallisuutta.

3.6 Teatterin ja nukketeatterin merkitys

Teatteri-ilmaisulla pyritään luovaan, oivalluksia tuottavaan ryhmäprosessiin. Tavoitteena on rohkaista lasta itseilmaisuun ja sitä kautta tukea itseilmaisun kehittymistä. Teatteri-ilmaisu kehittää ja tukee lapsen keskittymis-, eläytymis- ja yhteistyökykyä ja sillä on yhteys tilanneherkkyyden ja suvaitsevaisuuden kehittymiselle. (Karikoski & Rantanen 2002, 87.) Tässä osiossa tarkastelen teatteri-ilmaisua draamaleikin, osallistavan draaman ja nukketeatterin käsitteillä, koska tapahtumassa ollut toiminnallinen teatteripaja oli juuri leikin keinoin tehtyä osallistavaa draamaa. Tapahtumassa oli myös lapsille suunnattu nukketeatteriesitys.

Osallistavassa draamassa ideana on luoda fiktiivinen maailma, jonka sisällä kaikki osallistujat toimivat aktiivisesti. Tämä draama keskittyy vain osallistujiin, eikä sillä ole yleisöä. Muutoin se on samankaltainen kuin esittävä draama, siinä vain osallistujat ovat omassa maailmassaan tutkien ja leikkien. Opettaja ohjaa työskentelyä ja tuo siihen valmiin tarinan, joka ohjaa toimintaa. Fiktiota kuitenkin luodaan yhdessä ryhmän kanssa. (Heikkinen 2004, 34.)

Draamaleikki koostuu lapsen omasta luovuudesta ja aktiivisesta toiminnasta, mutta siihen kuuluu myös vakavuus leikin suhteen. Nimensä mukaisesti draamaleikki on sekä draamaa että leikkiä ja se pohjaa lasten elämykselliseen yhteistoimintaan. Draamaleikissä lapsi oppii narratiivista kerrontaa, joka on ihmiselle luonnollinen tapa hahmottaa kokemuksiaan. Niinpä draamaleikki auttaa lasta jäsentämään ympäristöään ja omia kokemuksiaan. Draamaleikissä samastuminen tarinan hahmoon on tärkeää, koska lapsi voi tätä kautta käsitellä tunteitaan turvallisesti. Lisäksi samastuminen auttaa lasta kokeilemaan sellaista, jota hän ei muuten kokeilisi. Draamaleikissä lapsen elekieli kehittyy, koska lapsen pitää ilmaista toimintaansa ja kokelemaansa ruumiillaan ja eleillään. (Heinonen & Suojala 2001, 151 – 153.)

Ilmaistessaan itseään lapsen tunnetaidot kehittyvät. Draamaleikissä lapsi saa tuntea, ajatella ja ilmaista sellaista, joka ei muuten olisi mahdollista. Kun sitten näistä myöhemmin keskustellaan, lapsi oppii asioita kulttuuristaan, yhteiskunnasta ja omasta itsestään. Näin ollen draamaleikki toimii lapsen itsetuntemuksen ja identiteetin vahvistajana. Draamaleikillä voidaan tukea lapsen eettistä ajattelua ja elämänhallintaa ja vahvistaa lapsen sosiaalisia taitoja. (Heikkinen 2004, 23 – 24.)

Nukketeatteri on ihmisen tunteisiin ja alitajuntaan vaikuttavaa ilmaisua, jonka keskipisteenä toimii nukke. Nukketeatterissa olennaista on katsojan mielikuvitus, jonka avulla aistit herkeytyvät ja tunteet heräävät. Nukketeatteri toimii oivana välineenä tarinoiden kertomiseen, opettamiseen, tiedottamiseen, eri kulttuureihin tutustumiseen ja viihdyttämiseen. Nykyään sillä on suuri merkitys myös lapsen luovuuden herättämiseen ja leikkiin innostamiseen. Nukketeatteriesitys koostuu yleensä eri taiteenaloista, kuten kirjallisuudesta, musiikista, kuvataiteista ja teatterista. Sen vuoksi nukketeatteriesitys onkin oiva keino tutustua taiteen eri aloihin. (Bari'c 2001, 157 – 158.)

Bari'cin (2001, 161 – 166) mukaan nukan vähäeleisyys ja koruttomuus luovat tilaa katsojan mielikuvitukselle ja lapsen samastumiselle. Tämän vuoksi nukketeatteri toimii hyvänä keinona rikastaa lapsen tunneskaalaa ja mielikuvitusta. Samastumisen vuoksi nukkea voidaan käyttää myös eettisessä kasvatuksessa. Nukkejen avulla lapselle voidaan opettaa esimerkiksi leikkiin menemistä ja erilaisuuden suvaitsemista. Lisäksi saduissa on yleensä joku opetus, kuten paha saa aina palkkansa. Nukketeatterilla on yhteys myös lapsen empaattisuuden kehittymiseen. Nukella voidaan opettaa toisen huomioimista ja sitä kautta auttaa lasta oivaltamaan, miltä käsitelty asia toisesta tuntuu.

Nukketeatteri toimii myös lapsen kielitaidon kehittymisen tukena, kun tarinassa otetaan huomioon esimerkiksi lorut, runot ja erilaiset taidesadut. Tällöin metaforiset ilmaukset muuttuvat kuviksi ja lapsen sanavarasto karttuu ja hän saa kielellisiä virikkeitä. Nukketeatterilla on yhteys myös lapsen kognitiivisten taitojen kehittymiseen, kun lapsen keskittymiskyky lisääntyy. (Bari'c 2001, 166.)

3.7 Tanssi kokemusten tuojana

Tanssi on taidetta ja liikuntaa. Tanssi koostuu esittävästä ja osallistuvasta tanssista. (Anttila 1994, 7 – 8.) Olipa kerran lasten kulttuuritapahtumassa tanssi oli mukana esityksien ja osallistavan tanssipajan muodossa. Tanssitaide vahvistaa lapsen sosiaalisia taitoja, tukee itsetuntoa ja vahvistaa keskittymiskykyä. Lisäksi tanssitaiteen keinoin voidaan auttaa lasta rohkaistumaan ja ilmentämään itseään. (Karikoski & Rantanen 2002, 107.) Erityisesti tanssilla voidaan auttaa estyneitä lapsia ilmentämään itseään ja vapautumaan sitä kautta. Tanssikasvatuksella

voidaan tukea myös lapsen mielenterveyttä, toiminnallisen elämän säilyttämistä ja uteliaisuutta ja tiedonhalua. (Anttila 1994, 16 – 19.)

Tanssi vaikuttaa lapseen hyvin kokonaisvaltaisesti. Esimerkiksi lapsen psykomotoriset taidot karttuvat tanssin avulla. Tällöin lapsen aistimukset yhdistyvät, kun lapsen kehon ulkopuolelta tulevat viestit sulautuvat kehon sisäisiin tuntemuksiin ja ne jäsentyvät aivoissa. Luonnollisesti tanssi kehittää lapsen koordinaatiokykyä. Tanssi vahvistaa lapsen tasapainotaitoa ja kehittää aisti-liike -yhteyksiä. Tanssissa lapsen motoriset taidot kehittyvät monipuolisesti ja tämä lisää lapsen fyysistä suorituskkyä. (Anttila 1994, 15 – 19.)

Tanssilla on yhteys myös lapsen kognitiivisten taitojen kehittymiseen, koska nämä taidot perustuvat monipuolisiin aisti- ja motorisiin kokemuksiin, joita tanssi kehittää. Tanssiessaan lapsi käsittelee aistimuksina ympäristöstä tulevia tietoja monipuolisesti kaikilla aisteillaan. Lisäksi lapsi oppii erilaisia käsitteitä, esimerkiksi ylös ja ympäri tanssin avulla. Tanssi kehittää myös lapsen oppimisvalmiuksia, koska lapsi joutuu harjoittelemaan keskittymistä ja itsensä hallintaa. (Anttila 1994, 15 – 16.)

Tanssiminen kehittää lapsen sosioemotionaalisia taitoja. Tanssi parantaa erityisesti lapsen kehontuntemusta ja -hallintaa, joka auttaa lasta hahmottamaan suhdettaan ympäristöönsä. Kehonkaavan tuntemus puolestaan tukee myönteisen minäkäsityksen syntymistä ja sitä kautta lapsen itseluottamusta. Tanssilla voidaan tukea lapsen sosiaalisia taitoja, suvaitsevaisuutta ja tunne-elämän tasapainoa. Näitä voidaan tukea rohkaisemalla lapsen ilmaisua. Lapset oppivat suvaitsevaisuutta, kun näkevät sitä keskuudessaan, kaikkihan me tanssimme eri tavoin. Lapsen sosiaaliset taidot kehittyvät tanssin avulla, koska siinä hyödynnetään ryhmä- ja parityöskentelyä. Kun lapset ottavat huomioon erilaisia näkökohtia ja sopeutuvat sääntöihin, lapsen sosiaaliset taidot kehittyvät. (Anttila 1994, 16.)

4 YHTEISÖTYÖ

Yksinkertaisimmillaan yhteisöllä tarkoitetaan ihmisten välistä vuorovaikutusta, suhdetta ja yhteisyyttä. Se on joko alueellinen, sosiaalisen vuorovaikutuksen tai symbolinen yhteenkuuluvuuden yksikkö. Yhteisötyö voidaan määritellä monella tavalla. Sillä tarkoitetaan esimerkiksi yhteistyössä ihmisten tai ihmisryhmien kanssa tehtävää työtä, jota tehdään heidän parhaakseen ja tarpeistaan käsin. Tällöin tarkoituksena on aktivoida ihmisiä toimimaan itse oman etunsa ajamiseksi. Työ jakaantuu yleensä maantieteellisiin alueisiin tai ryhmiin. (Keränen, Nissinen, Saarnio & Salminen 2001, 48 – 51.) Tapahtuman kohderyhmänä oli Järvenpään alle kouluikäiset lapset ja heidän perheensä. Tapahtuman idea saatiin litu Inkilän muistorahastolta, mutta tapahtumalle oli tarvetta myös lapsiperheiden puolesta (ks. kappaleesta 2.2 Toiminnallisen opinnäytetyön ja tapahtuman tavoitteet).

Yhteisötyötä tehdään yleensä paikallisyhteisöissä, kuten kaupunki- tai asuinalueyhteisöissä. Työtä voidaan tehdä myös identiteetti- ja kulttuuriyhteisöissä, vertaisryhmissä sekä institutionalistisissa yhteisöissä. Ideana on nähdä yksilöt, perheet ja ryhmät osana sosiaalisia verkostoja ja yhteisöjä. Tällöin pyritään rakentamaan, tukemaan ja kehittämään kohteena olevaa yhteisöä. Toiminnan tarkoituksena on ehkäistä sosiaalisia ongelmia, kehittää lähipalveluja, voimistaa kansalaisten oma-aloitteisuutta ja vastuullisuutta ja tunnistaa sosiaalisten suhteiden merkitys. Tällöin siis vaikutetaan ihmisten elinoloihin paikallisella tasolla, tuetaan heidän osallisuuttaan arjen verkostoissa ja vahvistetaan heidän identiteettiään. Työtä tehdään rikkomalla hallinnollisia rajoja ja hyödyntämällä alueen kolmatta sektoria ja muita toimijoita esimerkiksi luovan kulttuurin keinoin pyrkimällä yhdistämään sosiaalityö kulttuuriseen työhön. (Laitinen & Pohjola 2003, 229 – 230.) Tapahtuma toteutettiin Järvenpään alueella. Tarkoituksena oli saattaa yhteen alle kouluikäiset lapset ja heidän perheensä ja lisätä lapsiperheiden hyvinvointia. Tapahtumalla pyrittiin ennalta ehkäisemään syrjäytymistä. Tämä otettiin huomioon järjestämällä maksuton mukava tapahtuma, jossa perheet saivat ideoita yhdessä oloon. Lisäksi tapahtumalla pyrittiin lisäämään Järvenpäässä tarjottavaa lastenkulttuuria ja vahvistamaan lapsiperheiden osallisuutta. Tapahtuma vastasi yhteisötyöhön hyvin, koska tapahtumassa hyödynnettiin luovaa ilmaisua, taidetta ja kulttuuria, joiden avulla pyrittiin tukemaan lapsiperheitä, vahvistamaan heidän osallisuuttaan ja lisäämään kulttuuritarjontaa.

Yhteisötyössä työntekijä toimii eri verkostojen kuten järjestöjen ja yhdistysten kanssa. Tällöin tavoitteena on saada aikaan muutosprosessi, jossa pyritään kehittämään alueen toimintaa, vuorovaikutusverkostoja, lisäämään yhteisöllisyyttä ja parantamaan elinympäristöä. (Keränen ym. 2001, 51.) Tapahtumassa yhteistyötä tehtiin Järvenpään kaupungin työntekijöiden, opiskelijoiden ja järvenpääläisten taiteilijoiden ja kulttuurilaitosten kanssa. Tavoittelimme lapsiperheiden aktivoimista ja mukavaa yhteistä olemista, kokemista ja näkemistä lastenkulttuurin keinoin. Tällä tavalla pyrimme lisäämään lapsiperheiden hyvinvointia.

Yhteisötyötä tehdään eri tasoilla, joita ovat ruohonjuuritaso, organisatorinen taso ja sosiaalisen suunnitteluun vaikuttamisen taso. Ruohonjuuritasolla tavoitteena on esimerkiksi yhteistoiminnallisuuden rakentuminen ja työtä tehdään esimerkiksi asukastyönä, pienryhminä tai naapuruustyönä. Organisatorisella tasolla tavoitteena on koordinoita yhteistyötä eri tahojen kanssa. Työtä tehdään esimerkiksi paikallisten yhdistysten kanssa. Sosiaaliseen suunnitteluun vaikuttamisen tasolla tavoitteena on viedä kokemuksia suunnitteluun ja vaikuttaa yhteiskuntapolitiittiseen suunnitteluun. (Keränen ym. 2001, 64 – 65, Hermansenin 1975 mukaan.) Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtuman järjestäminen oli mielestäni organisatorista työtä. Keräsen ym. (2001, 64) mukaan aloitteentekijänä tällä tasolla on erilaiset yhteisöt tai julkiset instituutiot. Yhteys asiakkaisiin välitetään asukkaiden omien organisaatioiden kautta. Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtuman idea sai alkunsa ltu Inkilän muistorahastolta, mutta toiminnassa otettiin huomioon kohderyhmän tarpeet. Tieto tapahtumasta välitettiin asiakkaille

erilaisten organisaatioiden, kuten päiväkotien, neuvoloiden ja kauppojen kautta. Stenbergin (2004, 39) mukaan yhteistyön menetelmiin kuuluu esimerkiksi alueellinen työ, sosiokulttuurinen innostaminen, vapaaehtoistyö, yhteisösosiaalityö, osallisuuden tukeminen, aktiivisuuden edistäminen ja yhteiskunnallinen toiminta. Hänen mukaansa siihen kuuluu myös muita yhteisöllisesti toteutettavia toimintoja, kuten yksilön tukeminen yhteisöissä, verkostoituminen, ryhmätoiminta ja yhteiskunnallinen toiminta.

Yhteisötyötä ohjaa myönteinen ihmiskäsitys, humanit arvot ja ihmislähtöisyys. Työn arvoihin kuuluu, että sitoudutaan auttamaan heikompaa, luotetaan ihmiseen ja yhteisöön ja näiden kykyihin, uskotaan tasa-arvoon ja yhteisöllisyyteen ja kunnioitetaan yksilöllisyyttä. Yhteisötyössä ihminen nähdään kokonaisvaltaisena, aktiivisena, vastuullisena ja sellaisenaan arvokkaana. (Stenberg 2004, 34 – 36.) Yhteisötyöllä on myös periaatteita. Empatiaperiaatteella pyritään ymmärtämään, millaiseksi ihmiset mieltävät elämänsä. Liittymisperiaatteella tarkoitetaan sitä, että hakeudutaan kohderyhmän pariin ja pyritään ymmärtämään, kuinka he itse näkevät oman elämänsä. Tietoiseksi tekemisen periaatteella pyritään rohkaisemaan ihmisiä ilmaisemaan itseään, löytämään ratkaisuja ja vahvistetaan heidän itsetuntoaan. Kenttä- ja palauteperiaatteella pyritään kokeilemaan uusia työmenetelmiä. Mobilisaatiolla pyritään etsimään voimavaroja, osallistumisperiaatteella pyritään aktivoimaan ihmisiä, kamppailuperiaatteella ollaan valmiita puolustamaan ristiriitatilanteissa omia tavoitteita ja emansipaatioperiaatteella etsitään vaihtoehtoisia työtapoja ja elämän malleja. Nämä kaikki tulee ottaa huomioon, kun halutaan tehdä onnistunutta yhteisötyötä. (Keränen ym. 2001, 53 – 54.)

4.1 Sosiokulttuurinen innostaminen

Sosiokulttuurista innostamista on vaikea määritellä tarkasti. Tämä johtuu siitä, että käsite sosiokulttuurinen innostaminen on hyvin monimerkityksellinen ja epätäsmällinen. Innostaminen on laaja sosiaalinen ilmiö, joka vastaa hyvinkin erilaisiin todellisuuksiin. (Kurki 1997, 202.) Keskityn raportissani kuvaamaan innostamista Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtuman kannalta. Pääasiallisena tarkoitukseni oli innostaa lapsiperheitä kulttuurin keinoin. Kuitenkin innostaminen tapahtui välillisesti siten, että tarkoitukseni oli innostaa alueella toimivia perusryhmiä, kuten taiteilijoita ja kulttuurilaitoksia ja opiskelijoita ja sitä kautta innostaa alueen lapsiperheitä. Sosiokulttuurisen innostamisen tietoperusta on sosiaalipedagogiikassa. Se syntyi vastaamaan yhteiskunnan tarpeisiin, kuten luomaan yhteisöllisyyttä. Sosiokulttuurinen innostaminen voidaan nähdä lääkkeenä yhteiskunnan sosiaalisia sairauksia vastaan. Sillä voidaan esimerkiksi mahdollistaa ihmisten laajempi osallistuminen kulttuuriin sen kaikilla osaluilla. (Kurki 1997, 196 – 199.) Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtumalla pyrittiin parantamaan lapsiperheiden hyvinvointia innostamalla heitä lastenkulttuurin keinoin.

Kurki (2000, 19 – 23) määrittelee sosiokulttuurisen innostamisen siten, että sillä herätetään ihmisten tietoisuutta ja saadaan ihmiset liikkeelle. Sillä pyritään edistämään sosiaalista kanssakäymistä ja lisäämään vuorovaikutusta ihmisten kesken. Sillä ylipäänsä pyritään parantamaan ihmisten elämänlaatua. Kurjen mielestä innostamisella pyritään kasvattamaan ihmisiä aktiivisiksi toimijoiksi yhteisöissään. Innostaminen yksilöllisellä tasolla tarkoittaa ihmisten yhteen saattamista ja kulttuurisen luovuuden ja moniarvoisuuden tukemista. Sosiokulttuurinen innostaminen voidaan määritellä myös siten, että sillä pyritään edistämään ihmisen omaa osallistumista kulttuuriseen kehitykseensä. Tähän päästään luomalla tilanteita ja mahdollisuuksia ihmisten väliselle kommunikaatiolle ja vuorovaikutukselle. (Kurki 2000, 21, Ander-Eggin 1986 mukaan.) Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtuma loikin luonnollisen kanavan ihmisten väliselle vuorovaikutukselle niin kävijöiden kuin toimijoidenkin keskuudessa.

Sosiokulttuurisella innostamisella luodaan liikettä, huolestuneisuutta, levottomuutta ja tuetaan aloitteellisuutta, asioiden täytöntöönpanoa sekä itsenäistä toimintaa ja vastuuntuntoa. Sillä myös motivoidaan, herätetään, vahvistetaan ja koordinoidaan yksilöiden ja ryhmien kykyjä ja voimia sekä heidän osallistumistaan sosiaaliseen, kasvatukselliseen ja kulttuuriseen toimintaan. (Kurki 2000, 23, Merinon 1997, 34 – 36 mukaan.) Innostamisella pyritään luomaan tavoitteita, joilla täydellistetään jo olemassa olevia tavoitteita sekä välineitä, joilla voidaan saavuttaa se, mikä ihmisiltä milloinkin puuttuu. Innostamisella pyritäänkin saamaan ihmisiä osallistumaan kulttuuriin entistä laajemmin sen kaikilla alueilla. (Kurki 1997, 199.) Tapahtuman tarkoituksena oli erityisesti tukea lapsiperheitä osallistumaan kulttuuriseen toimintaan ja löytämään eri lastenkulttuurin muotoja ja innostumaan yhdessä tekemisestä. Kurjen (2000, 23, Merinon 1997, 34 – 36 mukaan) mielestä sosiokulttuurista innostamista ja sen tavoitteita on monenlaisia. Minä keskityn opinnäytetyössäni kulttuurilliseen, osallistavaan ja yhteisöllistävään innostamiseen ja toimintani tavoitteena oli motivoida ja vahvistaa yksilöiden osallistumista sosiaaliseen, kasvatukselliseen ja kulttuuriseen toimintaan.

Sosiokulttuurinen innostaminen on hyvin laaja-alaista toimintaa. Innostamista on konservatiiviset eli säilyttävät määritelmät, modernit eli edistykselliset määritelmät ja transformatiiviset eli vallankumoukselliset määritelmät (Kurki 1997, 201). Keskityn opinnäytetyössäni moderneihin eli edistyksellisiin määritelmiin. Tällä tarkoitetaan sitä, että innostamisen tehtävänä on säilyttää kulttuurista perintöä. Lisäksi tavoitteena on, että mahdollisimman monilla olisi oikeus ja mahdollisuus päästä nauttimaan kulttuurista. Innostamisella pyritään myös edistämään kulttuurista luovuutta. Tällä pyritään tasoittamaan kulttuurista nauttimisen epätasa-arvoisuutta. Innostajan tehtävä on toimia välittäjänä taiteen ja ihmisten välillä. (Kurki 1997, 201). Innostamista voidaan kuvailla hyvin monilla tavoilla. Innostamiselle ominaista on kuitenkin, että sillä herkistetään ihmistä ja hänen itsetoteutuksensa prosessia, herätellään ihmisten tietoisuutta, organisoidaan ihmisiä ja saadaan heidät liikkeelle ja autetaan ihmisiä ja yhteisöjä kehittämään omaa luovuuttaan. Lisäksi innostamisella pyritään sosiaalisen kom-

munikaation edistämiseen ja ihmisten välisen tasaveroisuuden kehittämiseen. (Kurki 1997, 201 – 202.)

Innostamisen perustana on ihmisten herkistäminen ja motivointi. Herkistymisellä tarkoitetaan arkipäivän rutiineihin tottuneiden ihmisten herättelemistä. Motivoimisella puolestaan tarkoitetaan tiettyjen kiinnostuksen kohteiden herättelyä, eli kiinnitetään ihmisten huomio heidän elämänsä kannalta oleelliseen asiaan. Ihmisten motivoitumisen perustana on ihmisten omat tarpeet, halut ja vaateet. (Kurki 2000, 133.) Järvenpäässä alle kouluikäisten lasten vanhemmat olivat toivoneet perheille mahdollisuuksia tutustua toisiinsa ja lapsiperheille lisää koko perheen kulttuuritarjontaa (Lastu Lasten tulevaisuus Järvenpäässä 2004, 18). Tämän vuoksi tapahtuman kävijöiden motivoinnissa ja herättelyssä käytettiin juuri lastenkulttuuria ja tapahtumalla pyrittiin mahdollistamaan yhteisöllisyyttä. Innostamisessa tärkeää on motivoida myös tapahtuman perusrhymiä. Tapahtumassa perusrhyminä olivat mukana olleet opiskelijat, esiintyjät ja työpajojen vetäjät. Innostamisen onnistumisen kannalta on tärkeää kartoittaa alueella jo olemassa olevia ryhmiä, joiden kanssa toimintaa voidaan toteuttaa. Apuna voidaan käyttää myös alueella olevia organisaatioita ja niiden verkkoja. (Kurki 2000, 134.) Tämän vuoksi keskitimme kulttuuritarjonnan koskemaan järvenpääläisiä taiteilijoita ja kulttuurintuottajia.

Aloitin toimintani kartoittamalla Järvenpäässä toimivia kulttuurilaitoksia ja taiteilijoita, joita sitten pyysimme mukaan toimintaan. Kurjen (2000, 134) mukaan vapaaehtoisten hankkiminen pitää tehdä huolellisesti ja heidät pitää motivoida sitoutumaan innostamiseen. Pyrin sitouttamaan mukaan tulevat yhteistyökumppanit tarjoamalla heille mahdollisuutta mainostaa toimintaansa tapahtuman Internet-sivuilla. Lisäksi mainitsimme kaikki yhteistyökumppanit tapahtumasta kertovissa lehtiartikkeleissa. Onneksemme mukaan tulevat taiteilijat ja yhteistyökumppanit arvostivat tekemäämme työtä ja halusivat tulla mukaan mahdollistamaan lastenkulttuuritapahtumaa. Opiskelijat pyrin sitouttamaan innostamiseen antamalla heille mahdollisimman vapaat kädet suunnitella toimintaansa. Projektin edetessä huomasin, että mukaan tulleista opiskelijoista eniten innostuivat ja innostivat ne opiskelijat, jotka saivat täysin vapaasti suunnitella toimintansa ja ne, jotka osallistuivat tapahtumaan vapaavalintaisten opintojen muodossa.

Tapahtumalla pyrittiin välittämään ja synnyttämään kulttuuria erilaisten taiteellisten aktiviteettien avulla. Kulttuuri on jokaisen perusoikeus ja sillä ilmaistaan ajatuksia ja tunteita. Taide on hyvä menetelmä innostamiseen, koska innostamisella pyritään vahvistamaan ihmisten osallisuutta. Kurjen (2000, 138 – 139) mielestä toimintaan olisi hyvä aktivoida mukaan myös taiteilijoita. Tämän avulla voidaan organisoida esimerkiksi erilaisia kulttuuriviikkoja innostamaan kohderyhmää. Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtuma vastasikin mielestäni hyvin tähän tavoitteeseen, koska siinä oli mukana eri alojen taiteilijoita ja toimijoita Järven-

päästä, esimerkiksi Mikko Perkoila, Taina Jansson, Anu Uhlenius ja Keski-Uudenmaan tanssiopisto, innostamassa lapsiperheitä kulttuurin ja taiteen keinoin.

4.2 Innostajan rooli ja tehtävät

Kurjen (1997, 218) mukaan sosiokulttuurisen innostamisen päätarkoitus on kulttuurinen demokratia. Sillä tarkoitetaan, että jokaisella ihmisellä on kyky ja mahdollisuus vaikuttaa yhteisönsä kehitykseen, omaan elämänlaatuunsa ja kehittää kulttuurista elämäänsä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että ihmisen osallistumisen prosesseja tuetaan edistämällä hänen mahdollisuuksiaan kulttuuristen aktiviteettien toteuttajana. Innostajan rooli on tällöin mahdollistaa ihmisen osallistumisen prosessi. Tapahtumassa loimme lapsiperheille mahdollisuuden laaja-alaisesti tutustua ja osallistua lastenkulttuuriin esimerkiksi erilaisissa toimintapajoissa. Kävijät pääsivät pajoissa itse tekemään ja toteuttamaan lastenkulttuuria. Lasten osallisuutta kulttuurin tekijöinä vahvistettiin erityisesti teatteripajassa, koska se toimi sekä yksilö- että yhteisötasolla. Osallistava teatteri mahdollistaa kulttuuriseen heräämiseen ja herkistymiseen (Kurki 1997, 221).

Innostaja pyrkii aktivoimaan ihmisiä ottamaan osaa omaan kehitykseensä ja ympäristöönsä. Toimenkuvaan kuuluu myös ihmisten elämänlaadun parantaminen. Innostaja toimii harvoin yksin, joten tehtäviin kuuluu tehdä yhteistyötä eri verkostojen kanssa. Tavoitteena onkin saada mahdollisimman paljon ihmisiä mukaan toimintaan. Tällöin innostajan toimenkuvaan kuuluu myös projektisuunnittelu. (Kurki 1997, 230 – 231.) Toimenkuvaani kuului vetää projektia ja vastata yhteistyöstä eri verkostojen kanssa. Toimiini kuului myös koordinoida projektia. Tapahtuman suunnittelu hoidettiin tiimityönä, jossa kaikilla oli oma tärkeä roolinsa. Koordinoimalla projektia ja innostamalla opiskelijoita, taiteilijoita ja kulttuurintuottajia, tarjosin kulttuurielämyksiä ja mukavaa yhdessä tekemistä järvenpääläisille lapsiperheille. Mielestäni elämykset, yhteinen tekeminen ja yhdessäolo ja muiden lapsiperheiden tapaaminen lisäsivät kävijöiden hyvinvointia.

Ei ole mitään tiettyä määritelmää sille, millainen on hyvä innostaja, vaan he voivat luonteeltaan ja temperamentiltaan olla hyvinkin erilaisia. Tärkeää kuitenkin on, että innostajalla on palveluasenne ja että on itse innostunut asiastaan. Muuten hän ei voi herättää asiakkaita innostusta. Innostamisessa merkittävää onkin hänen persoonallisuutensa ja asenteensa, eivät niinkään tietonsa. Hyvä innostaja tuntee myös itsensä ja osaa säädellä tunteitaan. Hänen kuuluu olla myös kärsivällinen ja avoin. Hyvän innostajan piirteisiin kuuluu sosiaalinen herkkyys ja sitoutuminen, sosiaalinen taistelutahto, jotta voi saavuttaa edistyskellisen muutoksen sekä pragmaattisuus, todellisuudentaju ja runsas sosiologinen tieto. (Kurki 1997, 231 – 233.)

Tapahtumassa minun roolini oli toimia innostajana. Kuten edellä huomataan, innostajan rooli on vaativa ja prosessi toimi minulle hyvänä harjoituksena. Yksi innostajan tärkeimmistä asioista on olla innostunut asiasta ja saada sitä kautta ihmiset liikkeelle. Olinkin koko prosessin ajan hyvin innostunut tapahtumasta ja sen luomista mahdollisuuksista. Uskoin, että tapahtumalla voidaan lisätä lapsiperheiden hyvinvointia kulttuurin keinoin. Onnistuin tässä tehtävässäni, koska yhteistyökumppanit lähtivät mielellään mukaan suunnitteluun ja toivoivat projektin jälkeen tapahtumalle jatkoa. Lisäksi tapahtumassa kävi jakamassa esitteitä eräs tuusulainen taiteilija, joka oli Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtuman mainoksen ja lehtiartikkelit nähtyään innostunut järjestämään vastaavan tapahtuman Tuusulaan. Onnistuimme sillä innostamaan myös muita kuin järvenpääläisiä järjestämään kulttuuritapahtumia lapsiperheille. Uskon, että tapahtumassa innostajana toimiminen antoi minulle valmiuksia innostaa asiakkaita myös työssäni päiväkodissa ja sitä kautta tukemaan lapsiperheitä ja heidän hyvinvointiaan.

5 YHTEISTYÖKUMPPANIT

Tapahtuma toteutettiin Lapsen ja nuoren hyvä arki -hankkeen, Järvenpään kaupungin ja litu Inkilän muistorahaston yhteistyönä, mutta tapahtumaan hankittiin myös muita yhteistyökumppaneita. Tapahtuma toteutettiin hyödyntämällä Laurea-ammattikorkeakoulun opintotarjontaa ja opiskelijoita, jotka osallistuivat tapahtumaan ESR-rahoitteisen Lapsen ja nuoren hyvä arki -hankkeen kautta. Tapahtuma sidottiin muutamiin syksyn 2009 opintojaksoihin.

Tapahtuma toteutettiin työpajamallilla. Työpajat alkoivat aina tiettyinä aikoina tai toimivat non-stopina. Lisäksi tapahtumassa oli esityksiä, jotka tapahtuivat tietyinä kellon aikana. Liiketalouden P2P-toimintamallin opiskelijaryhmä auttoi tapahtuman aikataulun rakentumisen muodostamisessa. Pääasiallinen tarkoitus oli, että opiskelijat saivat itse suunnitella ja toteuttaa työpajatoiminnan. Työpajojen ideana oli tuottaa mukavaa yhdessäoloa ja yhdessä tekemistä lapsille ja vanhemmille. Projektiin osallistuminen sopi hyvin myös ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille, koska he saivat itse suunnitella toiminnan sellaiseksi, jonka pystyivät toteuttamaan.

5.1 Lapsen ja nuoren hyvä arki -hanke

Tapahtuma toteutettiin osana Lapsen ja nuoren hyvä arki -hanketta. Lapsen ja nuoren hyvä arki -hanke on Laurea-ammattikorkeakoulun organisoima. Se toteutetaan Euroopan sosiaalirahaston rahoituksella vuosina 2008 - 2010 Keski- ja Pohjois-Uudenmaan alueella. Rahoituksen on myöntänyt Etelä-Suomen lääninhallitus. Laurea-ammattikorkeakoulun lisäksi hankkeessa toteuttajina ovat Tampereen yliopisto ja Sosiaalitalo. Yhteistyökumppaneina toimivat Hyvinvointi, Järvenpään ja Keravan kaupungit, Hyvinkään seudun mielenterveysseura ja Nikinharjun lastenkoti. (Lapsen ja nuoren hyvä arki, 2009.)

Hankkeessa opiskelijat, opettajat ja työelämä kehittävät työelämän tarpeista lähteneitä työkaluja ja toimintamalleja tukemaan lapsen ja nuoren arkea. Näillä toimintaprosesseilla lisätään ammattikorkeakoulun työelämävastaavuutta ja tuetaan opiskelijoiden tiimi- ja verkostotaitojen kehittymistä ja kykyä tunnistaa arjen haasteita ja ratkaista niitä. Eri koulutusalat tekevät hankkeessa yhteistyötä ja tämä mahdollistaa monialaisen työskentelyn. Hankkeessa verkostoidutaan alueen työorganisaatioiden kesken. (Lapsen ja nuoren hyvä arki, 2009.)

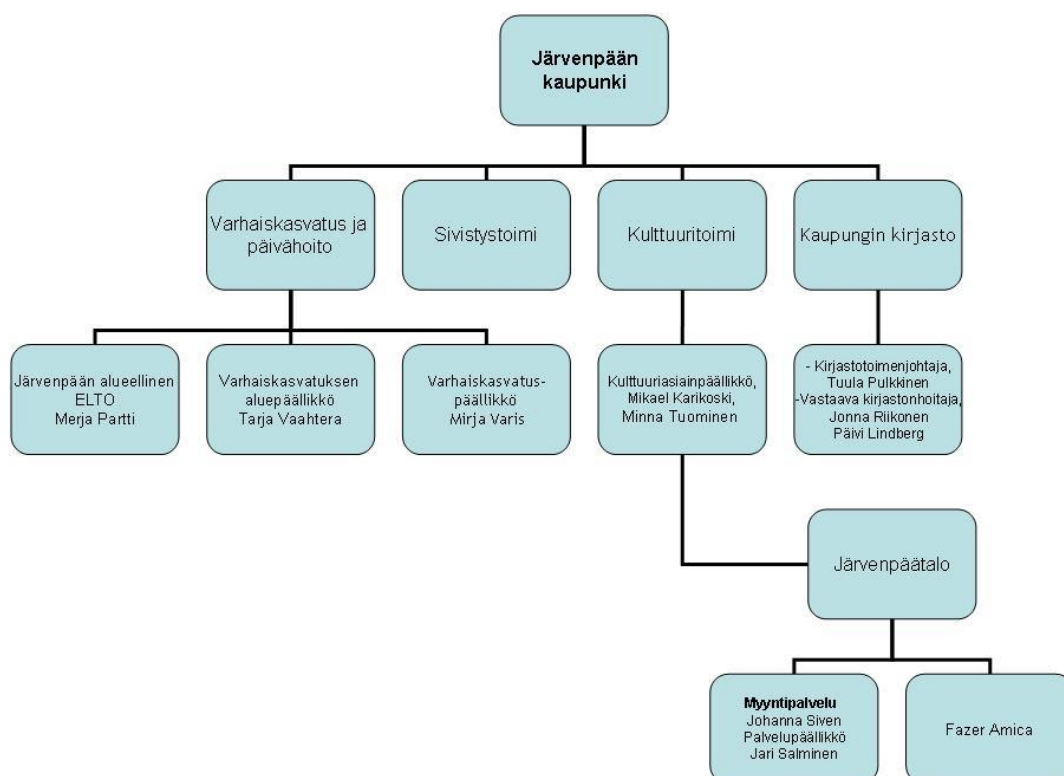
Hankkeeseen osallistuu Laurean opiskelijoita eri koulutusohjelmista. Opiskelijoita hankkeessa on mukana sosiaali- ja terveystieteiden koulutusohjelmista, ravitsemusalan, palvelujen tuottamisen ja johtamisen koulutusohjelmista, turvallisuusalan koulutusohjelmasta sekä liiketalouden ja tietojenkäsittelyalan koulutusohjelmista. Myös edellä mainittujen alojen opettajia on mukana hankkeessa. (Lapsen ja nuoren hyvä arki, 2009.)

Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtuma toteutettiin osana Lapsen ja nuoren arki -projektia. Hankkeen kautta tapahtumassa oli mukana Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijoita ja opettajia sosiaalialan ja liiketalouden koulutusohjelmista (ks. liite 1). Sosiaalialalta mukana oli opiskelijoita eri vuosikursseilta. Ensimmäisen vuoden sosiaalialan opiskelijoista osallistui tapahtumaan kolme ryhmää Minä sosiaalialan ammattilaisena (00021) -opintojaksosta. Yksi ryhmä sadutti Satusaunan päiväkodissa yhden ryhmän lapsia. Satujen aiheena oli lapsen oikeudet. Opiskelijat toteuttivat sadutuksen pienryhmissä ja yksittäin. Lisäksi opiskelijat pyysivät lapsia kuvittamaan kertomansa sadut. Saaduista saduista ja kuvista pystytettiin satunäyttely Järvenpään kirjastoon. Toinen ryhmä teki tapahtumaan nukketeatteriesityksen ja kolmas ryhmä ohjasi tapahtumassa satumaalausta lapsille. Kolmannen vuoden sosiaalialan opiskelijoista tapahtumaan osallistui kolme ryhmää Tutkimus- ja kehittämistyön menetelmien (00039) -opintojaksosta. Ryhmät suunnittelivat ja toteuttivat kyselyn. Ensimmäisen ryhmän toteuttaman kyselyn kohteena olivat esiintyjät ja yhteistyökumppanit, toisen ryhmän opiskelijat ja kolmannen ryhmän kohteena olivat tapahtumassa kävijät. Lisäksi neljä sosiaalialan opiskelijaa suoritti tapahtumaan vapaavalintaisia opintoja, johon kuului Mikko Perkoilan pitämä koulutus kierrätysmateriaalista rakennettavien soittimien rakentamiseen ja sen ohjaamiseen ja tapahtumassa soittimenrakennustyöpajan ohjaus. Liiketalouden koulutusohjelmasta tapahtumassa mukana oli tammikuussa 2009 aloittanut ryhmä P2P-toimintamallin opiskelijoita. Ryhmä 1 oli apuna suunnittelemassa ja toteuttamassa tapahtuman markkinointia ja ryhmä 2 oli apuna suunnittelemassa tapahtuman aikataulutusta. Sosiaalialalta mukana oli 32 opiskelijaa ja kolme opettajaa ja liiketalouden alalta seitsemän opiskelijaa ja yksi opettaja.

5.2 Järvenpään kaupunki

Tapahtuma toteutettiin Järvenpäässä. Järvenpään kaupungista mukana olevia tahoja olivat kaupungin kirjasto, kulttuuritoimi, varhaiskasvatuspalvelut ja sivistystoimi (ks. kuva 2). Ta-

pahtuma järjestettiin Järvenpää-talossa. Järvenpään kulttuuritoimi saa käyttää veloituksetta Sibelius-salia sekä salin lämpiötä 15 kertaa vuodessa lastenkulttuuritapahtumiin. Kulttuuritoimi lupasi tarjota meille nämä tilat tapahtumaa varten. Muuten tapahtumapaikan vuokraamisessa avusti Järvenpään sivistystoimi sekä varhaiskasvatuspalvelut. Tapahtumassa yhteistyökumppanina oli Järvenpää-talon kautta myös Fazer Amica, koska tällä on yksinoikeus Järvenpää-talossa tapahtuvan tarjoilun järjestämisessä.

Kuva 3: Yhteistyökumppanit Järvenpään kaupungista

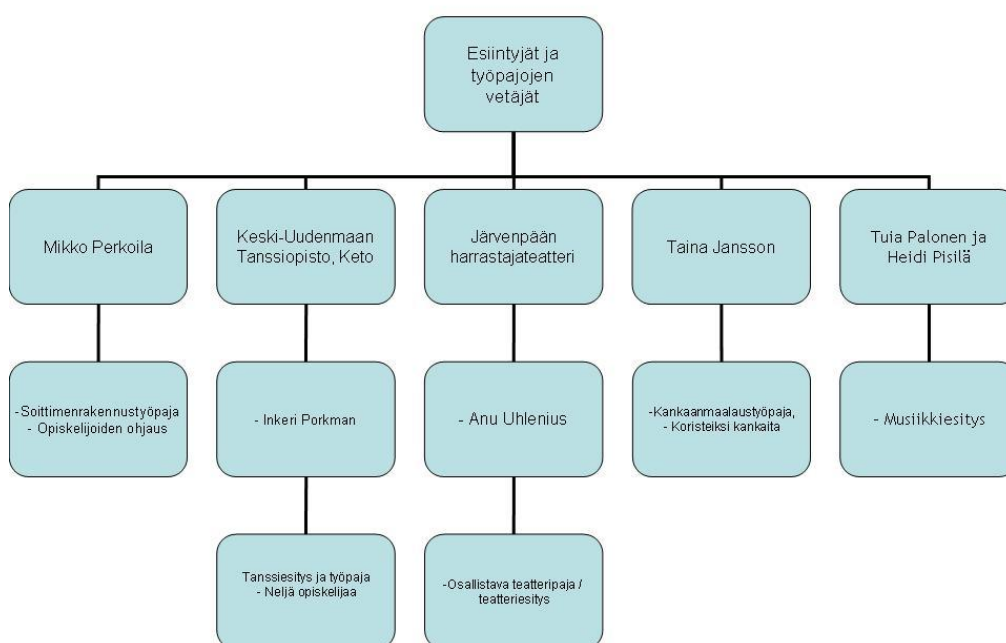
Tapahtuman tiloina hyödynnettiin myös Järvenpää-talon vieressä sijaitsevaa kaupunginkirjastoa. Kirjaston Tyyni Tuulio -salissa järjestettiin nukketatteriesitys, lastenosastolle pystytettiin sadutusnäyttely ja kirjaston taukotilat olivat hyödynnettävissä tapahtumapäivänä järjestäjien, esiintyjien, työpajojen vetäjien sekä talkoolaisten taukotilana.

5.3 Tapahtuman esiintyjät ja työpajojen vetäjät

Esittelen tässä osiossa kaikki tapahtumassa mukana olleet esiintyjät ja työpajojen vetäjät opiskelijoita ja Järvenpään kaupunkia lukuun ottamatta. Kaikki toimijat ovat järvenpääläisiä kulttuurintuottajia, -laitoksia tai taiteilijoita (ks. kuva 4). Laulaja ja lauluntekijä Mikko Perkoila oli aktiivisesti mukana Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtuman suunnittelussa. Hän esiintyi ja ohjasi soittimenrakennustyöpajaa tapahtumassa. Soittimenrakennustyöpajoja oli

tapahtumassa yhteensä neljä, joten Perkoila koulutti avukseen opiskelijoita ohjaamaan työpajaa. Perkoila piti tapahtumassa myös yhden konsertin, joka oli suunnattu erityisesti lapsille.

Perkoila on levyttänyt jo yli 30 vuotta. Viime vuosina hänen tuotantonsa on keskittynyt pääasiassa lastenmusiikkiin ja hänen konserttinsa ovat painottuneet lastenkonsertteihin. Lisäksi Perkoila rakentaa perinne- ja uusisoittimia. (Soitinrakennus 2009.) Uusisoittimia lapset perheineen pääsivät rakentamaan Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtumassa.

Kuva 4: Tapahtuman esiintyjät ja työpajojen vetäjät

Neljä opiskelijaa Keski-Uudenmaan tanssiopistosta osallistui mukaan Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtumaan. Opiskelijat ohjasivat kolme tanssityöpajaa nimeltään Tanssin iloa kaikille. Kaksi pajoista oli show-painotteisia ja niissä opetettiin lyhyt tanssisarja. Yksi pajoista oli puolestaan Bollywood-tyylinen sarja. Opiskelijat esittivät tapahtumassa kolme tanssiesitystä, joista he esittivät kaksi kertaa *Candyman-esityksen*, jonka koreografian oli suunnitellut Virpi Maisala ja kerran Bollywood-tyylisen *Mahive-esityksen*, jonka koreografian oli suunnitellut Daniela Casagrande. Tanssiesitysten suosiosta ja lyhydestä johtuen jokainen esitys esitettiin tapahtumassa kuitenkin kaksi kertaa peräkkäin. Keski-Uudenmaan tanssiopistossa järjestetään tanssitunteja lapsille, nuorille, aikuisille ja senioreille. Opetukset noudattava valtakunnallista tanssin perusopetussuunnitelmaa. Tanssiopisto järjestää tunteja Järvenpäässä ja Tuusulassa, mutta tilauksesta tunteja on mahdollista järjestää muuallakin. (KETO 2009.) Tanssiopinnot Keski-Uudenmaan tanssiopistossa muodostuvat varhaisiän opetuksesta, laajasta ja yleisestä oppimäärästä sekä aikuisten opetuksesta. Sijoitus ryhmiin tapahtuu iän, taidon ja valitun tanssilajin mukaisesti. (Taiteen perusopetus 2009.)

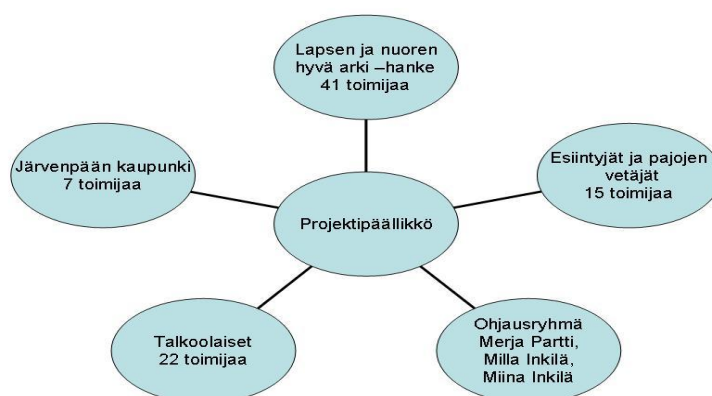
Tapahtuman suunnitteluun osallistui myös Järvenpään teatteri. Järvenpään teatterin puheenjohtaja Anu Uhlenius osallistui osaan tapahtuman suunnittelupalavereista. Teatteri toteutti tapahtumassa kaksi osallistavaa teatterityöpajaa, jotka oli kohdennettu 3-12 -vuotiaille lapsille. Pajat kestivät noin tunnin ja niihin mahtui kerrallaan noin 15 - 20 lasta. Vanhemmilla oli mahdollisuus mennä seuraamaan työpajaa, mutta heillä ei ollut mahdollisuutta itse osallistua siihen. Lisäksi teatteri antoi lainaksi tapahtuman työvoimalle puvut teatterin puvustamosta. Järvenpään teatteri on 1972 perustettu harrastajateatteri. Vuonna 1987 teatterin toiminta siirtyi Järvenpää-talolle, jossa teatterilla on omat tilat sekä mahdollisuus esityksiin Sibelius-salin lavalla. Järvenpään kaupunki tukee teatteria taloudellisesti. Järvenpään teatteri tunnetaan korkeatasoisena harrastajateatterina ja sen produktiot toteutetaan yleensä ammattijohdoisesta. Järvenpään teatteriin kuuluu noin 150 eri-ikäistä jäsentä. Järvenpään teatteri tuottaa näytelmiä, runo- ja musiikkiesityksiä, teatterialan koulutusta sekä tilausesityksiä. (Teatterin esittely, 2008.)

Laulaja Tuia Palonen ja pianisti Heidi Pisilä konsertoivat tapahtumassa. Heidän konserttinsa käsitteli musiikin ja laulun keinoin aiheita lapsuudesta ja vanhemmuudesta. Näin ollen konsertit soveltuvat koko perheelle. Heidän konserttejaan järjestettiin tapahtumassa kaksi.

Taina Jansson on järvenpääläinen taiteilija, joka ammentaa aiheensa pääasiassa luonnosta. Hänen teoksensa koostuvat pääasiassa maalatusta kankaasta ja ovat muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta uniikkikappaleita. Hänen teoksensa koostuvat esimerkiksi tauluista, sisustustuotteista ja paidoista. (Taiteilija, 2009.) Jansson ohjasi Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtumassa kankaanmaalaustyöpajaa, joka toteutettiin non-stopperiaatteella. Työpajassa lapset yhdessä vanhempiensa kanssa maalasivat kankaaseen kukkia. Lisäksi kuvia Janssonin maalaamista kankaista käytettiin tapahtuman Internet-sivuilla ja mainosmateriaalissa. Hänen maalaamiaan kankaita käytettiin myös tapahtuman koristelussa. Esimerkiksi Juhani Aho -saliin ripustettiin kaksi hänen maalaamaansa kangasta elävöittämään tilaa.

6 PROJEKTIN TOTEUTUS

Organisoin opinnäytetyönäni matalan kynnyksen kulttuuritapahtuman järvenpääläisille lapsiperheille. Toimin tapahtuman projektipäällikkönä. Tehtäviini kuului vastata tuloksista, aika-tilasta, työmääristä, kustannuksista, laadusta sekä suunnitelmallisuudesta. Toimin yhteyshenkilönä tapahtuman sidosryhmien välillä. Tapahtuman suunnittelussa oli mukana 88 toimijaa eri verkostoista (katso kuva 5).

Kuva 5: Projektin toimijat

Tapahtuman verkostot koostuivat ohjausryhmästä, mukana olleista taiteilijoista ja kulttuurintuottajista, opettajista ja opiskelijoista ja Järvenpään kaupungin henkilökunnasta. Tapahtuman ohjausryhmä vastasi projektin vetäjän kanssa suunnittelusta, projektin etenemisestä ja budjetista. Lapsen ja nuoren hyvä arki -hanke koostui yhdeksästä eri opiskelijaryhmästä. Talkoolaiset hankittiin ohjausryhmän lähipiiristä ja ystävistä ja heidän roolinsa oli tapahtumapäivänä. Järvenpään kaupungista mukana oli Järvenpääntalo, kirjasto ja kulttuuritoimi.

6.1 Adagio – Tapahtuman suunnittelun aloitus

Aloitin opinnäytetyöni suunnittelemisen yhdessä opinnäytetyöni ohjaajan ja Lapsen ja nuoren hyvä arki -hankkeen projektipäällikön Päivi Marjasen ja työelämäedustajan Merja Partin kanssa pitämällä tapahtuman ensimmäisen suunnittelupalaverin 4.5.2009 Järvenpäässä. Ensimmäisessä kokouksessa päätimme tapahtuman kohderyhmän, johon kuului alle kouluikäiset lapset ja heidän perheensä. Kokouksessa sovimme tapahtuman päätavoitteet ja järjestämisestä vastaavat tahot. Mietimme kokouksessa myös muita mahdollisia yhteistyökumppaneita. Päätimme, että tapahtuma pyritään toteuttamaan Laurean opintotarjontaa hyödyntämällä. Ensimmäisessä kokouksessa päätimme, että tapahtuman rakenne koostuisi työpajoista ja erilaisista esityksistä. Mietimme kokouksessa tapahtuman aikatauluksi marraskuun alun viikonloppua. Kellonajaksi päätimme klo 12-16 välisen ajan, koska silloin se ei häiritsisi perheen ruokailua tai pienten lasten päiväunia. Suunnittelimme, että tapahtuma järjestettäisiin jossakin koulussa, koska koulun saa yleensä helposti ja edullisesti vuokrattua. Puhuimme kokouksessa alustavasti tapahtuman budjetista, johon kuuluisi ainakin paikan vuokra ja tapahtumassa järjestettävä tarjoilu. Suunnittelimme, että tarjoilusta vastaisi jokin järjestö ja paikan vuokran maksaisi mahdollisesti litu Inkilän muistorahasto.

Ensimmäisen kokouksen jälkeen otin yhteyttä ensimmäisen vuoden sosiaalian opiskelijoiden tuutoroinnista vastaavaan lehtoriin Vuokko Pohjanoksaan, tutkimusmenetelmien lehtoriin Timo Kumpulaiseen sekä liiketalouden lehtoreihin Leena Karhumaahan ja Yrjö Koskiseen. Sovimme jatkosta ja opintojaksoon sitomisesta Kumpulaisen ja Pohjanoksan kanssa.

Tapahtuman toinen kokous pidettiin 25.5.2009 Järvenpäätalossa. Kokoukseen osallistui neljä henkilöä. Käsittelimme kokouksessa tilajärjestelyä, jolloin Karikoski ehdotti tapahtumapaikaksi Järvenpäätaloa. Päädyimme tähän, koska kulttuuritoimella on mahdollisuus käyttää Järvenpäätaloa 15 kertaa vuodessa maksuttomasti lastentapahtumiin. Sovimme, että varaamme tapahtumapäiväksi koko talon. Tapahtumapäivä muuttui lokakuun 24. päiväksi, koska vain silloin koko talo oli vapaana. Sovimme hyödyntävämme talon isoja ja pieniä ryhmätiloja, kahviota, aulaa sekä lämpiöitä. Järvenpääntalo on tapahtumapaikkana todella hyvä, koska se mahdollistaa matalankynnyksen osallistumisen keskeisen sijaintinsa ja tuttuutensa vuoksi. Päätimme, että tapahtuma olisi maksuton, jotta kaikki järvenpääläiset lapsiperheet voisivat osallistua. Koska tapahtumaan osallistumisesta ei peritty pääsy- tai osallistumismaksua, tapahtuma päätettiin toteuttaa hyvin pienin kustannuksin. Muistorahasto lupasi ottaa muun budjetin vastuulleen, koska kulttuuritoimi vastaa tilojen vuokrasta. Sovimme, että koska tapahtuman kävijämäärä voi olla hyvinkin suuri, tapahtuman työpajojen toiminta ei voi keskittyä ostettaviin ja kalliisiin materiaaleihin, joten mahdollisuuksien mukaan hyödyntäisimme kierrätysmateriaalia. Toivoin tämän lisäävän perheiden yhdessä tekemistä ja innostavan kulttuurillisesti tapahtuman jälkeenkin, kun perheet huomasivat, ettei taiteellinen kokeminen ja yhdessä tekeminen vaadi kalliita materiaaleja. Sovimme kokouksessa yrittävämme hankkia materiaalihjoituksia yrityksiltä. Kiitokseksi lisäisimme heidän logonsa ja yrityksensä nimen mainoksiin ja mainitsisimme heidän nimensä lehtijutuissa sekä mainoksissa. Sovimme, että minä hoidan materiaalihjoitusten hankinnan.

Mietimme kokouksessa tarkemmin yhteistyökumppaneita. Päätimme tehdä Järvenpääntalon pohjapiirustuksesta värikooditetun kartan, josta kävisi ilmi, missä mikin työpaja ja esitys on. Tämä helpottaisi perheitä osallistumaan eri työpajoihin. Hahmottelimme kokouksessa tapahtuman alustavaa markkinointisuunnitelmaa. Inkilä lupasi tehdä tapahtumalle internet-sivut, joilla olisi tietoa tapahtumasta, tapahtuman kartta sekä aikataulu. Suunnittelimme myös koristelevamme Järvenpääntalon tapahtumapäiväksi, mutta myöhemmin idea laajeni taidenäyttelyksi asti. Päätimme ottaa yhteyttä Järvenpään päiväkoteihin, joissa lapset tekisivät teokset näyttelyyn. Halusimme sopia tapahtumalle tietyn teeman, jonka ympärille teokset muodostuisivat. Tapahtumassa järjestettävä tarjoilu koitui haasteeksi, koska Fazer Amicalla on yksinoikeus Järvenpääntalossa järjestettävään tarjoiluun. Tämän vuoksi emme voineet pyytää järjestöjä mukaan.

Kokouksen jälkeen Mikko Perkoilan mukaan tulo varmistui. Hän lupasi tulla mukaan tapahtuman suunnitteluun, ohjata tapahtumassa uusiosoitinpajaa ja esiintyä. Myös Järvenpään kirjasto lupasi osallistua tapahtumaan antamalla tiloja käyttöön ja yhden työntekijän suunnitteluun mukaan. Otin yhteyttä Keski-Uudenmaan tanssiopistoon. He lupasivat ottaa uudestaan yhteyttä, mutta yhteydenpito heidän kanssaan muodostui haasteeksi ja heidän mukaantulonsa varmistui vasta lokakuussa 2009. Järvenpään harrastajateatteri oli kiinnostunut tulemaan mukaan tapahtuman suunnitteluun. Laulaja Tuia Palonen ja taiteilija Taina Jansson lupautuivat osallistumaan tapahtumaan. Palosen tarkoituksena oli vetää tapahtumassa musiikkiesitys ja Jansson oli lupautunut vetämään kankaanmaalaustyöpajaa. Tällöin suunnittelimme, että pajassa maalattaisiin esimerkiksi kangaskasseja, jotka perheet saisivat mukaansa kotiinviemisinä ja muistoina tapahtumasta. Kokouksen jälkeen tutustuin lokakuun ja syksyn juhla- ja teemapäiviin. Tapahtuman lähelle sattui sadunpäivä 18.10., kansainvälinen nallepäivä 27.10. ja tapahtumapäivälle YK:n päivä. Vuonna 2009 juhlittiin myös YK:n lapsenoikeuksien sopimuksen juhlavuotta.

Tapahtuman kolmas kokous pidettiin Satusaunan päiväkodissa Järvenpäässä 12.6.2009. Kokoukseen osallistui neljä henkilöä. Sovimme tapahtuman teemaksi lapsen oikeudet ja sadun, josta juontui tapahtumalle nimi Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtuma. Sovimme, että lasten tekemistä teoksista muodostettaisiin taidenäyttely ja lapset tekisivät teokset aiheesta lapsen oikeudet. Päivi Lindberg toivoi kirjastoon lastenosastolle sadutusnäyttelyä. Iitu Inkilän muistorahasto lupasi ottaa hoitaakseen Mikko Perkoilan ja Tuia Palosen esitystä säestävän pianistin palkkiot. Lindberg toivoi, että tapahtumassa järjestettäisiin nukketeatteriesitys lapsille. Sovimme, että yksi ryhmä ensimmäisen vuoden sosiaalialan opiskelijoita ottaisi hoitaakseen nukketeatteriesityksen. Lindberg kertoi, että teatteria opiskellut lastentarhanopettaja Marja-Leena Kaskinen on järjestänyt nukketeatteriesityksiä lapsille ja saattaisi ryhtyä opiskelijaryhmän tuutoriksi. Sovimme, että muuten emme suunnittele tarkemmin opiskelijoille toimintaa, vaan annamme heille mahdollisuuden suunnitella itse. Kokouksen jälkeen otin yhteyttä myös Marja-Leena Kaskiseen, jonka kanssa keskustelimme hänen mukaantulostaan. Hän lupasi toimia ryhmän mentorina prosessin ajan.

6.2 Prestissimo – Suunnitelmista toteutukseen

Palasimme kesätauon jälkeen tapahtuman suunnitteluun 25.8.2009 pitämällä tapahtuman neljännen kokouksen Järvenpäätalossa. Paikalla oli 6 henkilöä. Tapahtumalle loi haastetta kulttuuritoiminedustajan Mikael Karikosken töiden lopettaminen. Otimme yhteyttä hänen töitään hoitavaan Minna Tuomiseen ja kävi ilmi, että hän ei tiennyt koko tapahtumasta mitään. Lisäksi tapahtuman varaustiedot olivat hävinneet Järvenpäätalon kalenterista kesän aikana. Onneksi saimme varattua tilat uudelleen. Kokouksessa päätettiin hankkia apuohjaajia soittimenrakennustyöpajaan. Sovimme, että hankin itse apuohjaajat ja Perkoila kouluttaa

heidät ennen tapahtumaa. Keksimme myös uuden työpajan, äänimaiseman, jossa lapset pääsisivät soittamaan rakentamiaan soittimia. Näin soittimet eivät vain jäisi lojumaan koteihin vaan perheet näkisivät, kuinka niitä voi hyödyntää ja käyttää kotonakin. Milla Inkilä lupasi hoitaa nauhoittajat ja ohjaajat tähän pajaan. Päätimme, että teatteri ohjaa tapahtumassa lapsille osallistavaa teatterityöpajaa, johon mahtuisi 15-20 henkilöä. Tässä kokouksessa päätimme maalata yhden ison kankaan kangaskassien tilalle, koska kassien kuivuminen muodostui haasteeksi. Kävimme kokouksessa läpi myös tarvittavia materiaaleja. Kokouksen jälkeen aloin pitää yllä listoja tarvittavista materiaaleista ja siitä, mistä niitä voisi saada, tiloista, missä mikäkin työpaja/esitys järjestettäisiin, paljonko tarvitaan vapaaehtoisia ja missä pajassa/toiminnassa kukin olisi.

Neljännän kokouksen jälkeen pidimme tapahtuman myyntipalvelua koskevan palaverin Milla Inkilän ja Järvenpääntalon myyntipalvelutyöntekijän Johanna Sivenin kanssa. Siven esitteli silloin meille Järvenpääntalon, sen tilat, saatavan tekniikan ja tarjoilun. Kävimme läpi tiloihin pystytettävää taidenäyttelyä. Päätimme, että pääsisimme järjestelemään tiloja tapahtumaa edeltävänä päivänä ja näyttely saisi olla esillä viikon ajan tapahtuman jälkeen kuitenkin sitten, että näyttely olisi pystytetty siististi ja siten, että ne eivät veisi tilaa. Sovimme, että ilmoittaisin tarvittavan tekniikan ja tarjoilun kaksi viikkoa ennen tapahtumaa. Aloin tämän jälkeen kerätä näistä listaa.

Viikolla 35 tapasin ohjaajani Päivi Marjasen kanssa. Hänelle sopi, että markkinoin soittimen-rakennustyöpajan ohjaamista ja siihen kouluttautumista vapaasti valittavina opintoina ja että Marjanen antaisi siitä hyväksytyn arvosanan opiskelijoille. Tämän viikon aikana keksimme Merja Partin kanssa, että voisimme anoa rahalahjoitusta Järvenpään osaston Lions Clubilta, koska se avustaa usein juuri tällaisia tapahtumia. Rahoituksella oli tarkoitus kattaa esiintyjien palkat ja mahdollisesti jotain materiaalikuluja. Viikolla 35 liiketalouden lehtori Leena Karhumaa ilmoitti minulle, että tapahtuman markkinoinnin suunnittelu ei sovi syksyn opintojakso-tarjontaan. Hänen suosituksestaan otin yhteyttä liiketalouden P2P-toimintamallin lehtoriin Pirjo Ojanperään ja esittelin tapahtuman hänelle. Ojanperä oli kiinnostunut asiasta ja sovimme sitovamme tapahtuman syksyn opintojaksoon. Esittelin tapahtuman ja opiskelijoille suunnittelemani tehtävät mukaan tuleville opiskelijoille 2.9.2009.

Kävin esittelemässä tapahtuman ja toiveeni yhteistyöstä ensimmäisen vuoden sosiaalialan opiskelijoille 4.9.2009. Opiskelijat olivat jo ehtineet keskustella asiasta Pohjanoksan kanssa ja laatia alustavan suunnitelman toiminnalleen. Tapaamisessa opiskelijat esittelivät suunnitelmansa ja minä kommentoin niitä ja vastailin heidän kysymyksiinsä. Sovimme jokaisen ryhmän kanssa uuden ajan, jolloin kävisimme tarkemmin läpi heidän suunnitelmiaan. Toimin muutenkin koko syksyn ajan heidän mentorinaan sähköpostein, puhelinyhteyksin ja tapaamisin. Tämän tapaamisen jälkeen otin yhteyttä ”satutäti” Kaskiseen ja kerroin mukana olevista opiske-

lijoista ja heidän suunnitelmistaan. Tällöin kävi ilmi, että hän haluaakin palkkaa työstään opiskelijoiden mentorina ja tämä palkka oli tarkoitus kattaa mahdollisella rahoituksella, jonka toivoimme saavamme Lions Clubilta.

Pidimme palaverin Merja Partin kanssa 9.9.2009 Keravalla. Suunnittelimme tällöin alustavan pohjapiirustuksen, johon merkitsimme tapahtumassa olevat esiintyjät ja työpajat. Mietimme tarkasti, mikä toiminta sopii mihinkin ympäristöön ja miten tapahtumasta muodostuu perheille selkeä ja miellyttävä kokonaisuus. Päätimme hankkia tapahtumaan talkoolaisia, joista osa vastaisi info-pisteestä, jossa opastaisivat perheitä ja kertoisivat tarkemmin tapahtumasta. Tapasimme Partin ja liiketalouden opiskelijoiden kanssa Järvenpäässä 10.9.2009. Esittelin heille Partin kanssa laatimamme pohjapiirustuksen, jonka toivoimme ryhmän 2 laativan sähköiseen muotoon. Päätimme, että tapahtuman mainospohjan tekisi lapsi. Se toisi lapsilähtöisyyttä jo markkinointivaiheeseen. Sovimme, että Partti pyytää Satusaunan päiväkodin yhden ryhmän lapsia piirtämään kuvan. Saadut kuvat toimitetaan opiskelijoille, jotka valitsivat mieleisensä ja muuttivat sen sähköiseen muotoon, jonka päälle mainos tehtiin.

Kokouksen jälkeen tapasin ensimmäisen vuoden sosiaalialan ryhmän 3 opiskelijat. He esittelivät minulle toimintansa, sen rakenteen ja alustavan suunnitelman tarvittavasta materiaalista. Heidän suunnitelmanaan oli järjestää tapahtumassa satumaalausta. Sovimme, että opiskelijat ottavat huomioon eri-ikäiset lapset ja heidän erilaiset tarpeensa sadun suhteen siten, että sylivaivan ja kuusivuotiaan tulee pystyä osallistumaan työpajaan. He päättivätkin etsiä eripituisia satuja ja loruja, jotka he määrittelisivät iän mukaisesti. Kommentoin heidän suunnitelmiaan ja keskustelimme, kuinka saisimme toiminnasta mahdollisimman paljon perheitä palvelevan kokonaisuuden. Tämän jälkeen laadin tarkemman listan tapahtumassa tarvittavasta materiaalista ja pyysin tietoja sähköpostitse yhteistyökumppaneilta. Laadin myös alustavaa listaa siitä, mitä voisimme pyytää ja/tai hankkia mistäkin paikasta.

Viikon 38 alussa kävin runsasta sähköpostikeskustelua aikataulutuksesta vastanneen liiketalouden opiskelijaryhmän kanssa. Olin tätä ennen kysellyt yhteistyökumppaneilta puhelimitse ja sähköpostitse heidän toimintansa aikataulua ja toiveita siitä, moneltako heidän pajansa olisivat ja miten pitkä tauko pajojen/esityksien välissä olisi. Olimme varautuneet järjestämään non-stopina tapahtuviin työpajoihin joko taukoa tai avustusta, jotta vetäjät saavat tauon pidettyä. Olin laatinut opiskelijaryhmälle karkealuonnoksen tapahtuman aikataulusta. Ryhmän piti tehdä tästä tapahtumassa jaettava aikataulu. Saamani aikataulu ei kuitenkaan vastannut odotuksiani ja siinä oli virheitä. Tästä muodostuikin pitkä, sähköpostitse käyty prosessi, jolloin esitin muutostoiveitani ja osoitin aikataulun virheitä. Lopulta päädyin muokkaamaan saadun aikataulun mieleisekseni (ks. liite 2). Milla Inkilä muokkasi saadun aikataulun esteettisesti miellyttävämmäksi ja asiakkaalle selkeämmäksi kokonaisuudeksi (ks. liite 3).

Pidimme tapahtuman viidennen kokouksen Järvenpäätalossa 16.9.2009. Kokoukseen osallistui neljä henkilöä. Suunnittelimme kokouksessa tapahtuman arviointia ja teimme ratkaisun, että tapahtuman arvioinnin suorittaisi kolme ryhmää sosiaalialan kolmannen vuoden opiskelijoista. Päätimme arvioinnin kohteiksi kävijät, yhteistyökumppanit ja mukana olevat opiskelijat. Sovimme, että litu Inkilän muistorahasto tarjoaa kahvituksen talkoolaisille, työpajojen vetäjille sekä esiintyjille kahviossa. Mietimme kokouksessa tarkemmin myös tapahtuman markkinointia ja näkyvyyttä lehdistössä ja päädyimme siihen, että otan yhteyttä alueen lehtiin ja tarjoan juttua.

Olimme edellisessä kokouksessa päättäneet, että tapahtuman tarjoilu koostui Fazer Amican perustarjonnasta. Otin yhteyttä Johanna Siveniin ja päädyimme ratkaisuun, että Fazer Amica saa itse päättää tapahtumassa järjestettävän tarjoilun ja sen, paljonko varaavat tarjottavaa, koska he osaavat paremmin varautua tällaiseen. Olin yhteydessä myös Jonna Riikosen kanssa ja sovimme, että nukkteteatteriesitys järjestetään kirjaston Tyyni Tuulio -salissa, johon mahtuu 60 henkilöä. Sovimme, että nukkteteatteriesityksiin tulee ilmoittautua ennakoon infopisteellä niiden suosion vuoksi. Sovimme, että paja järjestetään kaksi kertaa, joista molemmat olisivat kestoltaan tunnin mittaisia.

Pidimme tapahtuman kuudennen suunnittelukokouksen perjantaina 18.9. Järvenpäätalossa. Kokouksessa mukana oli 7 henkilöä. Hyväksytin mukaan tulevilla toimijoilla tapahtuman tilaratkaisujen (katso liite 4) ja aikataulun alustavat versiot. Päätimme pitää kaikille toimijoille yhteisen infotilaisuuden tapahtumapäivänä. Päätimme, että kaikkien toimijoiden on mahdollista mennä valmistelevaan työpajaansa jo edellisenä päivänä klo 9-14 välillä. Sovimme, että tällöin viemme kaikki tavarat ja materiaalit taloon valmiiksi ja alamme järjestellä paikkaa. Tarkoitus oli pystyttää kirjastoon sadutusnäyttely ja Järvenpäätalon yläkertaan järvenpääläisten päiväkotien lasten tekemistä teoksista taidenäyttely. Olin aiemmin sopinut myös Järvenpään harrastajateatterin puheenjohtajan Anu Uhleniuksen kanssa siitä, että kaikkien talkoolaisien, työpajojen vetäjien ja esiintyjien on mahdollista saada teatterin puvustamosta lainaan roolivaate, jotta kävijöiden on helppo tunnistaa ”henkilökunta”. Päätimme kokouksessa tarkemmin myös tapahtuman aikataulusta siten, että musiikkiesitykset eivät voi olla peräkkäin. Tämä aiheuttaisi lapsissa helposti turhautumista ja pitkästyistä. Riikonen kertoi, että sadutusnäyttely saa olla kirjastossa kuukauden ajan esillä. Kävimme läpi tarkemmin työpajoja, ja päätimme, että kankaanmaalaspajassa maalataan yksi yhtenäinen kangas. Mietimme myös, mikä paja sopii minkäkin ikäiselle lapselle. Päätimme, että minä hankin Perkoilalle apuohjaajat. Päätimme kokouksessa tarkemmin myös tapahtuman pystytyksestä ja siivoamisesta. Sovimme, että jokainen esiintyjä ja/tai työpajan vetäjä huolehtii itse työpajansa pystyttämisestä, purkamisesta ja siivoamisesta ja että mahdollisuuksiensa mukaan myös talkoolaiset osallistuisivat avuksi tapahtuman pystyttämiseen ja purkamiseen.

Kokouksen jälkeen keräsin kaikilta yhteistyökumppaneilta ja opiskelijoilta listat heidän tarvitsemastaan materiaalista ja tekniikasta. Tämän jälkeen otin yhteyttä yrityksiin, joista lahjoituksia voisi saada. Osa liikkeistä innostui asiasta ja oli ilolla lahjoittamassa tavaraa, varsinkin kuullessaan lahjoitusten olevan vain muutaman kymmenen euron arvoisia. Osa puolestaan ei voinut lahjoittaa pienuutensa vuoksi mitään ja osa oli valmis lahjoittamaan vain vanhaksi käyviä tuotteita. Lahjoitusten saaminen oli suuren työn takana, mutta koska suurin osa tapahtumassa käytetyistä materiaaleista oli saatu lahjoituksella, työ oli vaivan arvoinen. Lahjoitusten ansiosta saimme toteutettua tapahtuman niin suurena kuin se lopulta toteutui ja niiden ansioista tarjosimme monipuolista toimintaa jopa sadoille kävijöille. Vaikka osa tapahtumassa käytetystä materiaalista saatiin lahjoituksena, osa oli ostettava. Kävinkin viikon 39 aikana ostamassa nukketeatteri- ja sadutusryhmälle materiaalia. Viikon 39 aikana kävin esittelemässä tapahtuman ja yhteistyötoiveen sosiaalialan tutkimusmenetelmien (00039)-opintojakson opiskelijoille. Tällä viikolla kävi ilmi, että Lions Club ei voi rahoittaa tapahtumaa, koska se päättää lahjoituskohteet aina vuoden alussa. Tämän vuoksi meidän oli pakko karsia mukaan tulevan Marja-Leena Kaskisen pitämiä ohjauskertoja nukketeatteriryhmälle. Päätimme, että esiintyjien palkkauksesta vastaa litu Inkilän muistorahasto.

Liiketalouden molemmat ryhmät toimittivat minulle materiaalin eli julistepohjan, markkinointisuunnitelman sekä viimeisen version aikatauluehdotelmasta viikon 40 aikana. Tämän jälkeen muokkasin aikatauluehdotelman lopulliseen muotoonsa. Viikon 40 aikana lähetin sosiaalialan opiskelijoille ilmoituksen mahdollisuudesta suorittaa vapaasti valittavia opintopisteitä Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtumassa. Tarkoituksena oli saada mukaan 10 opiskelijaa, mutta vain neljä lähti mukaan. Jouduin suunnittelemaan tapahtuman aikataulun uudestaan, kun sain lokakuun ensimmäisellä viikolla kuulla, että Keski-Uudenmaan tanssiopisto voi sittenkin osallistua mukaan tapahtumaan. Tämä loi haastetta, koska tapahtumaan oli aikaa enää vain muutama viikko, mutta halusin ehdottomasti saada tanssikoulun mukaan, koska tanssi on tärkeä osa lastenkulttuuria. Kävimme runsasta sähköpostikeskustelua ja saimme heille sopivat ajat, esityksien keston, tarvittavan tekniikan, esityksien ja tanssipajojen sisällön nopeasti selvitettyä.

6.3 Andante – Loppusuunnitteluvaihe

Pidimme tapahtuman seitsemännen suunnittelupalaverin 1.10.2009 Järvenpäätalossa. Kokoukseen osallistui vain 2 henkilöä. Milla Inkilä osallistui kokoukseen puhelimitse. Kävimme läpi liiketalouden opiskelijoiden laatiman listan paikoista, joihin tapahtuman mainoksia kannattaisi jakaa ja teimme muutaman lisäyksen listaan. Tämän jälkeen Partti kertoi, että tapahtumasta ei ollut ollut mainosta Järvenpään tapahtumakalenterissa. Tämän vuoksi pidimme äärettömän tärkeänä näkyvyyttä alueen lehdistössä. Milla Inkilä kertoi puhelimitse, että hän ottaa vastuulleen julistepohjan lopullisen muokkauksen (ks. liite 5). Hän lupasi myös painat-

taa julisteet ja hoitaa niiden rahoituksen. Sovimme, että julisteita ja mainoksia tehdään kahdenlaisia. Osa lähetetään sähköpostin liitteenä tulostettavassa muodossa esimerkiksi päiväko-teihin.

Kokouksen jälkeen otin yhteyttä Johanna Siveniin ja Jari Salmiseen, ja kerroin heille tarvitsemastamme tekniikasta ja välineistä sekä lähetin tapahtuman aikataulun ja kartan. Tämän jälkeen kävin tarkempia keskusteluja Salmisen kanssa, koska joissakin tilaratkaisuissa oli ongelmia. Onneksi saimme puhelimitse hoidettua tilaratkaisut kuntoon ja ilmoitin muutoksista Milla Inkilälle ja Merja Partille. Kävimme Sivenin kanssa läpi tarjoilua ja kahvitusta. Järvenpääntalon kahvio ei ole lauantaisin normaalisti auki ja Siven kertoi minulle, että kahvion auki pitäminen on kahvion varaajalle maksullista, maksaen 35€ tunnilta. Otin yhteyttä tapahtuman laskutuksesta vastanneeseen Milla Inkilään ja päätimme pitää kahviota vain rajoitetusti auki.

Viikon 41 aikana otin yhteyttä Keski-Uusimaahan, Keski-Uusimaan alueella ilmestyvään Vartiin ja Viikkouutisiin. Ehdotin heille jutun tekoa tapahtumasta. Keski-Uusimaan toimittaja innostui aiheesta ja lupasi tulla haastattelemaan meitä seuraavaan kokoukseen. Puhelun jälkeen laadin lehdistölle tiedotteen tapahtumasta ja ilmoitin tapahtuman internet-sivujen osoitteen. Myös Viikkouutisissa innostuttiin aiheesta, mutta he halusivat tehdä tapahtumasta toisenlaisen jutun kuin Keski-Uusimaa. He toivoivat saavansa tehdä jutun jonkun mukana olevan yhteistyökumppanin ympärille. Lehtiartikkeli ilmestyi Viikkouutisissa 21.10.2009. Lehti-juttu on liitteessä 6. Kokouksen jälkeen valmistelin infomateriaalin mukaan tuleville toimijoille.

Pidimme tapahtuman viimeisen kokouksen Järvenpääntalossa 12.10.2009. Kokoukseen osallistui neljä henkilöä. Partti lupasi toimittaa sähköpostitse liitteenä lähetettävät mainokset päiväko-teihin ja neuvoloihin. Milla Inkilä kertoi hoitavansa tapahtumassa äänimaiseman nauhoituksen yhdessä kahden hankkimansa talkoolaisen kanssa. Kävimme kokouksessa läpi myös tapahtuman yleisiä järjestelyjä. Lupasin tehdä siivous- ja kahvitaukulappuja, joita jakaisimme työpajojen vetäjille. Laput mahdollistaisivat lyhyen tauon ohjaajille. Sovimme myös keskusradion käytöstä, jos se vain käy Järvenpääntalon henkilökunnalle. Näin voisimme informoida kävijöitä alkavista esityksistä, työpajoista, tapahtuman alkamisesta ja päättymisestä. Lupasin tehdä kaikille tapahtuman toimijoille jaettavan infomateriaalin, jossa olisi minun ja Partin puhelinnumerot, ensiapuvastaavan Miina Inkilän puhelinnumero sekä kartta ja aikataulu. Kokouksen jälkeen Keski-Uudenmaan toimittaja saapui paikalle ja haastatteli meitä juttua varten. Kun toimittaja oli saanut jutun kirjoitettua, hän lähetti sen minulle tarkistettavaksi. Korjasin jutussa olleet asiavirheet, mutta silti muutama virhe oli päässyt artikkeliin mukaan. Pääasiassa juttu oli kuitenkin hyvin onnistunut. Lehtiartikkeli ilmestyi lauantaina 17.10.2009. Juttu on luettavissa liitteessä 7.

Kokouksen jälkeen hankin viimeiset tarvittavat materiaalit tapahtumaa varten. Lähetin sähköpostitse tapahtumailmoituksen Helsingin Sanomiin. Lauantaina 24.10.2009 Helsingin Sanomissa olikin tapahtumasta pieni ilmoitus Minne mennä -palstalla. Tämän jälkeen toimin kaikille soittimenrakennustyöpajan ohjaajille muistutusviestin lauantain 17.10. koulutuksesta, ajankohdasta ja paikasta. Soitin Johanna Sivenille ja kävi ilmi, että hän luuli litu Inkilän muistorahaston maksavan tilavarauksista. Otin yhteyttä kulttuuritoimeen, josta kerrottiin, että Juhani Aho -Sali on edelleen mahdollista saada kulttuuritoimen kautta, mutta he ovat käyttäneet kaikki määräkerrat Sibeliussalista. He kertoivat, että kulttuuritoimella ei alun perinkään ole lupa käyttää kokoushuoneita, vaan niistä meidän tulisi joka tapauksessa maksaa. Tämä aiheutti suurta hätäntymistä, koska emme voineet enää vaihtaa paikkaa, mutta meillä ei myöskään ollut rahaa maksaa tiloista. Kävin tämän vuoksi useita puheluita Merja Partin ja Milla Inkilän kanssa ja päätimme yrittää hankkia rahat muuta kautta. Partti lupasi ottaa yhteyttä Järvenpään varhaiskasvatuspalveluihin ja kysyä avustusta tilojen vuokraan. Järvenpään varhaiskasvatuspalvelut ja sivistystoimi pitivät hyvin tärkeänä tällaisten ilmaistapahtumien järjestämistä ja arvostivat tekemäämme työtä. He lupasivat maksaa tilojen vuokraamisesta koituvat kulut ja saimme tapahtuman onnistumaan.

Osallistuin lauantaina 17.10. Mikko Perkoilan pitämään soittimenrakennustyöpajaan Järvenpään kirjastossa. Opettelimme koulutuksessa rakentamaan soittimia kierrätysmateriaalista. Rakensimme muun muassa purkkibasson, sählypallo-okariinahuilun, pitkän pillin, mehupillihoen, pörriäisen sekä rare-raren.

Kuva 6: Soittimenrakennustyöpajan apuohjaajien koulutus

Tapahtumaa edeltävän viikon aikana laadin talkoolaisille tarkan infolapun tärkeine numeroineen ja tietoineen. Tulostin kaikille yhteistyökumppaneille, esiintyjille, työpajojen vetäjille ja talkoolaisille tapahtuman pohjapiirustuksen, aikataulun ja ohjelman. Noudin koululta myös

materiaalia Lapsen ja nuoren hyvä arki -hankkeen ständiä varten. Keskiviikkona 22.10.2009 lähetin vielä kaikille yhteistyökumppaneille, opiskelijoille ja esiintyjille sähköpostia, jossa kerroin tapahtumasta ja sen aikataulusta ja lähetin sähköpostitse tapahtuman kartan, tulo-ohjeet Järvenpäätalolle ja ajankohdan, jolloin kaikkien on oltava tapahtumapaikalla yhteistä infotilaisuutta varten. Menimme Partin, Milla ja Miina Inkilän kanssa pystyttämään tapahtumaa perjantaina 23.10.2009 klo 9-15. Veimme silloin myös kaiken tapahtumassa tarvittavan materiaalin ja tavarat taloon säilöön ja teimme kaiken, mitä pystyimme tekemään ennen varsinaista tapahtumapäivää. Kävin myös viimeisen palaverin Jari Salmisen kanssa. Kävimme hänen kanssaan kohta kohdalta läpi tapahtuman aikataulun ja pohjapiirustuksen, tarvittavan tekniikan ja materiaalin ja siivousjärjestelyt.

Koko syksyn 2009 ajan kävin lukuisia sähköpostikeskusteluja kaikkien projektissa mukana olleiden tahojen kanssa. Toisten kanssa olin enemmän yhteydessä kuin toisten. Koko syksy oli jatkuvaa sähköpostin lukemista ja vahtimista, koska tapahtuma vaati kaikilta osapuolilta panostamista ja työtä, jotta projekti pysyisi koko ajan käynnissä. Pidin yhteistyökumppaneiden kanssa lukuisia puhelinpalavereja, joissa selvittelimme ja sovimme asioita. Toimiini kuului myös käydä tapaamassa mukana olevia opiskelijaryhmiä. Koko syksyn ajan luin myös mukana olleiden opiskelijaryhmien suunnitelmia ja pöytäkirjoja ja kommentoin niitä, jotta tapahtumasta muodostuisi hyvä ja selkeä kokonaisuus. Toimiini kuului tiedottaa muutoksista ja suunnitelmista kaikkia mukana olevia tahoja.

6.4 Tapahtumapäivä

Tapahtumapäivä alkoi tilojen järjestyksellä. Tehtäviini kuului esitellä taloa niille, jotka eivät olleet siellä aikaisemmin käyneet, opastaa heidät työpisteelleen ja näyttää, missä heidän tarvitsemansa tavarat olivat. Tämän jälkeen he alkoivat järjestellä työpistettään, välillä soitellen minulle tarvitessaan apua, materiaalia tai selvitystä. Aikataulumme oli tiukka, joten järjestimme ripeästi paikkoja kuntoon ennen infotilaisuuden alkua.

Pidin kaikille toimijoille yhteisen infotilaisuuden. Jaoin kaikille opiskelijaryhmän tekemän kyselylomakkeen ja infomateriaalin, jossa oli tulostettuna tapahtuman pohjapiirustus, aikataulu sekä tärkeät numerot. Kävimme tilaisuudessa läpi tapahtumaa koskevat tärkeät asiat. Infotilaisuuden yhteydessä tapahtumaan talkoolaiseksi tullut valokuvaaja otti valokuvia koko joukosta (ks. kuva 7). Kuvasta puuttuu muutama talkoolainen ja esiintyjä ja tietysti ne mukana olleet henkilöt, joiden työtehtävä oli tehty ennen varsinaista tapahtumapäivää. Infotilaisuuden jälkeen jatkoimme viimeisiä järjestyjä ja aloimme valmistautua itse tapahtumaan.

Kuva 7: Tapahtuman toimijat: Valokuvaajana Pirita Tolvanen

Tapahtuman ovet avautuivat mainoksissa ilmoitetun mukaisesti klo 11:30. Tällöin paikalle alkoikin saapua ensimmäisiä kävijöitä ja ennen pajojen käynnistymistä kävijöitä oli jo useita kymmeniä. Ensimmäiset kävijät aloittivat päivänsä tutustumalla näyttelyihin. Tapahtuma starttasi todella käyntiin klo 12, kun non-stopina toimivat satumaalaus-, kankaanmaalaus- sekä soittimenrakennustyöpajat avautuivat. Tällöin tapahtumaan alkoi virrata paljon kävijöitä. Milla Inkilä kuulutti keskusradion kautta avauspuheen, jossa toivotti kaikki tervetulleiksi, kertoi vielä tapahtumasta ja sen toiminnasta ja muistutti kirjastossa ja kokoushuoneissa olevista toiminnoista.

Soittimenrakennustyöpajat keräsivät paljon väkeä ja rakennetut soittimet herättivät suurta innostusta erityisesti pienten kävijöiden keskuudessa. Soittimenrakennustyöpajoja oli neljä, joista yhdessä rakennettiin pitkä huilu, yhdessä purkkibasso (ks. kuva 8), yhdessä pörriäinen ja yhdessä sählypallo-okariina. Kaikki pajat toimivat non-stopina kuitenkin siten, että jokainen paja oli vuorollaan, että kaikki saivat kahvitaun.

Kuva 8: Purkkibasson rakennuspaja: Valokuvaajana Pirita Tolvanen

Satumaalaustyöpaja aloitti toimintansa heti tapahtuman avauduttua klo 12 Sibelius-salin lämpiössä. Työpaja järjestettiin non-stopina ja sitä ohjasi viisi sosiaalialan ensimmäisen vuoden opiskelijaa. Satumaalaustyöpaja oli jaoteltu kolmeen työpisteeseen, jossa oli satumaalausta 0-3-vuotiaille, 3-4-vuotiaille sekä sitä vanhemmille. Satumaalaustyöpajassa oli mahdollista maalata satua joko sormi- tai liituväreillä (ks. kuva 9). Työpaja toimi siten, että vanhemmat lukivat ensin sadun tai lorun lapselle, jonka jälkeen he saivat yhdessä maalata kuvan paperille. Kuvan valmistuttua yksi ryhmän jäsenistä hoiti kuvien kuivaamista hiustenkuivaajalla. Jokinainen sai viedä oman kuvansa mukanaan kotiin muistoksi tapahtumasta.

Kuva 9: Satumaalaustyöpaja: Valokuvaajana Pirita Tolvanen

Perheet pääsivät maalaamaan myös Järvenpääntalon alakerran kokoushuoneissa 1-2. Tässä pajassa maalattiin yhtenäistä taideteosta aiheena ”Antaa kaikkien kukkien kukkia” (ks. kuva 10). Työpajaa ohjasi järvenpääläinen taiteilija Taina Jansson ja hänellä oli kaksi talkoolaista apunaan. Tämä paja toimi non-stopperiaatteella, joten kaikkien kävijöiden oli mahdollista osallistua tähän toimintapajaan.

Kuva 10: Kankaanmaalauspaaja. Valokuvaajana Pirita Tolvanen

Ensimmäinen tanssipaja käynnistyi klo 12:15. Tämä paja oli kestoaltaan vain noin 10 minuuttia, mutta erityisesti lapset lähtivät innokkaasti mukaan toimintapajaan. Tanssityöpajan vetämisestä vastasi muutama Keski-Uudenmaan tanssiopiston opiskelija (ks. kuva 11). Tanssityöpajoja pidettiin kolme, joista toinen alkoi klo 13:30 ja kolmas klo 14:45.

Kuva 11: Tanssityöpaja: Valokuvaajana Pirita Tolvanen

Ensimmäinen teatteripaja avautui Tanssityöpajan jälkeen klo 12:30 (ks. kuva 12). Työpajaa ohjasi joukko Järvenpään teatterin näyttelijöitä. Teatterityöpajoihin oli ennakkoilmoittautuminen infopisteellä ja kumpaankin pajaan mahtui 20 lasta. Työpaja pidettiin Sibelius-salin lavalla ja halutessaan vanhemmat pääsivät seuraamaan pajaa salin katsomoon. Työpajaa ei ollut rajattu minkään ikäryhmän mukaisesti, mutta talkoolaiset infopisteellä suosittelivat pajaa yli kolmevuotiaalle. Työpaja oli kestoaltaan tunnin mittainen ja se keräsi paljon osanotajia. Teatterityöpajoja pidettiin kaksi, ja toinen paja alkoi klo 14:30.

Kuva 12: Suon ylittämistä teatterityöpajassa: Valokuvaaja Pirita Tolvanen

Ensimmäinen nukketatteriesitys alkoi myös 12:30. Nukketatteriesitykset pidettiin Järvenpään kirjaston Tyyni Tuulio -salissa. Joidenkin kävijöiden oli vaikea löytää nukketatteriesityksiin, joten värikooditettujen nuolien lisäksi yksi talkoolaisista opasti kävijöitä esitykseen. Esityksestä vastasi viisi Laurean ensimmäisen vuoden sosiaalialan opiskelijaa. Kävijöiden tuli ilmoittautua esitykseen ennakoon infopisteellä. Kumpaankin esitykseen mahtui 60 kävijää. Nukketatterin aiheena oli Punahilkka ja satua oli muokattu vähemmän pelottavaksi esimerkiksi siten, että susi ei syönytkaan Punahilkkaa ja hänen isoäitiään vaan piilotti heidät kaappiin (ks. kuva 13). Toinen nukketatteriesitys pidettiin ennen kirjaston sulkeutumista klo 13:45. Tässäkin esityksessä sali täyttyi ääriään myöten. Nukketatteriesityksiin paikat oli varattu jo heti puolen päivän jälkeen.

Kuva 13: Nukketatteriesitys: Valokuvaaja Pirita Tolvanen

Ensimmäinen tanssiesitys alkoi klo 12:45 Järvenpääntalon yläaulassa. Tanssiesityksestä vastasi muutama Keski-Uudenmaan tanssiopiston opiskelija. Tanssiesitys oli kestoaltaan vain 3 minuuttia. Huomasimme ensimmäisen esityksen jälkeen, että kaikki kävijät eivät ehtineet tanssiesitykseen, joten sovimme tanssijoiden kanssa, että he vetäisivät tanssiesityksen aina kaksi kertaa peräkkäin. Tanssiesitykset olivat vauhdikkaita ja nopea, rytmikäs musiikki ja tanssijoiden kauniit puvut houkuttelivat yleisöä paikalle (ks. kuva 14). Tanssiesityksiä oli tapahtumassa kolme, joista jokainen esitettiin kaksi kertaa peräkkäin. Toinen esitys järjestettiin klo 14 ja viimeinen klo 15:15.

Kuva 14: Keski-Uudenmaan tanssiopiston tanssiesitys: Valokuvaaja Pirita Tolvanen

Tuia Palonen ja Heidi Pisilä aloittivat ensimmäisen konserttinsa Juhani Aho -salissa klo 13. Juhani Aho -saliin mahtuu 163 henkilöä, joten Palosen ja Pisilän esityksiin ei ollut ennakkoilmoittautumista. Palosen ja Pisilän esitykset kertoivat tarinoita lapsuudesta ja vanhemmuudesta, joten ne sopivat koko perheelle. Palosen ja Pisilän konsertti (ks. kuva 15) kesti puoli tuntia ja esityksiä järjestettiin kaksi. Toinen esitys alkoi klo 15 ja päättyi klo 15:30, joten se toimi luonnollisena tapahtuman päätöksenä ja suurin osa kävijöistä alkoi lähteä esityksen jälkeen.

Kuva 15: Tuia Palosen ja Heidi Pisilän konsertti: Valokuvaajana Pirita Tolvanen

Kävijät pääsivät kokeilemaan rakentamiaan uusiosoittimia äänimaisemapajassa Sibelius-salissa klo 13:30. Äänimaiseman nauhoituksesta vastasi kaksi talkoolaista, joista toinen on opiskellut kasvatustietitä ja draamapedagogiikkaa ja toinen mediakasvatusta. Osa äänityksessä käytetyistä laitteista oli lainassa YLE:lta. Äänitykseen oli varattu aikaa 20 minuuttia. Äänimaisemapajoja järjestettiin kaksi kertaa, jotta pajaan osallistuminen oli mahdollista mahdollisimman monelle kävijälle. Toinen paja alkoi klo 15:30, jonka jälkeen tapahtuma sulkeutui.

Olimme jo suunnitteluvaiheessa päättäneet, että musiikkiesityksiä ei pidetä peräjälkeen, vaan perheet voivat esityksien välissä osallistua pajoihin. Tämän vuoksi Mikko Perkoila esiintyi vain kerran ja esitys oli puolessa välissä tapahtumaa noin klo 14 Juhani Aho -salissa. Konsertin aika oli tarkoituksella suuntaa antava, koska Perkoilan oli tarkoitus esiintyä heti viereisen aulan tanssiesityksen päätyttyä. Näin Perkoilan konsertin koki mahdollisimman moni kävijä. Perkoilan konsertti oli suunnattu erityisesti lapsikatsojille, mutta keräsi paljon myös aikuista väestöä.

Kaiken toiminnan ohella tapahtumassa oli myös erilaisia näyttelyitä. Järvenpäätalon yläkertaan oli koottu järvenpääläisten päiväkotien lasten tekemiä taideteoksia aiheina lasten oikeudet sekä syksy (ks. kuva 16). Järvenpään kirjaston lastenosastolla oli puolestaan sadutusnäyttely. Tapahtuman karttoja ja aikatauluja oli kiinnitetty seinäkkeisiin yläkertaan ja alakertaan sekä pääovien lähelle. Lisäksi ohjausta sai kaikilta työpajojen vetäjiltä ja talkoolaista, infopisteestä sekä narikasta. Järvenpäätalon ala-aulessa oli lisäksi kyselypiste, jossa kävijöille

tarjottiin täytettäväksi lyhyt kysely tapahtumasta. Tapahtuman aikana myös Järvenpääntalon Fazer Amican ylläpitämä kahvio oli auki klo 13-15 välisenä aikana. Lisätietoa ja kuvia tapahtumasta on tapahtuman kotisivuilla osoitteessa <http://olipakerran.wordpress.com/>.

Kuva 16: Päiväkoti Pesäpuun lasten teos lapsen oikeuksista

Oma toimintani koostui tapahtumapäivänä niin kävijöiden kuin työntekijöiden opastuksesta, materiaalin toimittamisesta ja tauottamisesta siten, että toimin narikassa, infopisteellä ja joissakin pajoissa tuuraajana, jotta näistä vastanneet henkilöt saivat pitää tauon. Lisäksi hoitin tapahtuman kuulutuksia, joissa kerroin alkavista esityksistä, toimintapaajoista sekä aikataulusta. Tapahtuman jälkeen vastasin paikan siivoamisesta ja ylijääneen materiaalin jakamisesta mukana olleille tahoille.

6.5 Projektin päätös

Tapahtuman jälkeisellä viikolla lähetin sähköpostitse kiitoksen kaikille mukana olleille tahoille ja muistutin palauttamaan kyselylomakkeet. Ohjasin mukana olleita opiskelijoita, autoin heitä etsimään tietoa ja kommentoin heidän raporttejaan aiheesta. Osallistuin liiketalouden P2P-toimintaympäristön esityspäivään toimeksiantajille 10.11. Hyvinkäällä. Valmistauduin tähän tapaamiseen pohtimalla molempien ryhmän roolia ja onnistumista projektissa. Esityspäivänä opiskelijat esittelivät minulle projektinsa ja tämän jälkeen kävimme arvioivaa keskustelua ryhmien kanssa. Kävin lukuisia puhelinkeskusteluja nukketeatteriryhmää mentoroineen Marja-Leena Kaskisen kanssa hänen palkkiostaan projektissa. Kun kerroin hänelle, että Lions Clubilta anottu rahoitus ei ollut onnistunut hän päätti, että hän ei tarvitse palkkiota työstään, vaan hänelle riittää kilometrikorvaukset ja laitevuokra.

Kävin lukuisia sähköpostikeskusteluja mukana olleiden opiskelijoiden kanssa viikkojen 47 ja 48 aikana, jolloin myös luin ja kommentoin heidän tekemiään raportteja. Viikolla 47 pidin kriisipalaverin opiskelijoille tehdystä kyselystä vastanneen ryhmän kanssa. Jostakin syystä meillä oli ollut väärinymmärrystä puolin ja toisin kyselyn tulosten käsittelystä ja toimittamisesta. Olin käynyt ryhmän kanssa lukuisia sähköpostikeskusteluja ja koittanut selvittää asiaa, mutta vasta tapaamisessa saimme asiamme selviksi ja kriisin ratkaistua. Osallistuin mukana olleiden ensimmäisen vuosikurssin sosiaalialan opiskelijoiden seminaariin 9.12.2009. Olin tätä ennen valmistautunut seminaariin lukemalla opiskelijoiden projektikuvauksia ja kokousmuistioita sekä pohtimalla opiskelijoiden roolia ja onnistumista projektissa. Seminaarissa opiskelijat esittelivät projektinsa ja lopuksi kommentoin heidän työtään.

6.6 Projektin riskit ja uhkatekijät

Mielestäni tapahtumalla oli useita uhka- ja riskitekijöitä. Järvenpään kaupungissa on toteutettu joitakin tapahtumia lapsiperheille, mutta niiden kävijämääriä ei ole koskaan laskettu. Tämän vuoksi pidin uhkana sitä, tuleeko tapahtumaan väkeä juuri ollenkaan tai tuleeko väkeä liiaksi asti. Koin sisätiloissa tapahtuvan toiminnan riskiksi, jos väkeä tulisi liikaa. Myös tapahtuman toteuttaminen työpistetoiminnalla oli haaste, koska erilaisten työpajojen ajoittaminen alkamaan ja loppumaan samanaikaisesti on hankalaa. Haasteena pidin myös sitä, että tapahtuman kävijämääriä ei tiedetty. Koin hyvin hankalaksi toteuttaa työpajat siten, että kaikissa työpajoissa riittäisi kävijöitä eikä heitä olisi liiaksi työpajatoiminnan toteuttamisen ja ohjaamisen kannalta. Kuitenkin pitäisi pyrkiä mahdollistamaan kaikille halukkaille osallistuminen niihin työpajoihin, joihin he haluavatkin. Hankin liiketalouden opiskelijoita vastaamaan tähän haasteeseen. He olivat apuna suunnittelemassa ja toteuttamassa toimivaa aikataulua ja ilmoittautumisjärjestelmää tapahtuman työpisteille.

Pidin myös yhteistyökumppaneiden lukumäärää haasteena. Tapahtumaan oli tärkeää saada yhteistyökumppaneita, jotta tapahtumasta muodostuisi monipuolinen ja perhelähtöinen kokonaisuus. Lisäksi tärkeää oli saada yhteistyökumppaneita useilta lastenkulttuurin osa-alueilta, jotta saataisiin aikaan laaja-alainen kulttuuritapahtuma. Uhkatekijänä pidinkin sitä, ettei yhteistyökumppaneita saataisi mukaan monipuolisesti, koska tapahtuman toteuttajilla ei ollut varaa maksaa yhteistyökumppaneille. Toisaalta pidin haasteena myös sitä, että tapahtuma kasvaisi liian suureksi. Tällöin tapahtuman koordinoiminen ja toteuttaminen olisivat muodostuneet haasteellisiksi. Pidin tärkeänä, että tapahtuma ei niin sanotusti rakoile liitoksistaan, vaan pysy eheänä ja osallistujille mielekkäänä kokonaisuutena.

Pidin uhkatekijänä myös aikataulun pettämistä, koska tapahtuma toteutettiin jo 24.10.2009, kun esimerkiksi opetus Laurea-ammattikorkeakoulussa alkoi vasta syyskuun alussa. Näin ollen opiskelijoilla oli vain reilu kuukausi aikaa suunnitella toimintaansa. Pidinkin tärkeänä, että

toimin koko ajan aktiivisesti opiskelijoiden tukena ja olisin helposti tavoitettavissa. Pidin tärkeänä myös sitä, että pitäisimme tarvittaessa niin sanottuja purkukeskusteluja, jotta opiskelijat pääsisivät heti alusta aktiivisesti mukaan toimintaan.

Yhtenä haasteena pidin myös A(H1N1)-virusta eli sikainfluenssaa ja muita influenssia, jotka leviävät usein syksyisin. Vaarana oli, että tapahtuman työpajojen vetäjät, esiintyjät sekä talkootyövoima tai osa heistä sairastuisi influenssaan. Tällöin tapahtuman sujuva toiminta ja työpajatarjonta olisivat vaarantuneet. Pyrimme vastaamaan haasteeseen hankkimalla runsaasti talkootyövoimaa. Jos influenssa olisi iskenyt, meillä olisi ollut mahdollisuus vetää ainakin osittain työpajat joka tapauksessa.

7 TOIMINNALLISEN OPINNÄYTETYÖN ARVIOINTIA

Toiminnallinen opinnäytetyö on ammatillisessa kentässä tapahtuvaa käytännön toimintaa, esimerkiksi toiminnan järjestämistä ja järjeistämistä. Se voi olla esimerkiksi perehdyttämispas, ohjeistus tai tapahtuman toteuttaminen. Ammattikorkeakoulun toiminnallinen opinnäytetyö muodostuu käytännön toteutuksesta ja sen raportoinnista tutkimusviestinnän keinoin. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 9.) Projektia olisi hyvä arvioida koko sen keston ajan. Olisi hyvä, jos projektia arvioitaisiin ulkoisesti ja toteuttajien tekemänä (Projektiapulainen 2008, 50). Tapahtuman arvioinnin suoritti Tutkimusmenetelmien-opintojakson opiskelijoita (katso tarkemmin kappale 5.1 Lapsen ja nuoren hyvä arki -hanke).

Tutkimusmenetelmien käyttö ei ole välttämätöntä toiminnallisessa opinnäytetyössä. Jos tekijä päättää niitä kuitenkin käyttää, tulee tätä miettiä tarkasti, jotta työmäärä ei kasvaisi liian suureksi. Tutkimuskäytäntöjen käyttö ei toiminnallisessa opinnäytetyössä ole niin tarkkaa kuin tutkimuksellisessa. Toiminnallisessa opinnäytetyössä käytetään valmiita tutkimuskäytäntöjä ja analyysia tehdään perustason tunnusluvuilla. Esitys tapahtuu taulukoilla ja kuvioilla. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 56 – 57.) Arvioin opinnäytetyöni tavoitteiden saavuttamista teettämällä kyselytapahtuman kävijöille, mukana olleille opiskelijoille sekä yhteistyökumppaneille. Kyselyt toteuttivat 12 sosiaalialan opiskelijaa osana Tutkimus- ja kehittämistyön menetelmien (00039)-opintojaksoa. Arvioinnissa pohjaan pääasiassa Anttonen, Laineen, Martikaisen sekä Perttusen tekemään kävijöille osoitettuun kyselytutkimukseen. Anttonen ym. toteuttivat kyselyn (ks. liite 8) tapahtumapäivänä Järvenpääntalon ala-aulassa, jotta he tavoittaisivat mahdollisimman hyvin kohderyhmän. Kävijöitä kannustettiin täyttämään kyselyä muistuttamalla kyselystä kuulumuksissa. Lisäksi opiskelijat tarjosivat kyselyä kävijöille ja mahdollistivat kyselyn täytön huolehtimalla sen ajan lapsista. Opiskelijat analysoivat kysymykset SPSS-ohjelmalla, jonka jälkeen he laativat raportin kyselystä. Raportissaan Anttonen ym. toteavat (2009, 3 – 4) kyselyn tarkoituksen olleen kävijöiden mielipiteiden ja kehittämisehdotuksien selvittäminen. Tarkoituksena ryhmällä oli tutkia mahdollisimman suuri osa perusjoukkoa ja tarjota kaikille yhtä-

läinen mahdollisuus kyselyn täyttöön. Kyselyn kohderyhmänä oli tapahtuman kaikki kävijät, eli yhteensä useita satoja ihmisiä ja otanta perusjoukosta oli 80.

Sosiaalialan opiskelijat Aaltonen, Ellilä, Hakuli ja Pulkkinen tekivät kyselytutkimuksen kaikille tapahtumassa mukana olleille opiskelijoille. Kohderyhmänä oli 33 opiskelijaa, joista 31 vastasi kyselyyn. Opiskelijat Kantola, Könönen, Ahonen ja Majoinen tekivät kokonaistutkimuksen kaikille mukana olleille esiintyjille, työpajojen vetäjille ja yhteistyökumppaneille. Kyselyssä haasteeksi muodostui vastaajien heterogeenisyys. Lisäksi kyselyyn vastaajia oli vain 17, joista 11 palautti vastauksen. Tämän vuoksi tutkimus ei ole yleistettävissä, joten käytän saatuja tuloksia suuntaa antavina.

Opinnäytetyöni yhteiskunnallisena tavoitteena oli kulttuurin keinoin lisätä lapsiperheiden hyvinvointia. Tapahtuma pyrki tuomaan kulttuurillisia elämyksiä ja kokemuksia niin lapsille kuin vanhemmillekin ja mukavaa yhteistä tekemistä koko perheelle. Arvioin tavoitteen onnistumista Anttosen, Laineen, Martikaisen ja Perttusen (2009) tekemän kyselytutkimuksen pohjalta. Arvioinnissa keskityn kysymyksistä ”Muuta palautetta tapahtumasta” ja ”Miten kuvailisit tapahtumaa yleisesti” saatuihin vastauksiin. Eniten tapahtumaa kuvailtiin käyttämällä sanoja kiva, mukava ja hauska. Useat vastaajat kiittivät tapahtuman maksuttomuutta ja toivoivat lisää tällaisia tapahtumia. Tapahtumaa kommentoitiin myös seuraavin ilmauksin:

”Ihanaa ilmaista yhdessäoloa, tuttuja kavereita tavattiin”

”Hyvä idea - tällaisia tarvitaan!”

”Mukava tapahtuma koko perheelle”

”Todella mukava ja hyvä. Yhdessä aikuisen kanssa tekeminen esim. soitinrakennus kivaa”

”Helppo tulla ja olla”

Koska kaikki saadut vastaukset olivat sävyiltään positiivisia, voimmekin päätellä, että tuotimme kävijöille elämyksiä ja mukavaa yhteistä tekemistä ja sitä kautta saavutimme tavoittemme tukea lapsiperheiden hyvinvointia kulttuurin keinoin. Tapahtuma oli siis tarpeellinen ja tuki lapsiperheiden hyvinvointia.

Tavoitteena oli luoda monipuolinen kulttuuritapahtuma Järvenpäähän ja lisätä sitä kautta kaupungin kulttuuritarjontaa lapsiperheille. Lisäksi tavoitteena oli tarjota perheille mahdollisuus mukavaan yhteistoimintaan ja toisten perheiden tapaamiseen. Arvioin tavoitteen onnistumista Anttosen ym. (2009) tekemän kyselytutkimuksen pohjalta. Kysymyksen ”Muuta palautetta tapahtumasta” vastauksissa vastaajat kiittelivät tapahtuman järjestämistä ja mainitsivat tapahtuman tarpeellisuuden. Vaikka näitä vastauksia olikin suhteessa vähän (22,5 %), tästä voidaan päätellä, että tällaisia tapahtumia kaivataan lisää Järvenpäähän. Tämän vuoksi

voidaankin ajatella, että tapahtumalla lisättiin Järvenpäässä tarjottavaa lastenkulttuuria. Tapahtumasta mainittiin esimerkiksi seuraavaa:

”Kiitos! Tällaista on odotettu ja toivottu. Lapset viihtyivät tosi hyvin”

”Hienoa, että lapset huomioidaan kulttuurin näkökulmasta. Olisiko mahdollista suunnitella/perustaa lasten kulttuuri tukijärjestö Järvenpäähän?”

”Hieno tapahtuma, toivottavasti tulee jokavuotiseksi”

Ahosen ym. (2009) tekemässä kyselytutkimuksessa yhteistyökumppaneille tutkittiin vastaajien mielipiteitä siitä, minkä verran lastenkulttuuritapahtumia järjestetään. Vastausprosentti kysymykseen oli 90,9 %. Kaikista vastaajista 63,6 % oli sitä mieltä, että tapahtumia on liian vähän ja 27,3 % että niitä on sopivasti. (Ahonen, Kantola, Könönen & Majoinen 2009, 3 – 15.) Sekä kävijöille, että yhteistyökumppaneille tehtyjen kyselyjen pohjalta voimmekin päätellä, että lapsiperheiden kulttuuritapahtuma oli tarpeellinen niiden vähyyden vuoksi. Karikosken ja Rantasen (2002, 13 – 20) mukaan lapsilla on Suomessa hyvät mahdollisuudet ja lähtökohdat osallistua ja päästä osallisiksi monimuotoisesta kulttuurista. Taiteenaloittain on kuitenkin epätasa-arvoisuutta ja suuria eroja niiden tarjonnassa. Myös alueittain on suuria eroja kulttuuritarjonnassa. Tämän vuoksi lastenkulttuurin laatu ja tarjonta on hyvin vaihtelevaa. Lisäksi lastenkulttuuripalveluiden hinnat eivät vastaa lapsiperheiden toimeentuloon. Lastenkulttuuripalveluja on monipuolisesti tarjolla Järvenpäässä. Palvelut ovat kuitenkin maksullisia, joten ne eivät ole mielestäni tarjolla kaikille lapsille ja perheille. Palvelut ovat myös tarkoitettu usein lapsille, ei koko perheelle, joten uskon tällaisen tapahtuman olevan merkittävän koko perheen kannalta. Järvenpääläiset alle kouluikäisten lasten vanhemmat olivat toivoneet yhteisöllisyyttä ja paikallisten voimavarojen löytymistä. Lisäksi he toivoivat koko perheelle järjestettävää kulttuuritarjontaa ja tasaveroisesti kaikille lapsille lisää kulttuuritarjontaa Järvenpäähän. (LASTU – Lasten tulevaisuus Järvenpäässä 2004, 18 – 22.) Tämän vuoksi tapahtuma vastasikin tarpeeseen ja lisäsi Järvenpäässä tarjottavaa kulttuuritarjontaa lapsiperheille.

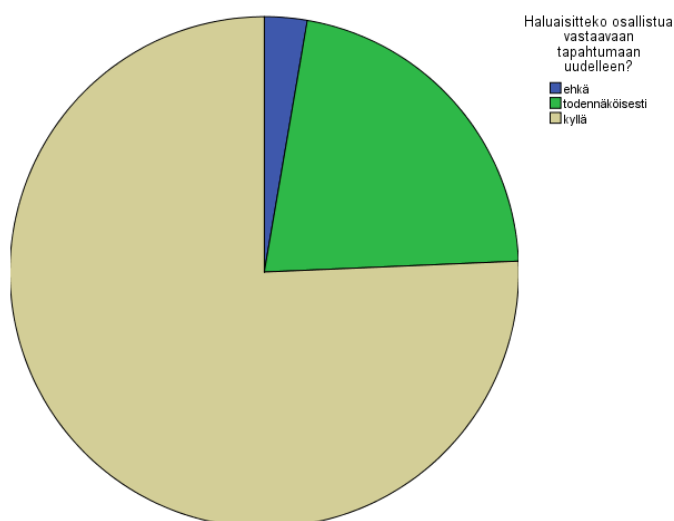
Yhtenä päätavoitteenani oli perheen innostaminen kulttuurin keinoin. En voi tietää, miten tämä onnistui, koska en haastatellut tapahtuman jälkeen perheitä. Kävijöille osoitetussa kyselyssä tutkittiin kuitenkin sitä, saivatko perheet tapahtumasta ideoita yhdessäoloon. Mielestäni tämä kysymys voi antaa osviittaa tuloksesta. Suurin osa vastaajista sai hieman, n. 20 vastaajaa paljon, muutama vastaaja hyvin paljon ja noin seitsemän vastaajaa ei yhtään ideoita perheen yhdessäoloon (ks. kaavio 1). Tämä ei suoranaisesti kerro siitä, aikovatko perheet käyttää saamiaan ideoita kotonaan, mutta jos käyttävät, tapahtuma onnistui tavoitteessaan innostaa perheitä lastenkulttuurin keinoin, koska perheet saivat tapahtumassa ideoita yhdessä tekemiseen.

Kaavio 1: Uusien ideoiden saanti tapahtumasta

7.1 Tapahtuman onnistumisen arviointi

Kävijöille osoitetussa kyselyssä haluttiin selvittää, osallistuisivatko kävijät vastaavaan tapahtumaan uudestaan. Kyselyn vastausprosentti oli 92.5 %. Kyselystä saatua palautetta voidaankin pitää luotettavana. Vastaajista yli $\frac{3}{4}$ osallistuisi vastaavaan tapahtumaan uudelleen (ks. kaavio 2). Tapahtuma onnistui hyvin ja kävijät kokivat tapahtuman mielekkääksi.

Kaavio 2: Tapahtumaan uudelleen osallistuminen

Kyselytutkimuksessa tarkasteltiin myös sitä, mitä kävijät toivoisivat vastaavalta tapahtumalta jatkossa. Vastausprosentti oli vain 47.5 %. Syinä pieneen vastausprosenttiin saattoi olla, että kysymys oli lomakkeen lopussa ja kysymyksen avoimuuden vuoksi, vastaamiseen kului enemmän aikaa kuin suljettuihin kysymyksiin vastaamiseen. (Anttonen ym. 2009, 23-25.) Vastaajien

esittämät toiveet ja kommentit ovat kuitenkin kattavia ja mielestäni niiden pohjalta on hyvä kehittää vastaavia tapahtumia jatkossa. Tapahtuman aukioloaikaa oli kommentoinut neljä vastaajaa 80:sta. Vastaajat olivat toivoneet, että tapahtuma alkaisi aiemmin perusteluna lasten päiväuniajan huomioiminen. Tapahtuman kellonajan päätimme jo tapahtuman ensimmäisessä suunnittelupalaverissa ja päädyimme siihen siksi, että tapahtuman ajankohta ei haittaisi perheen ruokailua tai pienten lasten päiväunia. Tapahtuman ideana oli, että tapahtuman kävijät osallistuisivat joko ensimmäiseen kaksi tuntiseen tai toiseen ja näin ollen ajankohta ei olisi haitannut päiväunia tai ruokailua. Tulosta tarkastellessa kannattaa kuitenkin ottaa huomioon, että kävijöitä tapahtumassa oli useita satoja, joista 80 vastasi kyselyyn ja vastanneista neljä oli kokenut aikataulun ongelmalliseksi ja kaksi todella onnistuneeksi. Koska aikataulua ei mainittu kuin muutaman kerran, voimme tehdä johtopäätöksen, että kävijät olivat pääpiirteissään tyytyväisiä tapahtuman aikatauluun.

Tapahtuman ohjelman oli maininnut 11 vastaajaa 80:stä. Erityisesti työpajoista oli mainittu. Niihin toivottiin lisää ohjaajia, odottelua vähemmäksi ja pajoja vain lapsille (Anttonen ym. 2009, 24.) Tapahtuman ohjelmaan oltiin suurimmaksi osaksi tyytyväisiä, mutta osa vastaajista toivoi ohjelmaan ja sen organisointiin muutoksia. Tarkoituksenamme olikin hankkia juuri soittimenrakennustyöpajaan enemmän apuohjaajia, mutta emme onnistuneet saamaan kuin neljä opiskelijaa. Vastaavassa tapahtumassa kannattaa vielä suuremmalla panoksella etsiä apuohjaajia, jotta toiminnasta tulee paremmin kävijöitä palveleva kokonaisuus. Ohjelmaa kommentoitiin myös seuraavasti:

”Mielenkiintoinen ohjelma, monipuolinen”

”Mukavaa yhteistä tekemistä lapsen kanssa”

”Todella mukava ja hyvä. Yhdessä aikuisen kanssa tekeminen esim. soittimenrakennus kivaa”

”Itse tehdyt soittimet olivat tosi mielenkiintoisia ja vielä kierrätysmateriaalista”

Vastaajista neljä toivoi parempaa lasten iän huomiointia tapahtumassa. Kolme vastanneista toivoi, että perheen pienimmille olisi järjestetty enemmän toimintaa ja yksi vastaajista toivoi enemmän toimintaa vanhemmille lapsille (Anttonen ym. 2009, 24.) Vastaavaa tapahtumaa suunnitellessa kannattaakin ottaa huomioon eri ikäryhmät paremmin ohjelmassa. Perheen pienimmille voisi järjestää esimerkiksi loruamis-, laululeikki- ja vuorovaikutusleikkipajoja. Karppisen (2001, 56) mukaan kuitenkin melkein kaikki toiminta, mikä sopii esikouluikäisille lapsille, sopii myös alle kolmevuotiaille lapsille, kunhan välineet soveltuvat pieniin käsiin.

Tapahtuman yhteistyökumppaneista teatterityöpajan vetäjät toivoivat, että seuraavalla kerralla mietitään tarkemmin, minkä ikäiselle kyseinen paja sopii. Olin tiedottanut kaikkia yhteistyökumppaneita tapahtumasta, sen kohderyhmästä ja tavoitteista. Lisäksi kyselin kaikilta tarkempaa tietoa työpajan ja/tai esityksen pääkohderyhmältä ennen tapahtumaa, jotta saisin

tiedon infopisteelle ja internet-sivuille. Kaikki eivät kuitenkaan osanneet eritellä kohderyhmää tarkemmin vaan ilmoittivat sen sopivan koko perheelle. Vasta tapahtumassa huomasimme, että teatterityöpaja olisi sopinut parhaiten yli kolmevuotiaille ja tanssipaja kouluikäisille lapsille. Vaikka tässäkin tapauksessa vain neljä oli maininnut lasten iän, silti mielestäni vastaavaa tapahtumaa suunnitellessa kannattaa panostaa jokaisen pajan ja ikäryhmän mietintään. Huomattavaa on myös, että joitakin pajoja ja esityksiä ohjasivat henkilöt, joilla ei ole tietoa varhaiskasvatusikäisistä lapsista. Mielestäni minun olisikin pitänyt aktiivisemmin pyytää tietoja kunkin ryhmän esityksestä ja käydä keskustelua, minkä ikäiselle mikin toiminta parhaiten sopii. Keski-Uudenmaan tanssikoulun kohdalla tämä kuitenkin oli mahdotonta, koska en saanut mukaan tulevien opiskelijoiden yhteystietoja kuin vasta tapahtumaviikolla. Vastaajat kommentoivat seuraavaa ikäryhmän sopivuudesta:

”Tanssiesitys ja tanssipaja oli teineille sopiva. Lapsille tasapainoilua, temppurataa, ei askelkuvioita. Tanssiesitys lapsiaiheinen”

”Ihana ja lapsen ehdoilla toimiva tapahtuma. Paljon erilaista nähtävää ja koettavaa”

Osa vastaajista kommentoi tapahtumaa myös muuten. Osa toivoi, että tapahtuma järjestetään uudestaan, osa toivoi, että konsepti pysyisi samana ja osa kommentoi, että tapahtuma on juuri tällaisenaan hyvä. Vastaajat kiittelivät myös tapahtuman maksuttomuutta ja mutkattonta tunnelmaa. (Anttonen ym. 2009, 25.) Vastaajat kommentoivat tapahtumaa myös seuraavanlaisesti:

”Mukava, inspiroiva, ihmisläheinen”

”9v.= maailman mahtavin”

”Monipuolinen, värikäs, hauska, rauhallinen, omalle luovuudelle tilaa antava. Ei tungosta, ei kiirettä - ihanaa”

”Vessa-apurit ja muukin palvelualttius oli ihanaa”

Kävijöille osoitetussa kyselylomakkeessa pyydettiin kävijöitä arvioimaan kohteita, joissa olivat vierailleet. Kysymys kysyttiin sekä vanhemmilta että lapsilta ja kysymyksessä oli nimettynä kaikki tapahtumassa olleet työpajat, esitykset ja näyttelyt. Tulokset on esitelty taulukoissa 1 ja 2 (Anttonen ym. 2009, 9, 19).

AIKUISKÄVIJÄT	TOIMINTA	VIERAILUJA	PITI PAL- JON	PITI PALJON VIERAI- LUSTA %
	Soittimenrakennustyöpaja	56	42	75
	Satumaalauspaaja	48	25	52
	Tanssiesitys	37	14	38
	Lauluesitys (Perkoila)	34	29	85
	Nukketeatteriesitys	31	20	65
	Musiikkiesitys (P & P)	31	23	74
	Kuvataidenäyttely	26	16	62
	Tanssityöpaja	18	8	44
	Kankaanpainantatyöpaja	18	12	67
	Teatterityöpaja	15	12	80
	Sadutusnäyttely	10	2	20
	Äänimaisema	7	3	43

Taulukko 1: Aikuisten vierailut pajoissa, esityksissä ja näyttelyissä ja niistä pitäminen

Taulukosta 2 huomaa lasten pitäneen eniten soittimenrakennustyöpajoista sekä satumaalauksesta. Esityksistä Perkoilan lauluesitys oli lasten keskuudessa kaikista pidetyin, mutta melkein yhtä paljon lapset pitivät nukketeatteriesityksestä. Vähiten lapset näyttäisivät pitäneen sadutusnäyttelystä. Voimme päätellä, että aikuiset kävijät pitivät eniten soittimenrakennustyöpajoista, koska 75 % vastaajista sanoo pitäneensä siitä paljon (ks. taulukko 1). Seuraavaksi eniten aikuiset kävijät näyttävät pitäneen Mikko Perkoilan lauluesityksestä. Aikuiset kävijät näyttävät pitäneen vähiten sadutusnäyttelystä, koska vain 2, eli 20 % näyttelyssä vierailleista aikuisista vastasi pitäneensä siitä paljon.

LAPSIKÄVIJÄT	TOIMINTA	VIERAILUJA	PITI PALJON	PITI PALJON VIERAILUSTA %
	Soittimenrakennuspaja	56	47	84
	Satumaalaus	50	29	58
	Lauluesitys (Perkoila)	37	23	62
	Tanssiesitys	36	16	44
	Nukketeatteriesitys	33	22	67
	Kuvataidenäyttely	29	11	38
	Musiikkiesitys	29	8	28
	Kankaanpainantapaja	19	13	68
	Tanssityöpaja	18	10	56
	Teatterityöpaja	15	10	67
	Sadutusnäyttely	11	2	18
	Äänimaisema	9	6	67

Taulukko 2: Lasten vierailut pajoissa, esityksissä ja näyttelyissä sekä niistä pitäminen

Kun tarkastellaan vastaajien mielipiteitä ja osallistujamääriä tulee huomata, että joissakin pajoissa vieraili vähemmän kävijöitä kuin toisissa ja tämä saattaa vääristää tulosta. Kun verrataan kohteen vierailijamääriä 'piti paljon' vastauksiin, tulos näyttääkin toisenlaiselta. Esimerkiksi lasten soittimenrakennustyöpajat ovat yhä suosittuja, mutta lapset ovat pitäneet paljon myös kankaanmaalaus- ja teatterityöpajasta sekä nukketeatteriesityksestä. Tutkittaessa saatuja tuloksia aikuisten kannalta, voidaan huomata, että aikuiset pitivät eniten Perkoilan musiikkiesityksestä, teatterityöpajoista ja vasta sitten soittimenrakennustyöpajoista. (Anttonen ym. 2009, 18.) Aikuiskävijät olivat tyytyväisiä tapahtuman ohjelmaan ja pitivät siitä paljon (ks. taulukko 1), koska he pitivät paljon pääpiirteissään kaikista pajoista ja esityksistä sekä kuvataidenäyttelystä. Vähemmän kuin puolet vastaajista piti paljon vain sadutusnäyttelystä, tanssiesityksestä ja -työpajasta. Kuitenkin osa vastaajista piti paljon näistäkin, joten niitäkin voidaan pitää onnistuneina. Johtopäätöksenä voidaan ajatella myös lapsikävijöiden olleen tyytyväisiä ohjelmaan, koska lapsivastaajista yli puolet piti paljon suurimmasta osasta ohjelmaa. Ainoastaan näyttelyistä, tanssiesityksestä sekä molemmasta musiikkiesityksestä piti paljon vähemmän kuin puolet vastaajista. Huomattava kuitenkin on, että osa lapsivastaajista piti paljon myös näistä.

Kävijöiltä palautetta keränneet opiskelijat pohtivat myös sitä, miksi toiset pajat keräsivät paljon väkeä ja toiset eivät. He vertasivat soittimenrakennuspajan kävijämääriä äänimaisen nauhoituspajassa vierailleiden määrään ja pohtivat, vaikuttiko soittimenrakennustyöpa-
jan suureen kävijämäärään sen tapahtuminen non-stopina ja pajojen runsas lukumäärä, kun taas äänimaisemannauhoituspaja oli vain kaksi kertaa. He pohtivatkin, olisiko äänimaisemapa-

jassa vieraillut enemmän kävijöitä, jos paja olisi sijoitettu soittimenrakennustyöpajan yhteyteen ja äänimaisema olisi nauhoitettu aina, kun väkeä olisi ollut tarpeeksi. Olosuhteiden pakosta jouduimme sijoittamaan äänimaisemapajan Sibelius-saliin, mutta jatkossa kannattaa miettiä jo tapahtuman pohjapiirrosta suunniteltaessa tilaratkaisut tarkemmin. Uskon, että sijoittamalla äänimaisemapaja soittimenrakennuspajojen yhteyteen, ne olisivat tavoittaneet enemmän kävijöitä. Anttonen ym. (2009, 19 – 20) pohtivat myös, vaikuttiko satunäyttelyn vähäiseen kävijämäärään sen sijainti toisessa rakennuksessa. Toisaalta siihen saattoi vaikuttaa myös se, että ne jotka vierailivat näyttelyssä, poistuivat sieltä suoraan tulematta enää pääarakennukseen täyttämään kyselyä. Lisäksi he ehdottavat jatkossa sijoittamaan maalauspiisteet lähemmäksi käsienpesupaikkoja. Nythän satumaalauspiiste sijaitsi yläkerrassa Sibelius-salin aulassa kun taas käsienpesupiisteet sijaitsivat alakerrassa. He pohtivat, vaikuttiko sijoittelu siihen, että vain 52 % aikuisista vastaajista piti paljon satumaaluspajasta. Mietimme tätä itsekkin tapahtumaa suunnitellessamme, mutta päädyimme pitämään toimintapisteen yläaulassa alakerran tilojen puutteen vuoksi. Tämän vuoksi varasimme myös runsaasti käsipyyhepaperia työpisteelle, jotta vanhemmat ja lapset saivat pyyhittyä kätensä ennen kuin menivät alakertaan käsien pesulle. Olimme myös varanneet tämän tilan luovan toiminnan tilaksi, ennen kuin saimme tietää, mitä opiskelijat aikoivat tilassa ohjata.

Yhteistyökumppaneille osoitetussa kyselyssä vastaajia oli pyydetty arvioimaan tapahtumaa ja sen organisointia kouluarviointiasteikolla. Vastaajista 45,5 % antoi arvosanaksi kiitettävän (9), 36,4 % hyvän (8) ja 9,1 % vastaajista kohtalaisen (6). Osa vastaajista perusteli antamansa vastauksen. Kiitosta annettiin muun muassa hyvästä organisoinnista, ihmisten paljoudesta sekä perheille tarjottavasta mieluisasta ja monipuolisesta puuhasta. Kriittistä palautetta annettiin siitä, että mainonta ei tavoittanut kaikkia kohderyhmään kuuluvia perheitä. Keskiarvosanaksi tapahtumalle muodostui 8,3. Voimme päätellä, että myös tapahtuman yhteistyökumppanit olivat tyytyväisiä tapahtumaan. Totta kai aina voi parantaa ja uskon, että seuraavalla kerralla vastaavaa tapahtumaa suunnitellessa, opinnäytetyöni helpottaa tapahtuman järjestämistä. Palautteena annetulla kommentilla siitä, että tapahtuma ei tavoittanut kaikkia kohderyhmään kuuluvia perheitä, tarkoitettiin, että tapahtumassa kävi vain vähän jos ollenkaan tukea tarvitsevia perheitä. Jaoimme tietoa tapahtumasta päiväkotien ja avoimien perhekerhojen lisäksi lapsi- ja perheneuvoloihin ja sosiaalitoimistoon, joten uskon tiedon tapahtumasta saavuttaneen tämänkin kohderyhmän. Onkin syytä pohtia, että jos perhe on syrjäytynyt tai vaarassa syrjäytyä tai perheessä on esimerkiksi uupumusta, masennusta tai psyykkisiä sairauksia, jaksako vanhempi/perhe silloin osallistua tällaiseen tapahtumaan. Kuitenkin tärkeää olisi aktiivoida tätä kohderyhmää, ja jatkossa kannattaakin miettiä, kuinka kohderyhmän tavoittaisi paremmin ja innostaisi osallistumaan tapahtumaan.

7.2 Oma oppiminen ja ammatillinen kasvu

Henkilökohtaisina tavoitteinani projektin ja opinnäyteprosessin suhteen oli kehittää projektitaitojani, verkostotaitojani ja organisointikykyäni. Pyrin tähän lukemalla projektikirjallisuutta sekä tapahtumansuunnittelua käsitteleviä kirjoja. Lisäksi arvioin omaa oppimistani kävijöille ja mukana olleille opiskelijoille tehtyjen kyselyjen pohjalta.

Anttosen ym. (2009, 24) tekemässä kävijöille osoitetussa kyselytutkimuksessa tapahtuman organisoinnin oli maininnut seitsemän vastaajaa 80:sta, eli 8.75 %. Vastaajat olivat toivoneet parempaa tietoa aikataulusta, infoa toiminnasta paikanpäällä ja selkeämpää tiedotusta siitä, missä mikäkin toiminta sijaitsi. Muutama vastaajista mainitsi myös hyvin onnistuneen organisoinnin. Koska organisoinnin huonouden mainitsi vain 8.75 % vastaajista, voin päätellä tapahtuman organisoinnin onnistuneen kohtuullisen hyvin. Tapahtuman organisointi on kuitenkin hyvin tärkeää ja sitä voi aina parantaa. Erityisesti olisin voinut panostaa tapahtuman värikoodittamiseen, lasten iän huomioimiseen ja tilaratkaisuihin enemmän. Tapahtumassa oli värikooditettuja nuolia opastamassa oikeisiin paikkoihin, aikatauluja julisteena, infopiste selkeällä paikalla ja lisäksi kuulutuksissa mainittiin, että kaikilta roolivaatetuilta henkilöiltä saa lisätietoa ja apua. Kuulutuksissa muistutettiin myös syrjäisempien pisteiden sijainnista. Jatkossa kannattaa mielestäni suunnitella tapahtuman tilaratkaisut paremmin. Lisäksi tapahtumapaikkaa kannattaa miettiä tarkemmin. Vaikka Järvenpääntalo on tunnettu ja sijaitsee keskeisellä paikalla, sen tilaratkaisut ovat haasteelliset. Jouduimme esimerkiksi sijoittamaan soittimenrakennustyöpajat kokoushuoneisiin, jotka sijaitsivat lasiovien ja kahvion takana. Tämän vuoksi ne sijaitsivat taka-alalla tapahtumassa. Jouduimme sijoittamaan nukketeatterin ja sadutusnäyttelyn kirjastoon. Tämä aiheutti myös kävijöille haastetta löytää niitä. Tämän vuoksi tilaratkaisuja ja paikkaa ylipäänsäkin kannattaa miettiä tarkasti ennen vastaavan tapahtuman järjestämistä. Tapahtuman organisoinnista mainittiin myös seuraavaa:

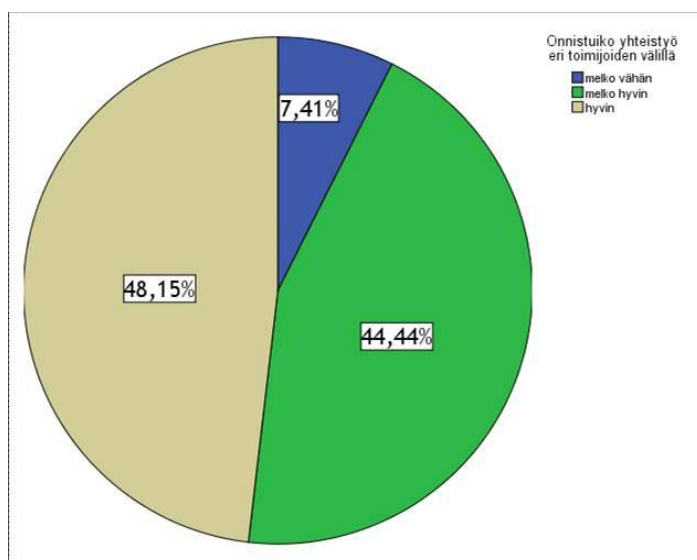
”Hyvin järjestetty, tärkeää että tapahtumat ovat lyhyitä ja kiinnostavia, voi osallistua 2-3 (riittää lapsille)”

”-- oli vaikea osallistua kaikkeen, mihin olisi halunnut(=menivät päällekkäin)”

”Mukava, hyvin järjestetty, kun osaan piti ilmoittautua, hyvä juttu”

”Kiva. Hieman enemmän ohjelmat olisivat saaneet olla näkyvillä”

Opiskelijoille tehdyssä kyselyssä tarkastellaan yhteistyön sujumista. Opiskelijoista lähes puolet koki yhteistyön toimineen hyvin ja yli 40 % melko hyvin (ks. kaavio 3). Tästä voimmekin päätellä, että onnistuin hyvin yhteistyössä opiskelijoiden kanssa. Tämä on tärkeä tieto, kun arvioin omaa oppimistani. Prosessi oli minulle hyvin opettavainen ja uskon yhteistyötaitojeni kehittyneen projektin aikana.

Kaavio 3: Yhteistyön onnistuminen opiskelijoiden arvioimana

Opiskelijat antoivat avoimesti myös kehittämissuhteita. Palautteena sanottiin, että tapahtuman jälkeen olisi voinut olla yhteinen kokoontuminen, jossa tekijät olisivat jakaneet kokemukset tapahtumasta. Lukiessani tätä palautetta, minulle tuli sellainen olo, että tietysti meidän olisi pitänyt toimia näin. Nyt tapahtuma loppui varmasti osan toimijoista mielestä sekavasti. Uskon tällaisen lopetuksen toimineen myös selkeänä lopetuksena tapahtumalle. Olisi ollut myös mielenkiintoista kuulla kaikkien toimijoiden kommentit tapahtumasta. Nyt juttelin vain osa toimijoista kanssa. Jos tulevaisuudessa tällaista tapahtumaa järjestetään, niin tämä kannattaa ottaa huomioon.

Itse koen oppineeni projektin aikana sietämään muutoksia ja epävarmuutta paremmin kuin ennen. Uskon, että nämä taidot auttavat minua tekemään itsenäisesti ja nopeasti ratkaisuja. Myös kiireen sietokykyäni kehittyi prosessin aikana. Olen aina ollut kiireestä ja muutoksista helposti stressaantunut. Työskennellessäni päiväkodissa olen huomannut näiden taitojen tarpeellisuuden. Projektista onkin ollut minulle suurta hyötyä. Koulutuksessamme emme ole opiskelleet syvällisesti kulttuurin ja taiteen merkitystä lapsen kokonaisvaltaisen kasvun ja perheen tukemisessa. Opinnäytetyötä tehdessäni opin paljon kulttuurin ja taiteen merkityksestä. Sain näkemystä siitä, kuinka lapsiperheitä voidaan innostaa ja tukea kulttuurin keinoin ja tukea lapsen kokonaisvaltaista kehitystä.

8 POHDINTA

Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtumalla pyrittiin lisäämään lapsiperheiden hyvinvointia. Lastenkulttuurilla voidaan tukea perheitä ja vanhemmuutta tarjoamalla elämyksiä, lisäämällä yhdessä oloa ja mukavaa yhteistä tekemistä. Tämä on tärkeää, koska usein työelämä vaatii työntekijöiltä vahvaa sitoutumista ja vie vanhemmilta voimia tehdä asioita yhdessä lastensa

kanssa. Tarjoamalla mukavaa yhdessä tekemistä ja innostamalla kulttuurin keinoin voidaan lisätä lapsiperheiden hyvinvointia. Lastenkulttuuri onkin merkittävä keino lisätä sosiaalista pääomaa.

Tapahtumalla pyrittiin lisäämään Järvenpäässä tarjottavaa lastenkulttuuria. Tarvetta kulttuuritapahtumalle olikin, koska järvenpääläiset 0-6-vuotiaiden lasten vanhemmat olivat toivoneet koko perheelle kulttuurin harrastamisen mahdollisuuksia ja yhteistä tekemistä muiden samassa asemassa olevien perheiden kanssa. Myös järvenpääläiset kulttuurin tuottajat ja taiteilijat toivoivat lisää kulttuuritapahtumia lapsille ja perheille Järvenpäähän. Tapahtuman kävijät kokivat, että tapahtuma on tarpeellinen ja toivoivat vastaavia tapahtumia lisää. Tapahtumalla onnistuttiinkin lisäämään Järvenpäässä tarjottavaa lastenkulttuuria lapsiperheille.

Koska tapahtumalla pystyttiin parantamaan lapsiperheiden hyvinvointia, uskon, että vastaavilla tapahtumilla voitaisiin myös tukea jonkin toisen ryhmän hyvinvointia. Kulttuurilla voidaan lisätä ihmisen voimavaroja, innostaa ja lisätä yhteisöllisyyttä. Siksi tällaisilla tapahtumilla voitaisiin merkittävästi tukea jonkin toisen ryhmän hyvinvointia, esimerkiksi nuorten, ikäihmisten, vammaisten tai maahanmuuttajien. Kulttuuritapahtumalla voidaankin edistää tasa-arvoisuutta ihmisten välillä, lisätä sosiaalista vuorovaikutusta ja vahvistaa heidän osallisuuttaan.

Ominä tavoitteenani oli kehittyä projektinvetäjänä. Toteutin tapahtuman projektina ja uskon saaneeni sitä kautta valmiuksia projektityöhön. Tapahtuman organisoiminen opetti minulle erityisesti kiireen hallintaa ja stressin sietokykyä. Uskonkin saaneeni tästä valmiuksia myös päiväkodissa työskentelyä ajatellen, vaatiihan työ siellä kiireen sietoa ja päivät ovat muuttuvia tilanteita täynnä.

Tapahtuman suunnittelu ja toteuttaminen oli suuritöinen. Luulen, että työtä olisi riittänyt kahdelle opinnäytetyön tekijälle. Olin tästä tietoinen jo aihetta valitessani, mutta halusin tehdä opinnäytetyöni yksin. Työmäärä kuitenkin yllätti minut. Pidin työskentelyssä taukoa muutaman kuukauden ja sen jälkeen huomasin innostuneeni aiheesta uudestaan. Nyt tuntuu hiukan haikealta jättää prosessi taakseni. Ehkäpä lähdenkin jatkamaan aiheen työstämistä vielä joku päivä.

Opinnäytetyön toiminnallinen osuus oli haastava sen suuren toimijajoukon vuoksi. Lisäksi haastetta loi erilaiset yllätykset esimerkiksi tapahtuman budjetissa. Myös raportointi oli haasteellista, koska lastenkulttuurista löytyy hyvin vähän tietoa. Siksi laajensinkin kirjallisuuskatsauksen koskemaan taidekasvatusta. En löytänyt juurikaan tietoutta perhekulttuurista ja perheille tarjottavista taide-elämyksistä. Tästä voisikin tehdä tutkimuksen ja tuoda lisää tietoa aiheesta ja sen merkityksestä lapsiperheiden hyvinvoinnin kannalta.

Tapahtuma onnistui kaiken kaikkiaan hyvin. Aina kuitenkin voi parantaa ja nyt jälkikäteen asioita tarkastellessani huomaan, mitä kaikkea tapahtuman suunnittelussa ja toteuttamisessa olisi voitu tehdä toisin. Olisin voinut järjestää tapahtuman jälkeen tiedotustilaisuuden mukana olleille henkilöille. Olisimme voineet jakaa päivän annin, kuulla kehittämis ehdotuksia ja päättää projekti selkeästi. Olisin toivonut parempaa tiedonkulkua osan mukana olleiden yhteistyökumppaneiden kanssa. En saanut kaikkia tarpeellisia tietoja ennen tapahtumaa, kuten esimerkiksi pajan kohderyhmää ja nukketeatterin käsikirjoitusta. Tämä loi haastetta toiminnallemme tapahtumapäivänä. Nyt huomaan, että minun olisi pitänyt vain soittaa ja kertoa selkeästi, kuinka tärkeitä nämä tiedot ovat. Tapahtuma onnistui kuitenkin kaiken kaikkiaan hyvin, joten olen tyytyväinen suoritukseeni tapahtuman suhteen.

Tapahtuma keräsi kiitosta niin kävijöiltä kuin mukana olleilta kulttuurin tuottajiltakin. Esimerkiksi Järvenpään varhaiskasvatuksen aluepäällikkö kiitteli tapahtumaa upeaksi. Koska tapahtuma sai kiitosta, niin sen piti vastata tarpeeseen. Uskonkin tällaisen kulttuuritapahtuman vastaavan hyvin yhteiskunnalliseen tilanteeseen lapsiperheiden hyvinvoinnin lisäämiseksi. Lisäksi tällaiselle perhekulttuuriin keskittyvälle, lasten ja vanhempien yhteistä kulttuuritoimintaa edistävälle tapahtumalle on tarvetta.

Kirjoittaessani valmista opinnäytetyötä mieleeni on tullut useita kehittämis ehdotuksia tapahtumalle. Jatkossa tapahtumassa voitaisiin tehdä laajemmin yhteistyötä eri taidealojen välillä. Esimerkiksi lastenmusiikkia ja tanssia voisi jatkossa yhdistää tapahtumassa. Näin tanssipajastakin muodostuisi paremmin lapsille sopiva. Myös teatteri voisi tehdä yhteistyötä lastenmusiikin kanssa. Jatkossa toimintaan kannattaisi ottaa mukaan myös sirkustaide, koska se on lapsia kiinnostava kulttuurimuoto. Tapahtumassa voisi olla esimerkiksi sirkusesitys ja osallistava sirkuspaja, jossa lapset pääsisivät harjoittelemaan erilaisia temppuja. Lisäksi tapahtumassa olisi voinut olla enemmän perheen pienimmille lapsille suunnattuja, perheen yhdessäoloa ja lapsen ja vanhemman välistä vuorovaikutusta tukevia toimintapajoja, esimerkiksi loruaimeen, laululeikkeihin ja vuorovaikutusleikkeihin perustuvia toimintapajoja.

Tapahtuman toteutumiseen vaikuttivat monet tahot. Haluankin kiittää kaikkia mukana olleita opiskelijoita ja opettajia, Mikko Perkoilaa, Tuia Palosta, Taina Janssonia, Heidi Pisilää, Järvenpään kulttuuri- ja sivistystoimea, varhaiskasvatuspalveluita, Järvenpään kirjastoa, Keskiuudenmaan tanssiopistoa, Järvenpään teatteria, Järvenpää-taloa, Satusaunan päiväkotia ja kaikkia tapahtumassa mukana olleita talkoolaisia. Lisäksi haluan kiittää kaikkia yrityksiä, jotka lahjoittivat materiaalia tapahtumaan. Ilman heitä kaikkia tapahtuma ei olisi mahdollistunut.

Lähteet

- Anttila, E. 1994. Tanssin aika. Liikuntatieteellisenseuran julkaisu nro 139. Tampere: Tammer-Paino Oy.
- Barić, M. 2001. Lumous, oivallus ja hiljainen haltioituminen nukketeatterissa. Teoksessa Karppinen, S., Puurula, A. & Ruokonen, I. Taiteen ja leikin lumous. Tampere: Tammer-Paino Oy.
- Bojner-Horwitz, E. & Bojner, G. 2007. Mielihyvää musiikista. Vantaa: Werner Söderström Osakeyhtiö.
- Ehdotus lasten kulttuuripoliittiseksi ohjelmaksi 2002. Mannerheimin lastensuojeluliitto. Viitattu 13.11.2009. http://www.mll.fi/ajankohtaista/kannanotot_ja_lausunnot/?x41070=43944
- Hautakangas, J. 1992. Lapsi nikkaroi. Keuruu: Otava.
- Hautamäki, A. 2008. Muutoksen Suomi. Ihmiset muutoksen tekijöinä, instituutiot ihmisten tukijoina. Helsinki: Lönnberg painot.
- Heikkinen, H. 2004. Vakava leikillisyyys. Draamakasvatusta opettajille. Vantaa: Dark Oy.
- Heinonen, S.-L. & Suojala, M. 2001. Lapsi elää satua. Teoksessa Karppinen, S., Puurula, A. & Ruokonen, I. Taiteen ja leikin lumous. Tampere: Tammer-Paino Oy.
- Helander, V. 2002. Kolmas sektori. Saarijärvi: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Innanen, M. Isyys ja äitiys nuorten kertomana – lukiolaisten tyttöjen ja poikien kirjoituksia. 2001. Jyväskylä: Kopi-Jyvä Oy.
- Karikoski, M. & Rantanen, E. (toim.) 2002. Lastenkulttuuripoliittinen ohjelmaesitys. Taiteenkeskustoimikunta. Tulostettu: 23.9.2009. http://edmund.taiteenkeskustoimikunta.fi/default.asp?WCI=wciEDM_Download_Submit&lngDoc_id=482&strFile_nam=laku_ohjelma_%28EDM_14_482_607%29.pdf
- Karlsson, L. 2003. Sadutus. Avain osallistavaan toimintakulttuuriin. Juva: Ws Bookwell Oy.
- Karlsson, L. 2006. Kerrottu - kirjoitetun ja puhutun kohtauspaikka - Näkökulmia lastenkulttuuriin. Lapset kertovat ja toimivat Ry 2006. Viitattu 23.9.2009: <http://www.edu.helsinki.fi/lapsetkertovat/lapset/Julkaisut/ARTIKKELIT/LastenkulttuuriLiisa.htm>
- Karppinen, S. 2001. Käden taidot kehon tuntemuksen ja tunteiden välittäjänä. Teoksessa Karppinen, S., Puurula, A. & Ruokonen, I. (toim.) Elämysten alkupoluilla – Lähtökohtia alle 3-vuotiaiden taidekasvatukseen. Tampere: Tammer-Paino Oy.
- Keränen, E., Nissinen, P., Saarnio, T. & Salminen, M. 2001. Sosiaalialan työn uudet ulottuvuudet. Vantaa: Tummavuorenkirjapaino.
- KETO 2009. Keski-Uudenmaan tanssiopisto. Viitattu 23.9.2009: <http://www.keto.fi/tanssiopisto/index.php?sivu=15>
- KIMPPA! Lasten kulttuuritapahtuma 12.-24.10.2008 eri puolilla Keravaa. Kerava. Viitattu 10.6.2009. <http://www.kerava.fi/ep/tiedostot/kimppa.pdf>
- Kurki, L. 1997. "Sosiokulttuurinen innostaminen" sosiaalipedagogiikan sovelluksena. Teoksessa Hämäläinen, J. & Kurki, L. Sosiaalipedagogiikka. Porvoo: Werner Söderström Osakeyhtiö.

Kurki, L. 2000. Sosiokulttuurinen innostaminen: muutoksen pedagogiikka. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Laitinen, M. & Pohjola, A. toim. 2003. Sosiaalisen vaihtuvat vastuut. Juva: WS Bookwell Oy.

Lapsen ja nuoren hyvä arki, 2009. Viitattu 4.5.2010.
<http://www.lapsenjanuorenhyvaarki.fi/index.html>

Lastenkulttuuripoliittinen ohjelma. 2003. Opetusministeriön julkaisuja 2003:29. Viitattu 23.9.2009.
http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2003/liitteet/opm_114_opm29.pdf?lang=fi

LASTU – Lasten tulevaisuus Järvenpäässä: Järvenpään kaupungin lapsi- ja nuorisopoliittinen tavoiteohjelma 2004: Turva, Ilo, Osallisuus. 2004. Viitattu 24.4.2010.
http://www.jarvenpaa.fi/liitetiedostot/ editori_materiaali/1049.pdf ja
http://www.jarvenpaa.fi/liitetiedostot/ editori_materiaali/1050.pdf

Pulkkinen, L. 2002. Mukavaa yhdessä - Sosiaalinen alkupääoma ja lapsen sosiaalinen kehitys. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Projektiapulainen. 2008. Kooste kokemuksista: Projekti käytäntöjä esimerkein ohjelmakausi 2007-2013. Etelä-Suomen lääninhallitus.

Ruokonen, I. 2001a. Musiikki lapsen minuuden vahvistajana ja maailman rakentajana. Teoksessa Karppinen, S., Puurula, A. & Ruokonen, I. (toim.) Elämysten alkupoluilla – Lähtökohtia alle 3-vuotiaiden taidekasvatukseen. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Ruokonen, I. 2001b. Äänimaisemia ja ilmaisun iloa musiikin kielellä. Teoksessa Karppinen, S., Puurula, A. & Ruokonen, I. Taiteen ja leikin lumous. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Rusanan, S. & Torkki, K. 2001. Minusta jää jälki. Teoksessa Karppinen, S., Puurula, A. & Ruokonen, I. (toim.) Elämysten alkupoluilla – Lähtökohtia alle 3-vuotiaiden taidekasvatukseen. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Soitinrakennus. 2009. Roimamusiikki. Viitattu 23.9.2009.
<http://www.roima.fi/soitinrakennus.htm>

Stenberg, S. 2004. Mahdollistava yhteisöllisyys – Sukellus setlementtityöhön. Helsinki: Yliopistopaino.

Suojala, M. 2001. Kasvua kirjan kanssa – Lukeminen ja riittäminen alle kolmevuotiaan kehitystä tukemassa. Teoksessa Karppinen, S., Puurula, A. & Ruokonen, I. (toim.) Elämysten alkupoluilla – Lähtökohtia alle 3-vuotiaiden taidekasvatukseen. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Suomen perustuslaki 11.6.1999/731 1999. Finlex®. Viitattu 4.11.2009.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>

Taiteen perusopetus. 2009. Keski-Uudenmaan tanssiopisto. Viitattu 23.9.2009.
<http://www.keto.fi/tanssiopisto/index.php?sivu=21>

Taiteilija, 2009. Taina Jansson. Viitattu 23.9.2009. <http://www.tainajansson.fi/>

Teatterin esittely. 2008. Järvenpään teatteri. Viitattu 23.9.2009.
<http://www.jarvenpaanteatteri.fi/teatteri.php>

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2005. Stakes. Oppaita 56. Saarijärvi: Stakes.

Vilkka, H., Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Yleissopimus lapsen oikeuksista. 1989. Unicef. Viitattu 4.11.2009:
http://www.unicef.fi/Lapsen_oikeuksien_sopimus_koko

Ylönen, H. 2000. Lohditut linnut. Satujen merkitys lapselle. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Julkaisemattomat lähteet:

Aaltonen, K., Ellilä, A., Hakuli, J. & Pulkkinen, S. 2009. Kysely opiskelijoille. Raportti.

Ahonen, J., Kantola, N., Könönen, J. & Majoinen, L. 2009. Olipa kerran lasten kulttuuritapahtuma - tyytyväisyyskysely esiintyjille ja yhteistyökumppaneille. Raportti.

Anttonen, K. Laine, T. Martikainen, M. & Perttunen, S. 2009. Olipa kerran lasten - kulttuuritapahtuma kyselytutkimus. Raportti.

Kuvat

Kuva 1: Tavoitteet	9
Kuva 2: Lastenkulttuurin määrittely Selmer-Olsenin (1989, 14) mukaan	12
Kuva 3: Yhteistyökumppanit Järvenpään kaupungista.....	29
Kuva 4: Tapahtuman esiintyjät ja työpajojen vetäjät	30
Kuva 5: Projektin toimijat.....	32
Kuva 6: Soittimenrakennustyöpajan apuohjaajien koulutus.....	40
Kuva 7: Tapahtuman toimijat: Valokuvaajana Pirita Tolvanen	42
Kuva 8: Purkkibasson rakennuspaja: Valokuvaajana Pirita Tolvanen	42
Kuva 9: Satumaalaustyöpaja: Valokuvaajana Pirita Tolvanen	43
Kuva 10: Kankaanmaalaus-paja. Valokuvaajana Pirita Tolvanen	43
Kuva 11: Tanssityöpaja: Valokuvaajana Pirita Tolvanen	44
Kuva 12: Suon ylittämistä teatterityöpajassa: Valokuvaaja Pirita Tolvanen	44
Kuva 13: Nukketeatteriesitys: Valokuvaaja Pirita Tolvanen.....	45
Kuva 14: Keski-Uudenmaan tanssiopiston tanssiesitys: Valokuvaaja Pirita Tolvanen	45
Kuva 15: Tuia Palosen ja Heidi Pisilän kosertti: Valokuvaajana Pirita Tolvanen	46
Kuva 16: Päiväkoti Pesäpuun lasten teos lapsen oikeuksista.....	47

Kaaviot

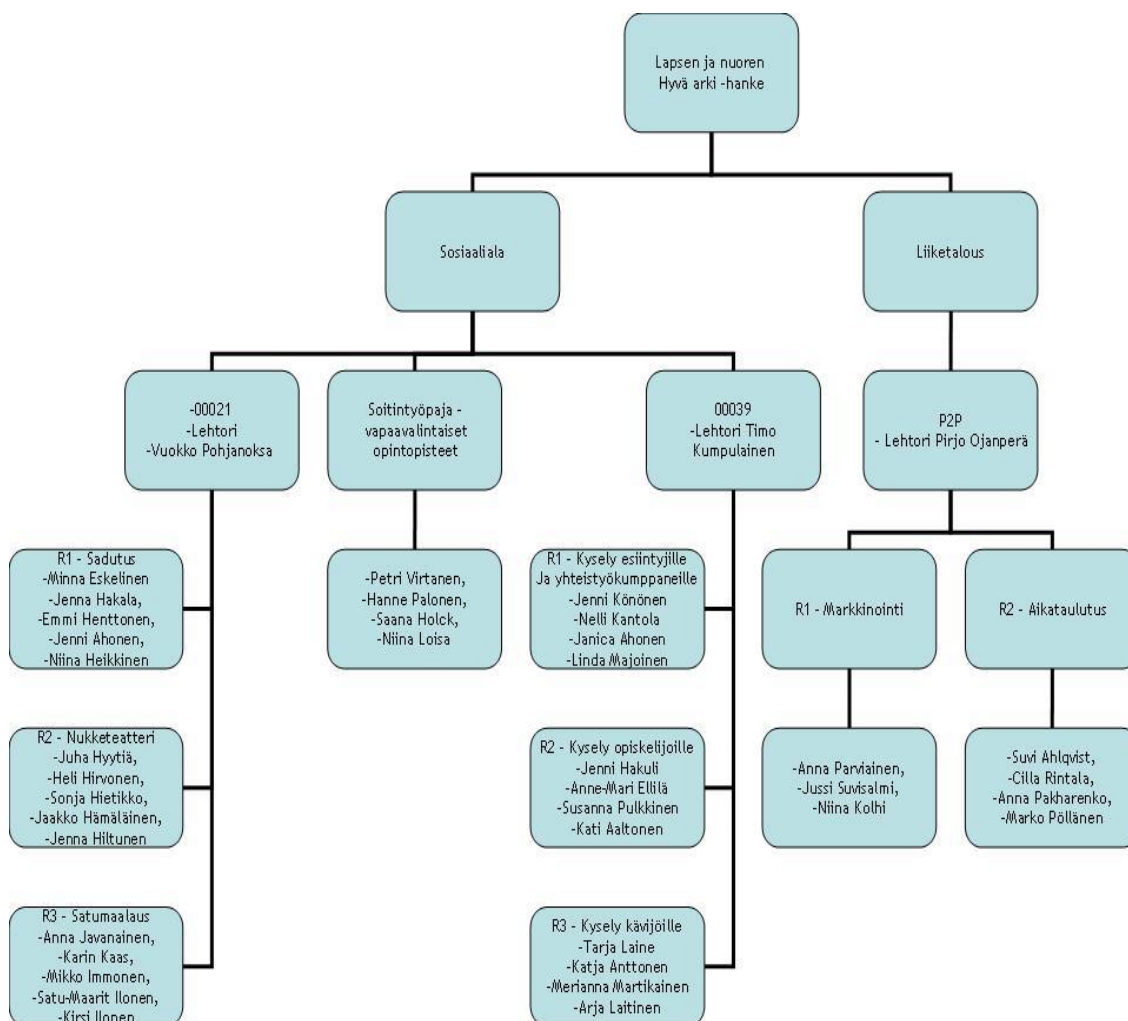
Kaavio 1: Uusien ideoiden saanti tapahtumasta.....	52
Kaavio 2: Tapahtumaan uudelleen osallistuminen	52
Kaavio 3: Yhteistyön onnistuminen opiskelijoiden arvioimana	59

Taulukot

Taulukko 1: Aikuisten vierailut pajoissa, esityksissä ja näyttelyissä ja niistä pitäminen.....	55
Taulukko 2: Lasten vierailut pajoissa, esityksissä ja näyttelyissä sekä niistä pitäminen.....	56

Liitteet

Liite 1 Yhteistyökumppanit Lapsen ja nuoren hyvä arki -hankkeesta	69
Liite 2 Tapahtuman koko päivän aikataulu	70
Liite 3 Tapahtuman ohjelma	71
Liite 4 Tapahtuman pohjapiirustus	72
Liite 6 Viikkouutisissa ollut lehtiartikkeli tapahtumasta	74
Liite 7 Keski-Uusimaassa ollut artikkeli tapahtumasta	75
Liite 8 Kyselylomake kävijöille	76

LAUREA

European union
Euroopan unioni
European social fund
Euroopan sosiaalirahasto

Käsittelijä

MUSTIO
Päivämäärä

Nro

1 (2)

LAPSEN JA NUOREN HYVÄ-ARKI

Etelä-Suomen lääninhallituksen rahoittama ESR-projekti 510156
Aloitusaikataulu 24.10.2009

- Klo 9 Tapahtuman organisaattorit Järvenpäätalolla. Työpaikkojen vetäjät ja vapaaehtoiset voivat tulla paikalle.
- Klo 9:30-10:30 Vapaaehtoiset työntekijät ja työpaikkojen vetäjät voivat hakea teatterin puolestaannosta puvun itselleen.
- Klo 10:30 Yleinen infotilaisuus kaikille tapahtumassa toimiville! Tämän jälkeen tilojen järjestelyä ja valmistautumista tapahtumaan.
- Klo 11:30 Ovet tapahtumaan aukeavat, ilmoittautuminen teatterityöpaikkaan ja nukketheateriesityksiin alkaa
- Klo 12 Sadutusnäytely, 4 soitinmenrakennustyöpaikka, kankaanmaalaus, satumaalaus
- Klo 12:15 Tanssipaja - Tanssin iloa kaikille (show-tanssisarjan opettelu), sadutusnäytely, 4 soitinmenrakennustyöpaikka, kankaanmaalaus, satumaalaus
- Klo 12:30 1. teatterityöpaikka (kesto 1h), 1. Nukketheateriesitys kirjastossa (kesto noin 15 min) sadutusnäytely, 4 soitinmenrakennustyöpaikka, kankaanmaalaus, satumaalaus
- Klo 12:45 1. tanssiesitys "Candyman" (kesto 2 min.), (meneillään teatterityöpaikka sadutusnäytely, 4 soitinmenrakennustyöpaikka, satumaalaus (kankaanmaalaus sulkeutuu, silvout + tauko)
- Klo 13 Tuia Palonen & Heidi Pisilä: Tarinoita lapsuudesta ja vanhemmuudesta (kesto noin 20 min) (meneillään teatterityöpaikka sadutusnäytely, 4 soitinmenrakennustyöpaikka, satumaalaus
- Klo 13:30 1. Äänimaisen nauhoitus, 2. tanssityöpaikka - Tanssin iloa kaikille (bollywood-sarja), sadutusnäytely, kankaanmaalaus, satumaalaus, 2 musiikkityöpaikka/2 kiinni (Mikko Perkoilan soitinmenrakennustyöpaikka kiinni klo 14:30 asti)
- Klo 13:45 2. nukketheateriesitys (kesto n. 15 min) sadutusnäytely, kankaanmaalaus, satumaalaus, 2 musiikkityöpaikka/2 kiinni
- Klo 14 2. Tanssiesitys "Mahive" (kesto noin 3 min), tämän jälkeen Mikko Perkoilan lauluesitys sadutusnäytely, kankaanmaalaus, 2 musiikkityöpaikka (satumaalaus-paja menee kiinni klo 14:30 asti)
- Klo 14:30 2. teatterityöpaikka (kesto klo 15:30 asti) sadutusnäytely, kankaanmaalaus, satumaalaus, 4 soitinmenrakennustyöpaikka

LAUREA

European union
Euroopan unioni
European social fund
Euroopan sosiaalirahasto

Käsittelijä

MUSTIO
Päivämäärä

Nro

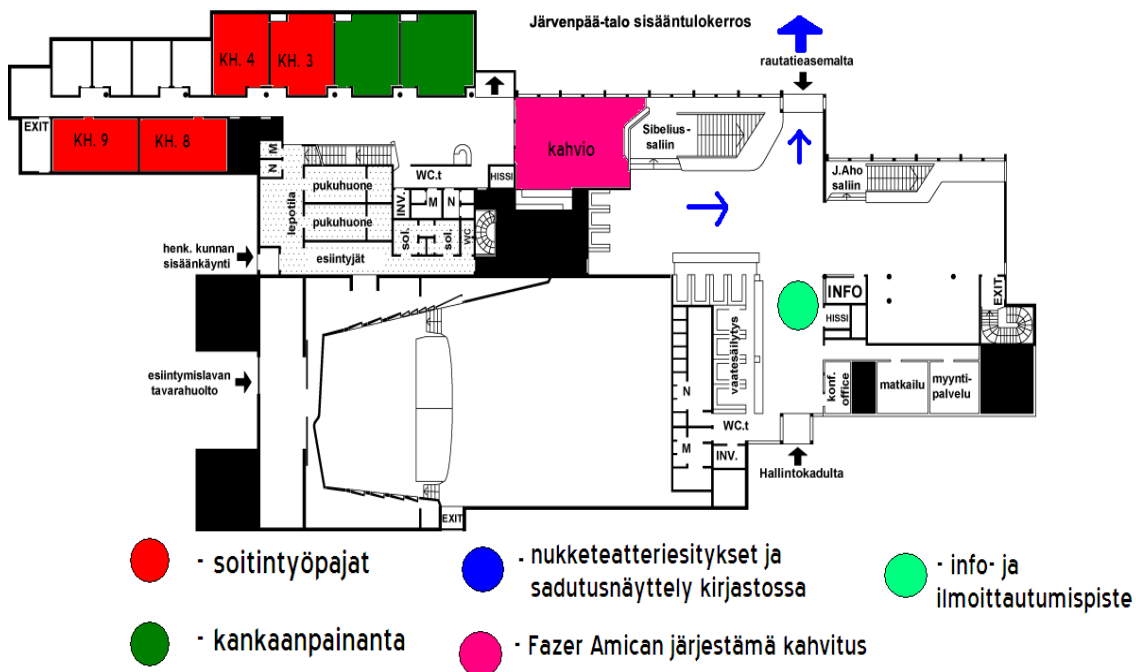
2 (2)

LAPSEN JA NUOREN HYVÄ-ARKI

Etelä-Suomen lääninhallituksen rahoittama ESR-projekti 510156
Klo 14:45

3. tanssityöpaikka - Tanssin iloa kaikille (show-tanssisarjan opettelu), (menossa teatterityöpaikka sadutusnäytely, satumaalaus, 4 soitinmenrakennustyöpaikka
- Klo 15 Tuia Palonen & Heidi Pisilä - lauluesitys (kesto noin 20 min) (teatterityöpaikka menossa) kankaanmaalaus, satumaalaus, musiikkityöpaikat
- Klo 15:15 3. Tanssiesitys "Candyman" (kesto 2 min.) (teatterityöpaikka menossa) musiikkityöpaikat, satumaalaus, kankaanmaalaus
- Klo 15:30 2. äänimaisen nauhoitus musiikkityöpaikat, satumaalaus, kankaanmaalaus (viimeiset sisään!)
- Klo 16 Pöytälaulu ja ovet kiinni

11.00		Sadutus-näyttely katsottavissa kirjastolla Lasten osastolla			
12.00		Koko päivän käynnissä olevat toimintapajat aloittavat toimintansa Järvenpää-talolla →	Soittimenrakennus-toimintapaja (jatkuva)	Kankaanmaalaus-toimintapaja (jatkuva)	Satumaalaus
12.15		Tanssipaja - Tanssin iloa kaikille (Keto)			
12.30		Teatterityöpaja (Järvenpään Teatteri)			
		Nukketeatteriesitys			
12.45		Tanssiesitys (Kero)			
13.00		Musiikkiesitys - Tuia Palonen & Heidi Pisi- lä: Tarinoita lapsuudesta ja vanhemmuu- desta			
13.30		Äänimaiseman nauhoitus (rakennettujen soitinten soittaminen)			
		Tanssityöpaja – Tanssin iloa kaikille (Ke- to)			
13.45		Nukketeatteriesitys			
14.00		Tanssiesitys (Keto)			
		Mikko Perkoilan lauluesitys (alkaa n. klo 14.10, tanssiesityksen jälkeen)			
14.30		Teatterityöpaja (Järvenpään teatteri)			
14.45		Tanssityöpaja - Tanssin iloa kaikille (Keto)			
15.00		Musiikkiesitys - Tuia Palonen & Heidi Pisi- lä: Tarinoita lapsuudesta ja vanhemmuu- desta			
15.15		Tanssiesitys (Keto)			
15.30		Äänimaiseman nauhoitus (rakennettujen soitinten soittamista)			

Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtuma

Mukavaa yhteistä puuhaa
alle kouluikäisille lapsille
ja heidän perheilleen.

Tulkaa yhdessä kokemaan,
näkemään
ja tekemään.

Lauantaina 24.10.2009

klo 12-16 Järvenpää-talo
klo 12-15 Järvenpään kirjasto

Tapahtuma on maksuton
Ovet tapahtumaan avautuvat klo 11.30

Erilaisia toimintapajoja

soitinten rakennusta
maalausta
tanssia
teatteria
kankaan maalausta

Esityksiä ja näyttelyitä

Tarkempaa tietoa tapahtumasta ja pajojen
aikatauluista löydät osoitteesta:

<http://olipakerran.wordpress.com>

Tapahtuman järjestäjiä ja yhteistyökumppaneita:

Lapsen ja nuoren hyvä arki -projekti

LAUREA

JÄRVENPÄÄ

Mikko Perkoila
Taina Jansson
Tuia Palonen

Järvenpään teatteri
Keto-tanssiopisto
litu Inkilän muistorahasto

Tapahtuman lahjoittajakummeja:

Taitaville

K CITYMARKET

metso

Väri nappi

RAUTA
Hyvinkää

tiimari

viikkouutiset | Keskiviikkona 21. lokakuuta 2009

Olipa kerran -tapahtumassa lapset luovat itse kulttuuria

JÄRVENPÄÄ
Martti MarteliusTaidetta Taina Janssonin
kanssa

■ Järvenpää-talossa ja kaupungin kirjastossa järjestetään lauantaina 24. lokakuuta kello 12 - 16 Olipa kerran -lastenkulttuuritapahtuma, joka on suunnattu varhaiskasvatustilaisuuksille ja heidän perheilleen. Tilaisuuden teema on lapsen oikeudet. Tapahtumapäivänä vietetään YK:n päivää ja Lapsen oikeuksien sopimus täyttää tänä vuonna 20 vuotta. Tapahtuma on osallistujille maksuton.

Tilaisuuden puuhanaisina ovat opiskelija **Leena Korhonen** Laurea -ammattikorkeakoulusta, erityislastentarhan opettaja **Merja Partti** sekä **Milla Inkilä** litu Inkilän muistorahastosta.

Tutkija **Liisa Karlsson** on ottanut usein julkisesti kantaa siihen, mitä puhuttaessa lastenkulttuurista sillä oikeastaan tarkoitetaan. Usein sillä paradoksaalisesti tarkoitetaan aikuisten tekemää kulttuuria lapsille. Lastenlaulut ovat aikuisten kirjoittamia ja säveltämiä, lastenteatteria tekevät ja esittävät aikuiset. Kirjastoissakin on tuhansittain lastenkirjoja, jotka ovat pääosin aikuisten kirjoittamia.

Lapset pääosassa

– Lähtiessämme toteuttamaan Olipa kerran -lastenkulttuuritapahtumaa, päätimme pitää ohjenuorana, että lapset pääsevät luomaan omaa kulttuuriaan, sekä yhdessä toistensa että aikuisten kanssa. Olisimme voineet valita myös nimeksi lapsiperheiden tapahtuman. Halusimme kuitenkin pitää lapset keskiössä, Milla Inkilä taustoittaa tapahtuman ideointia.

– Olipa kerran -lastenkulttuuritapahtuman pääasiallisena tavoitteena on mahdollistaa päivä, jolloin me kaikki ikään katsomatta saamme nauttia kulttuurista. Toivomme kohtaamisia ja mahdollisuuksia jakaa ja kokea yhdessä lapsuutta, vanhemmuutta ja taide-elämyksiä.

Lisäksi järjestäjät toivovat, että osallistujat voisivat sanoa: Olipa kerran päivä, jolloin yhdessä koimme ja loimme jotakin aivan uutta.

Olipa kerran - tapahtuma toteutetaan työpajatoiminnalla, monenlaista puuhaa riittää muun muassa **Mikko Perkoilan** soitinrakennustyöpajassa ja taiteilija **Tanja Janssonin** kanssa kankaanmaalauksessa. Puuhata voi myös satumaalauksen, tanssin ja teatterin parissa. Pajojen lisäksi tapahtuman aikana voi seurata myös laulu-, tanssi- ja nukketatteriesityksiä. Taidenäyttelyssä on järvenpääläisten päiväkotien lasten tekemää kuvataidetta aiheesta Lapsen oikeudet sekä Satusauna päiväkodin yhden lapsiryhmän sadutusnäyttely piirustuksineen Laurean opiskelijoiden toteuttamana.

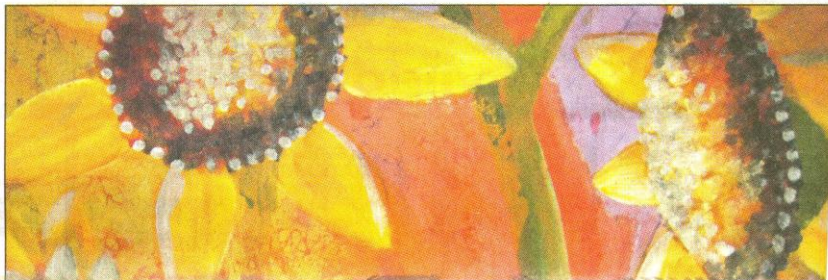
Kankaanmaalauustyöpajassa lapset pääsevät toteuttamaan taiteellista näkemystään järvenpääläisille tutun taiteilijan, Taina Janssonin kanssa. Taiteilijan työnsä ohessa Taina työskentelee ohjaustyössä autististen lasten parissa ja kuvataideopettajana kansalaisopistossa.

– Muutama vuosi sitten toteutimme yhdessä Juholan koulun oppilaiden kanssa jättikokoisen, useita metrejä kanttiinsa olevan kankaanmaalauksen. Teoksen aiheena oli: Antaa kaikkien kukkia kukkia. Lapset olivat aivan haltioissaan tuon maalauksen tekemisestä, Tina Jansson muisteli.

– Kun minua pyydettiin mukaan tähän Olipa kerran -tapahtumaan, niin ajattelin, että jatkamme tällä tutulla teemalla, joka sai edellisellä kerralla huikean suosion. Eli kukat kukkivat jälleen Järvenpää -talossa.

Värikäs taiteilija. Taina Jansson ja lapset toteuttavat yhdessä kankaanmaalauksen, jonka aiheena on: Antaa kaikkien kukkien kukkia.

Väriä elämään. Taina Janssonin työt ovat väri-ilottelua.

4 PAIKALLISET

Ystäväkäs kulttuuritapahtuma. Milla (vas.) ja Miina Inkilä halusivat Järvenpäälaisille lapsille ja perheille kulttuuria Iitu Inkilän muistorahastolla. Leena Korhonen Laureasta lähti koordinaattoriksi ja erityislastentarhanopettaja Merja Partti (oik.) on vahvana taustatukena.

Uusi lastentapahtuma täyttää Järvenpää-talon

RAIJA KOSKINEN

JÄRVENPÄÄ | Olipa kerran. Se on Järvenpäässä ensi kertaa toteutettava lastenkulttuuritapahtuma, joka sisältää tanssia, teatteria, nukketatteria, musiikkia ja niihin liittyviä työpajoja.

Lapset ja vanhemmat pääsevät yhdessä tekemään, kokemään ja näkemään lastenkulttuuria.

Äiti, Iitu Inkilä teki sydämeillä työtä sen eteen, että lapsilla ja nuorilla olisi hyvä arki. **Milla ja Miina Inkilä** sanovat.

Iitu Inkilä oli Järvenpään kaupungin päivähoiton osastopäällikkö ja hän aloitti työnsä Järvenpäässä kasvatustoiminnan ohjaajana vuonna 1981. Hän kehitti Järvenpään aivan laajentuvaa päivähoitoa ja käynnisti lukuisia kehittämisprojekteja.

Kun hän menehtyi rintasyöpään reilu vuosi sitten tallella, perhe päätti perustaa muistorahaston.

Perhe halusi, että Iitu Inkilän muisto elää ja kukkien sijasta osanottoa pystyi ohjaamaan myös rahastoon.

Me halusimme, että muistorahastolla tehdään jotain hyvää. Koko kaupungin lastenkulttuuritapahtumia ei juuri enää ole, tytöt sanovat.

Hän olivat aikoinaan Haimi-lapsien kanssa mukana Järvenpään päivähoiton eskarissa. Haimin serkut isoine kaverineen kävivät päivähoiton henkilöstölle niin työläksi päivähoitolaisten määrän kasvaessa, ettei aika enää riittänyt.

22

Yhteistyökumppaniksi lähtivät muun muassa kaupungin varhaiskasvatus, kulttuuritoimi ja kirjasto sekä Laurea-ammattikorkeakoulun toteuttama Lapsen ja nuoren hyvä arki -hanke.

Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtuman koordinaattorina on sosiaalialan opiskelija **Leena Korhonen**, jolle tapahtuma on samalla oppinäytely.

Tapahtumaa järjestämässä on ollut kymmenkunta liiketalouden opiskelijaa ja noin 30 sosiaalialan opiskelijaa.

Olipa kerran -tapahtuma on suunnattu kaikille Järvenpäälaisille varhaiskasvatustasoisille lapsille ja heidän perheilleen. Tapahtuma on ilmainen ja se pidetään Järvenpää-talossa lauantaina 24.10. kello 12–16.

Kirjastossa on lasten satuja ja kuvituksia lastenosastolla ja näyttely pidetään perjantaista 23.10. alkaen noin kuukauden.

Laurean opiskelijat kävivät saduttamassa Satusaunan päiväkodin lapsia ja kokosivat näistä lasten saduista näyttelyn.

Olipa kerran -tapahtumassa tanssiin vie Keski-Uudenmaan tanssiopisto työpajassa, teatterityöpajassa on Järvenpään teatterilaisia, taiteilija **Taina Jansson** vetää kankaan maa-lausta ja taiteilija **Mikko Perkonen** ohdella lapsen pääsevät tekemään soittimia esimerkiksi kitarasäätämällä. Soittimillaan lapset voivat soittaa ihan oikeasti päivän päätteeksi äänimaisema-työpajassa. Nukketatteriaakin on luvassa.

Muusikko **Tuula Palonen** laulaa **Heidi Pislän** säestämänä tarinoita lapsuudesta ja van-

Kerava heikentää hammashoidon

Valtuusto pohti ensi vuoden budjetin näkymiä

VELJO ERONEN

KERAVA | Keravan valtuutetut kuuntelivat peruskorjatun Nikkarin koulun auditoriossa perjantaina ensi vuoden budjetin näkymiä. Yleiseksi vaikutelmaksi jäi, että palveluja heikennetään vähän siellä ja täällä.

Virastopäälliköiden seminaarialustuksista selvisi, että esimerkiksi terveyskeskuksen lääkäripalvelut heikkenevät ensi vuonna. Myös hammaslääkäriin pääsy pitkittyi.

Nuorisotoimi vähentää ensi vuonna nuorisotoimien aukioloaikoja. Sosiaali- ja terveystoimi vähentää puolestaan vanhusten päivätoimintaa.

Kaupunginjohtaja Rolf Paqvalin kertoi, että toimintoja ei ole vielä puristettu täysin kaupunginhallituksen antamaan raamiin. Ylitäisiä on vielä 360 000 euron verran.

Tilanne ei ole enää kovin vakaa, Paqvalin arvioi.

Sosiaali- ja terveysjohtaja **Tuula Evokari** varoitteli, että erikoissairaanhoito saattaa viedä ensi vuonnaakin arvioitua enemmän rahaa.

Raamissa on varattu sinne 2,2 miljoonaa euroa vähemmän kuin tänä vuonna kuluu, hän tiesi.

Paqvalin paljasti, että erikoissairaanhoitoon rahalisäykseen on jo vaihtokäsi valmistauduttu.

”Raami ahdistaa kouluja ja päiväkotia.

Koulutusjohtaja **Tiina Larsson** kertoi, että kasvatus- ja opetuslautakunta esittää noin 150 000 euron ylitästä raamiinsa. Lautak-

Taidemusso jatkaa. Virastopäällikkö

kunta ei halua esimerkiksi kasvattaa luokkakokoja.

Virasto on säästänyt jo tänä vuonna. Kun kouluihin ei juuri palkata sijaisia, opettajat joutuvat opettamaan myös toista luokkaa, **Pia Lohikoski** (vas.) kertoi.

Olin itse 90-luvun lamavuosina yläasteella ja koin Keravan koulusäästöjä. En halua enää sel-

laista. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja **Eero Lehti** (kok.)

Olipa kerran -lasten kulttuuritapahtuma

1. Keiden kanssa osallistuit tapahtumaan?

---

2. Montako teitä oli yhteensä? _____

3. Iät ja sukupuolet _____

4. Mistä ensisijaisesti sait tiedon tapahtumasta? __lehestä __internetistä

__tuttavilta

__mainoksista __muualta, mistä? _____

5. Mitkä syyt vaikuttivat siihen, että osallistuitte tapahtumaan?

0 = ei vaikuttanut 1 = vaikutti vähän 2 = vaikutti olennaisesti 3 = vaikutti ratkaisevasti

tapahtuma on maksuton 0 1 2 3

yhdessäolo perheen kanssa 0 1 2 3

tapahtuman ohjelma kiinnosti 0 1 2 3

joku ehdotti 0 1 2 3

muu syy 0 1 2 3

mikä? _____

6. Arvioi kohteita, joissa vierailitte

0 = ei vierailtu 1 = ei pitänyt 2 = piti jonkin verran 3 = piti paljon

Voit ympyröidä useamman henkilön eriävät mielipiteet samalle riville.

	lasten mielipiteet				aikuisten mielipiteet			
satumaalaus	0	1	2	3	0	1	2	3
äänimaisema	0	1	2	3	0	1	2	3
sadutusnäyttely	0	1	2	3	0	1	2	3
kuvataidenäyttely	0	1	2	3	0	1	2	3
kankaanpainantatyöpaja	0	1	2	3	0	1	2	3
soittimenrakennustyöpaja	0	1	2	3	0	1	2	3
teatterityöpaja	0	1	2	3	0	1	2	3
tanssityöpaja	0	1	2	3	0	1	2	3
tanssiesitys	0	1	2	3	0	1	2	3
nukketeatteriesitys	0	1	2	3	0	1	2	3
lauluesitys/Perkoila	0	1	2	3	0	1	2	3
musiikkiesitys/Palonen& Pisilä	0	1	2	3	0	1	2	3

jatkuu kääntöpuolella

7. Miten kuvailisitte tapahtumaa yleisesti?

---

8. Vastasiko tapahtuma odotuksianne?

---

9. Haluaisitteko osallistua vastaavaan tapahtumaan uudelleen?

A En osaa sanoa   B En   C Ehkä   D Todennäköisesti   E Kyllä

10. Mitä toivoisitte vastaavalta tapahtumalta jatkossa?

---

11. Saitteko tapahtumasta uusia ideoita perheen yhdessäoloon?

A Hyvin paljon   B Paljon   C Hieman   D En mitään

12. Vastaajan sukupuoli ja ikä   Nainen / Mies, ____v.

13.

14. Muuta palautetta tapahtumasta:

Kiitos ajastasi!